

Mr 127 020

การพัฒนากิจกรรมการเรียนรู้แบบร่วมมือโดยใช้เทคนิค Co-op Co-op
เรื่อง พลเมืองดีของชาติ ชั้นประถมศึกษาปีที่ 3

นายลักษณะสิน พาคลัง

มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม
RAJABHAT MAHASARAKHAM UNIVERSITY

วิทยานิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตร
ปริญญาครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาสังคมศึกษา
มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม
พ.ศ. 2562

สงวนลิขสิทธิ์ของมหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม

ใบอนุญาตวิทยานิพนธ์
มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม

เรื่อง : การพัฒนากิจกรรมการเรียนรู้แบบร่วมมือโดยใช้เทคนิค Co-op Co-op
เรื่องพลเมืองดีของชาติ ชั้นประถมศึกษาปีที่ 3

ผู้วิจัย : นายลักษณะสิน พาคั่ง

ได้รับอนุมัติเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตร ปริญญาครุศาสตรมหาบัณฑิต
สาขาวิชาสังคมศึกษา

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ว่าที่ ร.ท.ดร.ณัฐชัช จันทชุม)
คณบดีคณะครุศาสตร์

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ไพศาล วรรณคำ)
คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย

มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม
RAJABHAT MAHASARAKHAM UNIVERSITY

คณะกรรมการสอบวิทยานิพนธ์

ประธานกรรมการ

(รองศาสตราจารย์ ดร.ประสาท เนื่องเฉลิม)

กรรมการ

กรรมการ

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ว่าที่ ร.ต.ดร.อรัญ ชูกระเดื่อง) (รองศาสตราจารย์ ดร.ประภัสสร ปรีเอี่ยม)

กรรมการ

กรรมการ

(อาจารย์ ดร.ทัชชวัฒน์ เหล่าสุวรรณ)

(รองศาสตราจารย์ ดร.ทัศน์ีย์ นาคคุณทรง)

ชื่อเรื่อง : การพัฒนากิจกรรมการเรียนรู้แบบร่วมมือโดยใช้เทคนิค Co-op Co-op เรื่อง พลเมืองดีของชาติ ชั้นประถมศึกษาปีที่ 3

ผู้วิจัย : นายลักษณะสิน พาคลัง

ปริญญา : ครุศาสตรมหาบัณฑิต (สังคมศึกษา)
มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม

อาจารย์ที่ปรึกษา : รองศาสตราจารย์ ดร.ประภัสสร ปรีเอี่ยม
รองศาสตราจารย์ ดร.ทัศนีย์ นาคคุณทรง

ปีการศึกษา : 2562

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีความมุ่งหมายเพื่อ (1) พัฒนากิจกรรมการเรียนรู้แบบร่วมมือโดยใช้เทคนิค Co-op Co-op เรื่อง พลเมืองดีของชาติ ชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 ที่มีประสิทธิภาพตามเกณฑ์ 75/75 (2) เพื่อเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนก่อนเรียนและหลังเรียน ด้วยกิจกรรมการเรียนรู้แบบร่วมมือโดยใช้เทคนิค Co-op Co-op และ (3) ศึกษาความพึงพอใจของผู้เรียนที่เรียนโดยใช้กิจกรรมการเรียนรู้แบบร่วมมือเทคนิค Co-op Co-op เรื่อง พลเมืองดีของชาติชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย คือ นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 จำนวน 20 คนภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2561 โรงเรียนบ้านสารจอตเก่า อำเภอเกษตรสมบูรณ์ จังหวัดชัยภูมิ สำนักงานเขตพื้นที่ประถมศึกษาชัยภูมิ เขต 2 ได้จากการสุ่มแบบกลุ่ม (Cluster Random Sampling) เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ แผนการจัดการกิจกรรมการเรียนรู้ เรื่องพลเมืองดีของชาติ จำนวน 16 แผน โดยรวมมีคุณภาพอยู่ในระดับมาก แบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน ชนิด 4 ตัวเลือก จำนวน 30 ข้อ ซึ่งมีค่าอำนาจจำแนกตั้งแต่ 0.32-0.65 และมีความเชื่อมั่นเท่ากับ 0.93 และแบบสอบถามความพึงพอใจแบบมาตราส่วนประมาณค่า 3 ระดับ ที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นมีความเชื่อมั่นเท่ากับ 0.94 สถิติที่ใช้วิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ ค่าเฉลี่ย ร้อยละ ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และ t - test (Dependent-sample)

ผลการวิจัยพบว่า ประสิทธิภาพของแผนการจัดการเรียนรู้แบบร่วมมือเทคนิค Co-op Co-op มีประสิทธิภาพ เท่ากับ 82.88/77.17 ซึ่งมีประสิทธิภาพสูงกว่าเกณฑ์ที่ตั้งไว้ (75/75) ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนหลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 และนักเรียนมีความพึงพอใจต่อการเรียนรู้โดยใช้กิจกรรมการเรียนรู้แบบร่วมมือเทคนิค Co-op Co-op เรื่อง พลเมืองดีของชาติ ในภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{x} = 2.58$, S.D. = 0.24)

คำสำคัญ : การจัดการกิจกรรมการเรียนรู้กลุ่มร่วมมือ Co-op Co-op, ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน

อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์หลัก

Title : The Development of Collaborative Learning Activities by Using Cooperative Group (Co-op Co-op) “Good Citizens of the Nation” Prathomsueksa 3

Author : Mr. Luksin Phakhlung

Degree : Master of Education (Social Studies)
Rajabhat Maha Sarakham University

Advisors : Associate Professor Dr.Prapassorn Pree-iam
Associate Professor Dr.Tassanee Nakhunsong

Year : 2019

ABSTRACT

This research was aimed (1) to develop the collaborative learning activities by using Co-op Co-op technique on the topic of “Good Citizens of the Nation” with a required efficiency criterion of 75/75; (2) to compare learning achievement before and after learning with cooperative learning activities using co-op co-op techniques; and (3) to investigate students’ satisfaction of learning activities by using Co-op Co-op technique. The sample group was the Prathomsuksa 3 students who study in the 2nd semester of academic year 2018, at Bhansarnjodkao School, KasetSombun District, Chaiyaphum province under Chaiyaphum Primary School Area Office 2. The sample was selected by Cluster random Sampling. The research instruments consisted of 16 lesson plans of the topic “Good Citizens of the Nation” with quality at the high level. 30, the achievement tests with 4 multiple choices which the discrimination of the test was 0.32-0.65 and reliability was 0.93, and satisfaction questionnaires created by the researcher, it was a 3 levels of rating scale, the reliability was 0.94. The statistics used for analyzing data were mean, percentage, standard deviation, and t - test (Dependent-sample).

The research findings revealed that (1) the average efficiency index of the collaborative learning activities by using Co-op Co-op technique on the topic of “Good Citizens of the Nation” was 82.88/71.17, this was higher than the 75/75 standardized; (2) The average of learning achievement after study is higher than before learning

with statistical significance at .05 level; and (3) Lastly, the finding shown that the overall satisfaction of the students to the learning activities was at the highest level. ($\bar{x} = 2.58$, S.D. = 0.24).

Keywords : Development, Collaborative learning activities (Co-op Co-op),
Achievement, Efficiency index

มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม
RAJABHAT MAHASARAKHAM UNIVERSITY

Major Advisor

กิตติกรรมประกาศ

วิทยานิพนธ์ฉบับนี้สำเร็จสมบูรณ์ได้ด้วยความกรุณาและความช่วยเหลืออย่างสูงยิ่งจาก รองศาสตราจารย์ ดร.ประภัสสร ปรีเอี่ยม อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ และ รองศาสตราจารย์ ดร.ทัศนีย์ นาคคุณทรง อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ร่วม ที่ได้กรุณาให้คำแนะนำ ช่วยเหลือ และ ตรวจสอบแก้ไขข้อบกพร่องต่าง ๆ จนทำให้งานวิจัยฉบับนี้สำเร็จได้อย่างสมบูรณ์ ผู้วิจัยซาบซึ้ง ในความกรุณาและขอขอบพระคุณเป็นอย่างยิ่ง

ขอขอบพระคุณนางสมจิตร ม่วงเพชร นางกุสุมา หงส์บินมา นางปัญญา สุระพร นางสาว นันทพร มรกต และนายสุรศักดิ์ ปะตังธาโต ซึ่งเป็นผู้ทรงคุณวุฒิที่ให้ความอนุเคราะห์ตรวจสอบ คุณภาพเครื่องมือวิจัย รวมถึงขอขอบพระคุณท่านผู้อำนวยการ สุระณี สีพิมพ์ ผู้อำนวยการโรงเรียน บ้านสารจอตเก่า ผู้อำนวยการ คณะครู และบุคลากร ในกลุ่มโรงเรียนตำบลหนองโพนงาม สังกัด สำนักงานเขตพื้นที่ประถมศึกษาชัยภูมิ เขต 2 ที่อำนวยความสะดวกในการเก็บรวบรวมข้อมูลในการ วิจัยครั้งนี้ และขอขอบใจลูกๆ นักเรียนโรงเรียนบ้านสารจอตเก่า รวมถึงนักเรียนในกลุ่มโรงเรียนตำบล หนองโพนงาม สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่ประถมศึกษาชัยภูมิ เขต 2 ที่ให้ความร่วมมือในการร่วม กิจกรรมการเรียนการสอนและเก็บรวบรวมข้อมูลสำหรับการวิจัยในครั้งนี้ จนทำให้งานวิจัยนี้สำเร็จ ลุล่วงไปด้วยดี

ขอขอบพระคุณทุกคนในครอบครัว เพื่อนๆ พี่ๆ น้องๆ ตลอดจนบุคคลรอบข้างที่ได้ส่งเสริม และเป็นกำลังใจที่ดีเสมอมา ทำให้งานวิจัยฉบับนี้เสร็จสมบูรณ์ สุดท้ายนี้ ผู้วิจัยมีความยินดีเป็นอย่าง ยิ่ง โดยคาดหวังว่างานวิจัยนี้จะก่อให้เกิดประโยชน์สูงสุดแก่ผู้สนใจ หากมีข้อผิดพลาดประการใด ผู้วิจัยขออภัยมา ณ ที่นี้ด้วย

นายลักษณะสิน พาคลัง

สารบัญ

หัวเรื่อง	หน้า
บทคัดย่อ	ค
ABSTRACT	ง
กิตติกรรมประกาศ	ฉ
สารบัญ	ช
สารบัญตาราง	ฌ
สารบัญภาพ	ญ
บทที่ 1 บทนำ	1
1.1 ที่มาและความสำคัญของปัญหา	1
1.2 วัตถุประสงค์การวิจัย	3
1.3 สมมติฐานการวิจัย	4
1.4 ขอบเขตการวิจัย	4
1.5 นิยามศัพท์เฉพาะ	5
1.6 ประโยชน์ที่ได้รับ	6
บทที่ 2 การทบทวนวรรณกรรม	7
2.1 หลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551	7
2.2 การจัดการเรียนรู้กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม	14
2.3 แผนการจัดการเรียนรู้	17
2.4 การจัดการเรียนรู้แบบร่วมมือเทคนิค Co-op Co-op	19
2.5 ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน	30
2.6 ดัชนีประสิทธิภาพ	36
2.7 ความพึงพอใจของการเรียนรู้	39
2.8 งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	46
2.9 กรอบแนวคิดการวิจัย	53
บทที่ 3 วิธีการดำเนินการวิจัย	54
3.1 ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง	54
3.2 เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย	55
3.3 การสร้างและหาคุณภาพเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย	55

หัวเรื่อง	หน้า
3.4 การเก็บรวบรวมข้อมูล	64
3.5 การวิเคราะห์ข้อมูล	65
3.6 สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล	66
บทที่ 4 ผลการวิจัย	70
4.1 สัญลักษณ์ที่ใช้ในการนำเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูล	70
4.2 ลำดับขั้นในการนำเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูล	70
4.3 การวิเคราะห์ข้อมูล	71
บทที่ 5 สรุปผล อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ	77
5.1 สรุปผล	77
5.2 อภิปรายผล	77
5.3 ข้อเสนอแนะ	80
บรรณานุกรม	81
ภาคผนวก	87
ภาคผนวก ก ตัวอย่างแผนการจัดการเรียนรู้	88
ภาคผนวก ข แบบสอบถามวัดความพึงพอใจของนักเรียน	104
ภาคผนวก ค แบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน	108
ภาคผนวก ง เครื่องมือสำหรับผู้เชี่ยวชาญเพื่อตรวจสอบคุณภาพ	113
ภาคผนวก จ ผลการวิเคราะห์คุณภาพของเครื่องมือ	127
ประวัติผู้วิจัย	134

สารบัญตาราง

ตารางที่	หน้า
3.1 การวิเคราะห์เนื้อหา จุดประสงค์ เวลาเรียน	55
3.2 โครงสร้างแบบทดสอบ เรื่อง พลเมืองดีของชาติ	59
3.3 แบบแผนการวิจัย	64
4.1 คะแนนเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานและร้อยละของนักเรียนจากการปฏิบัติ กิจกรรมระหว่างเรียน และแบบทดสอบหลังเรียน	72
4.2 ประสิทธิภาพของการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ เรื่องพลเมืองดีของชาติ ระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 โดยการจัดการเรียนรู้แบบร่วมมือเทคนิค Co-op Co-op (E_1/E_2)	74
4.3 เปรียบเทียบคะแนนเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ก่อนเรียนและหลังเรียนของคะแนน วัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน และค่าสถิติทดสอบที (t – test)	74
4.4 ความพึงพอใจของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 ที่มีต่อการจัดการเรียนรู้เรื่องพลเมืองดี โดยการจัดการเรียนรู้แบบร่วมมือ เทคนิค Co-op Co-op	75

สารบัญภาพ

ภาพที่		หน้า
2.1	การให้ผลตอบแทนก่อนการลงมือทำงานจะทำให้รู้สึกพอใจในการผลิตผลงาน	42
2.2	รูปแบบการสร้าง ความพึงพอใจจากผลงานที่นำไปสู่ความพึงพอใจ	43
2.3	กรอบแนวคิดการวิจัย	53

มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม
RAJABHAT MAHASARAKHAM UNIVERSITY

บทที่ 1

บทนำ

1.1 ที่มาและความสำคัญของปัญหา

พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พุทธศักราช 2542 มาตรา 22 ระบุว่า การจัดการศึกษาต้องยึดหลักว่าผู้เรียนทุกคนมีความสามารถเรียนรู้ และพัฒนาตนเอง และถือว่าผู้เรียนมีความสำคัญที่สุด กระบวนการจัดการศึกษาต้องส่งเสริมให้ผู้เรียนสามารถพัฒนาตามธรรมชาติและเต็มตามศักยภาพ และมาตรา 24 กล่าวว่า การจัดกระบวนการเรียนรู้ให้สถานศึกษาและหน่วยงานที่เกี่ยวข้องดำเนินการจัดเนื้อหาสาระและกิจกรรมให้สอดคล้องกับความสนใจและความถนัดของผู้เรียน โดยคำนึงถึงความแตกต่างระหว่างบุคคล ฝึกทักษะกระบวนการคิด การจัดการ การเผชิญสถานการณ์ และการประยุกต์ความรู้มาใช้เพื่อป้องกัน และแก้ไขปัญหา จัดกิจกรรมให้ผู้เรียนได้เรียนรู้จากประสบการณ์จริง ฝึกการปฏิบัติให้ทำได้ คิดเป็น ทำเป็น รักการอ่าน และการใฝ่เรียนรู้ต่อเนื่อง รวมทั้งรู้จักการทำงานร่วมกัน เป็นหมู่คณะตามระบบประชาธิปไตย เพื่อเป็นการพัฒนาทักษะพื้นฐานของการมีส่วนร่วมที่มีคุณภาพของสมาชิกในสังคม จึงสอดคล้องกับเจตนารมณ์ของพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ กล่าวว่า ผู้สอนจะต้องมีความรู้ความสามารถในการออกแบบกิจกรรมการเรียนรู้ ให้เหมาะสมกับผู้เรียนและสอดคล้องกับสภาพจริง เลือกรูปแบบการสอนต่าง ๆ ให้เหมาะสมกับเรื่องที่มีการเรียนรู้ จัดกระบวนการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ เช่น การสอนแบบกลุ่มร่วมมือ จึงเป็นรูปแบบการสอนหนึ่งที่นักศึกษายอมรับว่าสามารถตอบสนองต่อการเรียนการสอนที่เน้นเรียนเป็นสำคัญได้เป็นอย่างดี (นวลจิตต์ เชาวศิริพิงค์, 2545, น. 5)

หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 มีหลักการจัดการศึกษาว่าเป็นการจัดการศึกษาเพื่อปวงชนทุกคนมีส่วนร่วม การศึกษามุ่งความเป็นเอกภาพของชาติ เน้นความเป็นไทย ควบคู่กับความเป็นสากล ส่งเสริมให้ผู้เรียนพัฒนาความรู้ความสามารถอย่างเต็มศักยภาพ และมีคุณธรรม จริยธรรม จุดมุ่งหมายของหลักสูตรมุ่งหมายคนไทยให้มีคุณภาพและศักยภาพในการพัฒนาตนและพัฒนาสังคม และกำหนดสาระการเรียนรู้ของหลักสูตรไว้ 8 กลุ่มสาระการเรียนรู้ คือ ภาษาไทย คณิตศาสตร์ วิทยาศาสตร์ สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม สุขศึกษาและพลศึกษา ศิลปะ การงาน อาชีพและเทคโนโลยี และภาษาต่างประเทศ (กรมวิชาการ, 2546, น.8) กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา เป็นกลุ่มสาระการเรียนรู้ ผู้เรียนทุกคนต้องเรียนรู้อย่างมีจุดมุ่งหมาย เพื่อพัฒนาคนให้มีคุณภาพ รู้จักคุณค่าของตนเองและอยู่ร่วมกับผู้อื่นได้อย่างมีความสุข

กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม ประกอบด้วยสาระที่เป็นองค์ความรู้ 5 สาระ ได้แก่ สาระศาสนา ศีลธรรม จริยธรรม สาระหน้าที่พลเมืองและการดำเนินชีวิตในสังคม สาระ เศรษฐศาสตร์ สาระประวัติศาสตร์ และสาระภูมิศาสตร์ กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมจึงเป็นศาสตร์แห่ง การบูรณาการวิชาความรู้จากแขนงวิชาต่าง ๆ เข้าด้วยกัน โดยมุ่งให้ผู้เรียนเกิดความเจริญงอกงาม ในแต่ละด้าน เช่น ด้านความรู้ ด้านทักษะกระบวนการ ด้านเจตคติและค่านิยม ด้านการจัดการและ ปฏิบัติ (กรมอาชีวศึกษา, 2551) การพัฒนาผู้เรียนให้มีคุณลักษณะอันพึงประสงค์ดังกล่าว ครูผู้สอน จะต้องมีความรู้ ความสามารถในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ที่หลากหลาย จัดเนื้อหาสาระ และกิจกรรม ให้สอดคล้องกับความสนใจ และความถนัดของผู้เรียนโดยคำนึงถึงวัยและวุฒิภาวะของผู้เรียน รู้จักนำเอา เทคนิควิธีการสอนรูปแบบต่าง ๆ รวมทั้งนวัตกรรมที่หลากหลายมาประยุกต์ใช้กับนักเรียนเพื่อกระตุ้น และส่งเสริมการเรียนรู้การสอบให้เกิดการเปลี่ยนแปลงในตัวผู้เรียน พร้อมทั้งมีการวางแผนการจัดกิจกรรม ไว้ล่วงหน้า เพื่อสร้างความมั่นใจในการสอนและสามารถจัดกิจกรรมการเรียนรู้ได้อย่างมีประสิทธิภาพ ตรงตามเจตนารมณ์ของหลักสูตร

การจัดกิจกรรมการเรียนรู้กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม ชั้นประถมศึกษา ปีที่ 3 โรงเรียนบ้านสารจอตเก่า อำเภอเกษตรสมบูรณ์ จังหวัดชัยภูมิ โดยครูผู้สอนจะใช้การบรรยาย เนื่องจากครูผู้สอนขาดการเตรียมการสอนที่ดี ขาดเทคนิคการสอนที่ดีเพราะต้องรับผิดชอบสอนหลายวิชา มีภาระงานพิเศษอื่น ๆ มาก ครูไม่มีโอกาสได้พัฒนารูปแบบวิธีสอนแบบใหม่ ๆ ขาดเทคนิคการสอนที่จะ ให้นักเรียนมีส่วนร่วมในกิจกรรมการเรียนรู้ การสอนการจัดกระบวนการเรียนการสอนไม่สนองตอบ กระบวนการเรียนรู้ของผู้เรียน มุ่งเน้นการสอนที่เน้นครูเป็นศูนย์กลาง ยังไม่เปิดโอกาสให้ผู้เรียนได้ศึกษา หาความรู้ด้วยตนเองจากสภาพแวดล้อมในชุมชนและสังคม ผู้เรียนไม่ได้เรียนรู้จากสภาพจริงหรือจาก การปฏิบัติจริง นักเรียนขาดความกระตือรือร้น และขาดความสนใจในการเรียน ไม่เข้าใจรายละเอียด ของเนื้อหาวิชา ทำให้เกิดความเบื่อหน่ายในการเรียน ส่งผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนโดยวัดจากผลสัมฤทธิ์ ซึ่งอยู่ในเกณฑ์ที่ต่ำ ดังนั้น ครูผู้สอนจะต้องปรับเปลี่ยนพฤติกรรมการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ การสอน ของตนเอง โดยเน้นผู้เรียนเป็นสำคัญเพื่อให้เกิดประโยชน์ต่อนักเรียนอย่างสูงสุด

รูปแบบการเรียนรู้แบบร่วมมือเป็นรูปแบบการสอนรูปแบบหนึ่งที่สอดคล้องกับแนวคิดการจัดการ เรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ น่าจะนำมาใช้ในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ได้อย่างมีประสิทธิภาพ เพราะการเรียนรู้แบบร่วมมือไม่ใช่เป็นแต่เพียงการจัดนักเรียนให้นั่งเป็นกลุ่มแล้วสั่งให้นักเรียนทำงาน เท่านั้น สิ่งที่สำคัญที่สุดคือ นักเรียนจะต้องมีการพึ่งพาอาศัยกันในทางบวก มีปฏิสัมพันธ์เกื้อหนุน (Promotive Interaction) มีภาระรับผิดชอบของปัจเจกบุคคล (Individual Accountability) มีทักษะ ระหว่างบุคคลและกลุ่มย่อย (Interpersonal and Small-group Skills) และมีกระบวนการกลุ่ม (Group Processing) เป็นองค์ประกอบที่นำไปสู่การเรียนรู้ของนักเรียนได้อย่างมีประสิทธิภาพ (กระทรวงศึกษาธิการ, 2546, น. 13)

การเรียนรู้แบบร่วมมือมีรูปแบบการเรียนหลายเทคนิค แต่ละเทคนิคมีลักษณะแตกต่างกันไป และเทคนิคหนึ่งที่ได้รับการยอมรับและนำมาใช้ในการสอนกลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม คือ เทคนิคการเรียนแบบร่วมมือ Co-op Co-op ซึ่งเป็นกิจกรรมการเรียนการสอนที่เน้นการทำงานร่วมกันเป็นกลุ่ม โดยนักเรียนจะเป็นผู้คิด เลือก ตัดสินใจ และวางแผนการเรียนรู้ด้วยตนเอง การจัดกิจกรรมการเรียนการสอนจะให้นักเรียนอภิปรายทั้งชั้น เพื่อเลือกประเด็นหรือหัวข้อที่นักเรียนสนใจ แต่ละกลุ่มจะแบ่งหัวข้อกันไปศึกษา ซึ่งสมาชิกภายในกลุ่มแต่ละคนจะต้องมีหน้าที่รับผิดชอบในการค้นคว้าและศึกษาร่วมกัน เพื่อที่จะทำให้ผลงานของกลุ่มประสบความสำเร็จ โดยครูมีบทบาทเป็นผู้คอยให้การชี้แนะและแนะนำนักเรียนเท่านั้น จึงเป็นการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนที่เกี่ยวกับการคิดในระดับสูง ทั้งการวิเคราะห์ และการสังเคราะห์ อันเป็นปัจจัยหนึ่งที่น่าไปสู่ความสำเร็จของนักเรียนแต่ละคนในกลุ่ม รวมทั้งความสำเร็จของกลุ่มร่วมกัน (วัฒนาพร ระวังทุกข์, 2545, น. 193) นอกจากนี้การสอนที่ใช้เทคนิคการเรียนแบบร่วมมือยังมีข้อที่สำคัญ คือ ส่งเสริมความเป็นอิสระของผู้เรียน ทำให้ผู้เรียนรู้สึกกระตือรือร้นที่จะค้นคว้าหาความรู้ด้วยตนเอง และแลกเปลี่ยนความรู้ซึ่งกันและกัน ระหว่างกลุ่มและภายในกลุ่ม จึงเป็นการฝึกทักษะด้านสังคม ตลอดจนส่งเสริมให้ผู้เรียนมีความรับผิดชอบต่อตนเองและต่อกลุ่ม (กาญจนา คุณารักษ์, 2543, น. 58)

จากหลักการและเหตุผลดังกล่าวในการจัดกิจกรรมเรียนรู้ต่าง ๆ ผู้วิจัยเห็นว่าการจัดกิจกรรมเรียนรู้โดยใช้การเรียนรู้แบบร่วมมือเทคนิค Co-op Co-op มีความเหมาะสมในการพัฒนากิจกรรมการเรียนรู้ ซึ่งทำให้ผู้เรียนได้พัฒนาความคิด ความเชื่อมั่น ส่งเสริมให้ได้ศึกษาค้นพบความรู้ด้วยตนเอง ในฐานะครูผู้สอนกลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม ชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 จึงเห็นว่าการเรียนแบบร่วมมือเทคนิค Co-op Co-op ซึ่งเป็นเทคนิคการเรียนแบบร่วมมือรูปแบบหนึ่งน่าจะส่งผลให้ผู้เรียนเกิดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนและความสามารถในการคิดวิเคราะห์ที่สูงกว่าการสอนตามปกติ เหมือนกับวิธีการสอนแบบร่วมมือในรูปแบบต่าง ๆ อีกทั้งยังเป็นวิธีการสอนแบบใหม่ในการจัดกระบวนการเรียนการสอนที่สอดคล้องกับในยุคปัจจุบัน

1.2 วัตถุประสงค์การวิจัย

- 1.2.1 เพื่อพัฒนากิจกรรมการเรียนรู้แบบร่วมมือโดยใช้เทคนิค Co-op Co-op เรื่อง พลเมืองดีของชาติ ชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 ที่มีประสิทธิภาพตามเกณฑ์ 75/75
- 1.2.2 เพื่อเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนก่อนเรียนและหลังเรียน ด้วยกิจกรรมการเรียนรู้แบบร่วมมือโดยใช้เทคนิค Co-op Co-op เรื่อง พลเมืองดีของชาติ
- 1.2.3 เพื่อศึกษาความพึงพอใจของผู้เรียนที่มีต่อการเรียนรู้โดยใช้กิจกรรมการเรียนรู้แบบร่วมมือเทคนิค Co-op Co-op เรื่อง พลเมืองดีของชาติ ชั้นประถมศึกษาปีที่ 3

1.3 สมมติฐานการวิจัย

นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 ที่เรียนด้วยกิจกรรมการเรียนรู้แบบร่วมมือโดยใช้เทคนิค Co-op Co-op เรื่อง พลเมืองดีของชาติ มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนหลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียน

1.4 ขอบเขตการวิจัย

1.4.1 ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

1.4.1.1 ประชากร

ประชากรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ คือ นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 จำนวน 10 โรงเรียน ในกลุ่มโรงเรียนตำบลหนองโพนงาม อำเภอเกษตรสมบูรณ์ จังหวัดชัยภูมิ สำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษาประถมศึกษาชัยภูมิ เขต 2 ได้แก่ โรงเรียนบ้านหนองโพนงาม โรงเรียนบ้านหนองไผ่ โรงเรียนบ้านสันติสุข (กฟผ.อุบลรัตน์) โรงเรียนบ้านสารจอต โรงเรียนบ้านสารจอตเก่า โรงเรียนบ้านวังม่วง โรงเรียนบ้านดอนหัน โรงเรียนบ้านโคกสง่า โรงเรียนบ้านทิกแล้ง โรงเรียนบ้านทิกแล้ง (สาขา ห้วยหินลับประชาสรรค์) ซึ่งมีจำนวนทั้งสิ้น 156 คน ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2561

1.4.1.2 กลุ่มตัวอย่าง

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้เป็นนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2561 โรงเรียนบ้านสารจอตเก่า อำเภอเกษตรสมบูรณ์ จังหวัดชัยภูมิ จำนวน 20 คน ซึ่งได้จากการสุ่มแบบกลุ่ม (Cluster Random Sampling)

1.4.2 เนื้อหาที่ใช้ในการวิจัย

เนื้อหาที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ คือ เนื้อหาในกลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม สาระที่ 2 หน้าที่พลเมือง วัฒนธรรมและการดำเนินชีวิตในสังคม หน่วยการเรียนรู้ที่ 2 เรื่อง พลเมืองดี ของชาติ ชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 ตามหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน 2551 ซึ่งหัวข้อดังนี้

เรื่องที่ 1 วิถีชีวิตของเรา

1. ประเพณีและวัฒนธรรมในครอบครัวและท้องถิ่น
2. พฤติกรรมการดำเนินชีวิตที่แตกต่างกันของตนเองและผู้อื่น
3. วันหยุดราชการที่สำคัญ
4. บุคคลตัวอย่างของท้องถิ่น

เรื่องที่ 2 ประชาธิปไตยในชั้นเรียน โรงเรียน และชุมชน

1. บทบาทหน้าที่ของสมาชิกในชุมชน
2. การมีส่วนร่วมในกิจกรรมต่าง ๆ ตามกระบวนการประชาธิปไตย

3. การออกเสียงในชั้นเรียนและโรงเรียน
4. การเปลี่ยนแปลงในชั้นเรียนและโรงเรียน
5. การออกเสียงในชุมชน
6. การเปลี่ยนแปลงในชุมชน

1.4.3 ตัวแปรที่ศึกษา มีดังนี้

1.4.3.1 ตัวแปรต้น ได้แก่ กิจกรรมการเรียนรู้แบบร่วมมือโดยใช้เทคนิค Co-op Co-op เรื่อง พลเมืองดีของชาติ

1.4.3.2 ตัวแปรตาม ได้แก่ ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียน เรื่อง พลเมืองดีของชาติ และความพึงพอใจของนักเรียนที่มีต่อการจัดกิจกรรมการเรียนรู้แบบร่วมมือโดยใช้เทคนิค Co-op Co-op

1.4.4 ระยะเวลาที่ใช้ในการวิจัย

ระยะเวลาที่ใช้ในการวิจัย คือ ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2561 โดยใช้เวลา 16 ชั่วโมง เนื้อหาละ 1 ชั่วโมง ไม่รวมการทดสอบก่อนเรียนและหลังเรียน

1.5 นิยามศัพท์เฉพาะ

“การจัดกิจกรรมการเรียนรู้กลุ่มร่วมมือ Co-op Co-op” หมายถึง เทคนิคการสอนที่เน้นการทำงานร่วมกันของนักเรียน โดยสมาชิกของกลุ่มซึ่งมีความสามารถและความถนัดแตกต่างกันได้แสดงบทบาทหน้าที่ที่ตนเองถนัดได้เต็มที่ ผู้เรียนเก่งได้ช่วยเหลือผู้เรียนอ่อน สมาชิกในกลุ่มสามารถสร้างผลงานร่วมกันได้ สามารถฝึกจนสร้างผลงานของตนเองได้และนำเสนอกลุ่มได้ และนำเสนอกลุ่มได้ มีวิธีการจัดกิจกรรมดังนี้

1. ขั้นเตรียม หมายถึง กิจกรรมที่ครูแนะนำทักษะในการเรียนรู้ร่วมกัน และจัดนักเรียนเป็นกลุ่ม ๆ ละ 4-5 คน โดยในแต่ละกลุ่มจะมีนักเรียนที่มีความสามารถและความถนัดแตกต่างกัน แบ่งตามผลสัมฤทธิ์การเรียนรู้ผู้เรียนเก่งได้ช่วยเหลือผู้เรียนอ่อนครูอธิบายระเบียบของกลุ่ม บทบาทหน้าที่ของสมาชิกกลุ่ม แจกจุดประสงค์ของบทเรียน การทำกิจกรรมร่วมกัน และการฝึกทักษะพื้นฐานที่จำเป็น สำหรับการทำกิจกรรมกลุ่ม
2. ขั้นสอน หมายถึง ครูนำเข้าสู่บทเรียนและเนื้อหา แนะนำแหล่งข้อมูลและมอบหมายงานให้นักเรียนแต่ละกลุ่ม
3. ขั้นทำกิจกรรมกลุ่ม หมายถึง นักเรียนเลือกเนื้อหาตามความถนัดและความสนใจ แล้วช่วยกันศึกษาโดยแต่ละคนมีบทบาทและหน้าที่ ตามที่ได้รับมอบหมาย เป็นขั้นที่สมาชิกในกลุ่มได้ร่วมกันรับผิดชอบต่อผลงานของกลุ่ม

4. ขึ้นตรวจสอบผลงานและทดสอบ หมายถึง การตรวจว่านักเรียนได้ปฏิบัติหน้าที่ครบถ้วนแล้วหรือยัง ผลการปฏิบัติเป็นอย่างไร เน้นการตรวจสอบผลงานกลุ่มและรายบุคคล

5. ขึ้นสรุปบทเรียน หมายถึง ครูและนักเรียนช่วยกันสรุปบทเรียน ถ้ามีสิ่งใดที่นักเรียนยังไม่เข้าใจ ครูควรอธิบายเพิ่มเติม

“ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน” หมายถึง คะแนนความรู้ ความสามารถในการเรียน ตามแผนการจัดกิจกรรมเรียนรู้ เรื่อง พลเมืองดีของชาติ สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 ซึ่งได้จากการทำแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน จำนวน 30 ข้อ เป็นข้อสอบแบบปรนัยแบบเลือกตอบ 4 ตัวเลือก ที่ผู้วิจัยพัฒนาขึ้นจากแผนการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ เรื่อง พลเมืองดีของชาติ

“ประสิทธิภาพตามเกณฑ์ 75/75” หมายถึง เกณฑ์ที่ใช้พิจารณาว่าแผนการจัดกิจกรรมการเรียนรู้แบบร่วมมือเทคนิค Co-op Co-op เรื่อง พลเมืองดีของชาติ ชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 ที่สร้างขึ้นมีประสิทธิภาพ ช่วยให้นักเรียนเกิดการเรียนรู้ตามจุดประสงค์ที่กำหนดไว้หรือไม่ โดยพิจารณาจากเกณฑ์

75 ตัวแรก หมายถึง คะแนนที่ได้จากแบบประเมินกิจกรรม แบบสังเกตพฤติกรรม และแบบทดสอบย่อย ระหว่างเรียน ที่เรียนด้วยกิจกรรมการเรียนรู้กลุ่มร่วมมือเทคนิค Co-op Co-op

75 ตัวหลัง หมายถึง คะแนนที่ได้จากการทำแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน หลังเรียน ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 หลังสิ้นสุดการจัดการเรียนรู้ทุกแผน

“ความพึงพอใจต่อการจัดกิจกรรมการเรียนรู้” หมายถึง ความรู้สึกชอบ หรือความคิดเห็นพอใจของนักเรียนที่มีต่อการจัดกิจกรรมการเรียนรู้แบบร่วมมือเทคนิค Co-op Co-op เรื่อง พลเมืองดีของชาติ ที่ได้จากการวัดด้วยแบบวัดความพึงพอใจที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น มีการสอบถามวัดความพึงพอใจ 4 ด้าน ดังนี้ ด้านเนื้อหา ด้านการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ ด้านสื่อและอุปกรณ์การเรียนการสอน และด้านการวัดผลและการประเมินผล

1.6 ประโยชน์ที่ได้รับ

1.6.1 ทำให้ทราบถึงวิธีการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ด้วยการเรียนรู้แบบร่วมมือโดยใช้เทคนิค Co-op Co-op

1.6.2 เป็นแนวทางสำหรับครูในการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนกลุ่มสาระการเรียนรู้ต่างๆ และสามารถนำไปปรับปรุงใช้ในการพัฒนาการเรียนการสอนต่อไป

1.6.3 ครูสามารถปฏิบัติกิจกรรมการเรียนรู้ได้อย่างเป็นระบบ ขั้นตอนและสามารถนำระเบียบวิธีวิจัยมาใช้ในการพัฒนากิจกรรมการเรียนรู้

1.6.4 นักเรียนมีความพึงพอใจต่อการจัดกิจกรรมการเรียนรู้แบบร่วมมือโดยใช้เทคนิค Co-op Co-op

บทที่ 2

การทบทวนวรรณกรรม

การวิจัยเรื่อง การพัฒนากิจกรรมการเรียนรู้แบบร่วมมือโดยใช้เทคนิค Co-op Co-op เรื่อง พลเมืองดีของชาติ ชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 ผู้วิจัยได้ดำเนินการศึกษาค้นคว้าเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง ดังต่อไปนี้

1. หลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551
2. การจัดการเรียนรู้กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม
3. แผนการจัดการเรียนรู้
4. การจัดการเรียนรู้แบบร่วมมือเทคนิค Co-op Co-op
5. ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน
6. ดัชนีประสิทธิภาพ
7. ความพึงพอใจของการเรียนรู้
8. งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง
9. กรอบแนวคิดการวิจัย

2.1 หลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551

กระทรวงศึกษาธิการ (2551, น. 4-10) กล่าวถึงรายละเอียดของหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 ไว้ดังนี้

2.1.1 วิสัยทัศน์

หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 มุ่งพัฒนาผู้เรียนทุกคน ซึ่งเป็นกำลังของชาติให้เป็นมนุษย์ที่มีความสมดุลทั้งด้านร่างกาย ความรู้คุณธรรม มีจิตสำนึกในการเป็นพลเมืองไทยและพลโลก ยึดมั่นการปกครองตามระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์เป็นประมุข มีความรู้และทักษะพื้นฐาน รวมทั้งเจตคติที่จำเป็นต่อการเรียนต่อ การประกอบอาชีพ และการศึกษาตลอดชีวิต โดยมุ่งเน้นผู้เรียนเป็นสำคัญบนพื้นฐานความเชื่อว่าทุกคนสามารถเรียนรู้และพัฒนาตนเองได้เต็มตามศักยภาพ

2.1.2 หลักการ

2.1.2.1 เป็นหลักสูตรการศึกษาเพื่อความเป็นเอกภาพของชาติ มีจุดหมายและมาตรฐานการเรียนรู้เป็นเป้าหมายสำหรับพัฒนาเด็กและเยาวชนให้มีความรู้ ทักษะ เจตคติและคุณธรรมบนพื้นฐานของความเป็นไทยควบคู่กับการเป็นสากล

2.1.2.2 เป็นหลักสูตรการศึกษาเพื่อปวงชนที่ประชาชนทุกคนที่จะได้รับการศึกษาอย่างเสมอภาคและมีคุณภาพ

2.1.2.3 เป็นหลักสูตรการศึกษาเพื่อสนองการกระจายอำนาจให้สังคมมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาให้สอดคล้องกับสภาพและความต้องการของท้องถิ่น

2.1.2.4 เป็นหลักสูตรที่มีโครงสร้างยืดหยุ่น ทั้งด้านสาระการเรียนรู้ เวลา และการจัดการเรียนรู้

2.1.2.5 เป็นหลักสูตรการศึกษาที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ

2.1.2.6 เป็นหลักสูตรการศึกษาสำหรับการศึกษาในระบบ นอกระบบและตามอัธยาศัย ครอบคลุมทุกกลุ่มเป้าหมาย สามารถเทียบโอนผลการเรียนรู้และประสบการณ์

2.1.3 จุดหมาย

หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน มุ่งพัฒนาผู้เรียนให้เป็นคนดี มีปัญญา มีศักยภาพในการศึกษาต่อ และประกอบอาชีพจึงกำหนดเป็นจุดหมายเพื่อให้เกิดกับผู้เรียนเมื่อจบการศึกษาขั้นพื้นฐานดังนี้

2.1.2.1 มีคุณธรรม จริยธรรม และค่านิยมที่พึงประสงค์ เห็นคุณค่าของตนเอง มีวินัย และปฏิบัติตนตามหลักธรรมของพระพุทธศาสนา หรือศาสนาที่ตนถนัด ยึดหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง

2.1.2.2 มีความรู้ ความสามารถในการสื่อสาร การคิด การแก้ปัญหา การใช้เทคโนโลยี และมีทักษะชีวิต

2.1.2.3 มีสุขภาพกายและสุขภาพจิตที่ดี มีสุขนิสัยและรักการออกกำลังกาย

2.1.2.4 มีความรักชาติ มีจิตสำนึกในความเป็นพลเมืองไทยและพลโลกยึดมั่นในวิถีชีวิต และการปกครองในระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์เป็นประมุข

2.1.2.5 มีจิตสำนึกในการอนุรักษ์วัฒนธรรมและภูมิปัญญาไทย การอนุรักษ์และพัฒนาสิ่งแวดล้อม มีจิตสาธารณะที่มุ่งทำประโยชน์และสร้างสิ่งดีงามในสังคม และอยู่ร่วมกันในสังคมได้อย่างมีความสุข

2.1.4 สมรรถนะสำคัญของผู้เรียน

หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน มุ่งพัฒนาผู้เรียนให้มีคุณภาพตามมาตรฐานการเรียนรู้ ซึ่งการพัฒนาผู้เรียนให้บรรลุตามมาตรฐานการเรียนรู้ที่กำหนดนั้นจะช่วยให้ผู้เรียนเกิดสมรรถนะสำคัญ 5 ประการดังนี้

2.1.4.1 ความสามารถในการสื่อสารเป็นความสามารถในการรับและส่งสาร มีวัฒนธรรมในการใช้ภาษา ถ่ายทอดความคิด ความรู้ความเข้าใจ ความรู้สึกและทัศนะของตนเองเพื่อแลกเปลี่ยนข้อมูลข่าวสารและประสบการณ์อันจะเป็นประโยชน์ต่อการพัฒนาตนเองและสังคม รวมทั้งเจรจาต่อรองเพื่อขจัดและลดปัญหาความขัดแย้งต่าง ๆ การเลือกรับหรือไม่รับข้อมูลข่าวสารด้วยหลักเหตุผลและความถูกต้อง โดยคำนึงถึงผลกระทบที่มีต่อตนเองและสังคม

2.1.4.2 ความสามารถในการคิด เป็นความสามารถในการคิดวิเคราะห์ คิดสังเคราะห์ การคิดสร้างสรรค์องค์ประกอบความรู้หรือสารสนเทศ เพื่อการตัดสินใจเกี่ยวกับตนเองและสังคมได้อย่างเหมาะสม

2.1.4.3 ความสามารถในการแก้ปัญหา เป็นความสามารถในการแก้ปัญหาและอุปสรรคต่าง ๆ ที่เผชิญได้ถูกต้อง เหมาะสมบนพื้นฐานของหลักเหตุผล คุณธรรม และข้อมูลสารสนเทศ เข้าใจความสัมพันธ์และการเปลี่ยนแปลงของเหตุการณ์ต่าง ๆ ในสังคม แสวงหาความรู้ ประยุกต์ความรู้มาใช้ในการป้องกันและแก้ไขปัญหา และมีการตัดสินใจที่มีประสิทธิภาพโดยคำนึงถึงผลกระทบที่เกิดขึ้นต่อตนเอง สังคม และสิ่งแวดล้อม

2.1.4.4 ความสามารถในการใช้ทักษะชีวิต เป็นความสามารถในการนำกระบวนการต่าง ๆ ไปใช้ในการดำเนินชีวิตประจำวัน การเรียนรู้ด้วยตนเอง การเรียนรู้อย่างต่อเนื่อง การทำงาน และการอยู่ร่วมกันในสังคมด้วยการสร้างเสริมความสัมพันธ์อันดีระหว่างบุคคล การจัดการปัญหาและความขัดแย้งต่าง ๆ อย่างเหมาะสม การปรับตัวให้ทันกับการเปลี่ยนแปลงของสังคม และสภาพแวดล้อม และการรู้จักหลีกเลี่ยงพฤติกรรมไม่พึงประสงค์ที่ส่งผลกระทบต่อตนเองและผู้อื่น

2.1.4.5 ความสามารถในการใช้เทคโนโลยี เป็นความสามารถในการเลือกและใช้เทคโนโลยีด้านต่าง ๆ และมีทักษะกระบวนการทางเทคโนโลยี เพื่อการพัฒนาตนเองและสังคมในด้านความรู้ การสื่อสาร การทำงาน การแก้ปัญหาอย่างสร้างสรรค์ ถูกต้องเหมาะสมและมีคุณธรรม

2.1.5 คุณลักษณะอันพึงประสงค์

หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน มุ่งพัฒนาผู้เรียนให้มีคุณลักษณะอันพึงประสงค์ เพื่อให้สามารถอยู่ร่วมกับผู้อื่นในสังคมได้อย่างมีความสุข ในฐานะเป็นพลเมืองไทยและพลโลก ดังนี้

- 1) รักชาติ ศาสน์ กษัตริย์ 2) ซื่อสัตย์สุจริต 3) มีวินัย 4) ใฝ่เรียนรู้ 5) อยู่อย่างพอเพียง 6) มุ่งมั่นในการทำงาน 7) รักความเป็นไทย 8) มีจิตสาธารณะ

2.1.6 มาตรฐานการเรียนรู้

การพัฒนาผู้เรียนให้เกิดความสมดุล ต้องคำนึงถึงหลักการทางสมอง และพหุปัญญา หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน จึงกำหนดให้ผู้เรียนได้เรียนรู้ 8 กลุ่มสาระการเรียนรู้ ดังนี้ ภาษาไทย คณิตศาสตร์ วิทยาศาสตร์ สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม สุขศึกษาและพลศึกษา ศิลปะ การงาน อาชีพและเทคโนโลยี ภาษาต่างประเทศ ในแต่ละกลุ่มสาระการเรียนรู้ ได้กำหนดมาตรฐานการเรียนรู้ เป็นเป้าหมายสำคัญของการพัฒนาคุณภาพผู้เรียน มาตรฐานการเรียนรู้ระบุสิ่งที่ผู้เรียนพึงรู้และปฏิบัติ ได้มีคุณธรรม จริยธรรมและค่านิยมที่พึงประสงค์ที่ต้องการให้เกิดแก่ผู้เรียนเมื่อจบการศึกษาขั้นพื้นฐาน นอกจากนี้มาตรฐานการเรียนรู้ยังเป็นกลไกสำคัญในการขับเคลื่อนพัฒนาการศึกษาทั้งระบบ เพราะ มาตรฐานการเรียนรู้จะสะท้อนให้ทราบว่าต้องการอะไร จะสอนอย่างไร และประเมินอย่างไร รวมทั้ง เป็นเครื่องมือในการตรวจสอบเพื่อการประกันคุณภาพการศึกษา โดยใช้ระบบการประเมินคุณภาพ ภายในและการประเมินคุณภาพภายนอกซึ่งรวมถึงการทดสอบระดับเขตพื้นที่การศึกษา และการทดสอบระดับชาติ ระบบการตรวจสอบเพื่อการประกันคุณภาพดังกล่าวเป็นสิ่งสำคัญ ที่จะช่วยสะท้อนภาพ การจัดการศึกษาว่าสามารถพัฒนาผู้เรียนให้มีคุณภาพตามที่มาตรฐานการเรียนรู้กำหนดเพียงใด

2.1.7 สาระและมาตรฐานการเรียนรู้

หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐานกำหนดมาตรฐานการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม ดังนี้

สาระที่ 1 ศาสนา ศิลปกรรม จริยธรรม

มาตรฐาน ส1.1 รู้และเข้าใจประวัติ ความสำคัญ ศาสนา หลักธรรมของพระพุทธศาสนา หรือศาสนาที่ตนนับถือและศาสนาอื่น มีศรัทธาที่ถูกต้อง ยึดมั่น และปฏิบัติตามหลักธรรมเพื่ออยู่ร่วมกัน อย่างสันติสุข

มาตรฐาน ส1.2 เข้าใจ ตระหนักและปฏิบัติตนเป็นศาสนิกชนที่ดี แลธำรงรักษา พระพุทธศาสนาหรือศาสนาที่ตนนับถือ

สาระที่ 2 หน้าที่พลเมือง วัฒนธรรม และการดำเนินชีวิตในสังคม

มาตรฐาน ส2.1 เข้าใจและปฏิบัติตนตามหน้าที่ของการเป็นพลเมืองดีมีค่านิยมที่ดีงาม และธำรงรักษาประเพณีและวัฒนธรรมไทย ดำรงชีวิตอยู่ร่วมกันในสังคมไทย และสังคมโลกอย่างสันติสุข

มาตรฐาน ส2.2 เข้าใจระบบการเมืองการปกครองในสังคมปัจจุบัน ยึดมั่น ศรัทธา และธำรงรักษาไว้ซึ่งการปกครองระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข

สาระที่ 3 เศรษฐศาสตร์

มาตรฐาน ส3.1 เข้าใจและสามารถบริหารจัดการทรัพยากรในการผลิตและการบริโภค การใช้ทรัพยากรที่มีอยู่จำกัดได้อย่างมีประสิทธิภาพและคุ้มค่า รวมทั้งเข้าใจหลักการของเศรษฐกิจพอเพียง เพื่อการดำรงชีวิตอย่างมีดุลยภาพ

มาตรฐาน ส3.2 เข้าใจระบบ และสถาบันทางเศรษฐกิจต่าง ๆ ความสัมพันธ์ทางเศรษฐกิจ และความจำเป็นของการร่วมมือกันทางเศรษฐกิจในสังคมโลก

สาระที่ 4 ประวัติศาสตร์

มาตรฐาน ส4.1 เข้าใจความหมาย ความสำคัญของเวลาและยุคสมัยทางประวัติศาสตร์ สามารถใช้วิธีการทางประวัติศาสตร์มาวิเคราะห์เหตุการณ์ต่าง ๆ อย่างเป็นระบบ

มาตรฐาน ส4.2 เข้าใจพัฒนาการของมนุษยชาติจากอดีตจนถึงปัจจุบัน ในด้านความสัมพันธ์และการเปลี่ยนแปลงของเหตุการณ์อย่างต่อเนื่อง ตระหนักถึงความสำคัญและสามารถวิเคราะห์ผลกระทบที่เกิดขึ้น

มาตรฐาน ส4.3 เข้าใจความเป็นมาของชาติไทย วัฒนธรรม ภูมิปัญญาไทย มีความรัก ความภูมิใจและธำรงความเป็นไทย

สาระที่ 5 ภูมิศาสตร์

มาตรฐาน ส5.1 เข้าใจลักษณะของโลกทางกายภาพ และความสัมพันธ์ของสรรพสิ่งซึ่งมีผล ต่อกันและกันในระบบของธรรมชาติ ใช้แผนที่และเครื่องมือทางภูมิศาสตร์ ในการค้นหา วิเคราะห์ สรุป และใช้ข้อมูลภูมิสารสนเทศอย่างมีประสิทธิภาพ

มาตรฐาน ส5.2 เข้าใจปฏิสัมพันธ์ระหว่างมนุษย์กับสภาพแวดล้อมทางกายภาพที่ก่อให้เกิดการสร้างสรรควัฒนธรรม มีจิตสำนึก และมีส่วนร่วมในการอนุรักษ์ทรัพยากรและสิ่งแวดล้อม เพื่อการพัฒนาที่ยั่งยืน

2.1.8 กิจกรรมพัฒนาผู้เรียน

กิจกรรมพัฒนาผู้เรียน มุ่งให้ผู้เรียนได้พัฒนาตนเองตามศักยภาพ พัฒนาอย่างรอบด้านเพื่อความ เป็นมนุษย์ที่สมบูรณ์ ทั้งร่างกาย สติปัญญา อารมณ์ และสังคม เสริมสร้างให้เป็นผู้มีศีลธรรม จริยธรรม มีระเบียบวินัย ปลูกฝังและสร้างจิตสำนึกของการทำประโยชน์เพื่อสังคม สามารถจัดการตนเองได้ และอยู่ร่วมกับผู้อื่นอย่างมีความสุข กิจกรรมพัฒนาผู้เรียนแบ่งเป็น 3 กิจกรรม ดังนี้

2.1.8.1 กิจกรรมแนะแนว เป็นกิจกรรมที่ส่งเสริมและพัฒนาผู้เรียนให้รู้จักตนเอง รู้รักษ์ สิ่งแวดล้อม สามารถคิดตัดสินใจ คิดแก้ปัญหา กำหนดเป้าหมายทั้ง วางแผนชีวิตทั้งด้าน การเรียน และอาชีพ สามารถปรับตัวได้อย่างเหมาะสม นอกจากนี้ยังช่วยให้ครูรู้จักและเข้าใจผู้เรียนทั้งยังเป็น กิจกรรมที่ช่วยเหลือและให้คำปรึกษาแก่ผู้ปกครองในการมีส่วนร่วมพัฒนาผู้เรียน

2.1.8.2 กิจกรรมนักเรียน เป็นกิจกรรมที่มุ่งพัฒนาความมีระเบียบวินัยเป็นผู้นำ ผู้ตาม ที่ดี ความรับผิดชอบ การทำงานร่วมกัน การรู้จักแก้ปัญหา การตัดสินใจที่เหมาะสม ความมีเหตุผล การช่วยเหลือแบ่งปันกัน เอื้ออาทรและสมานฉันท์ โดยจัดให้สอดคล้องกับความสามารถ ความถนัดและ ความสนใจของผู้เรียน ให้ผู้เรียนได้ปฏิบัติด้วยตนเองในทุกขั้นตอน ได้แก่ การศึกษาวิเคราะห์ วางแผน

ปฏิบัติตามแผน ประเมินและปรับปรุงการทำงาน เน้นการทำงานร่วมกันเป็นกลุ่มตามความเหมาะสม และสอดคล้องกับบุคลิกภาพของผู้เรียน บริบทของสถานศึกษาและท้องถิ่น กิจกรรมนักเรียนประกอบด้วย

- 1) กิจกรรมลูกเสือ เนตรนารี
- 2) กิจกรรมชุมนุม

2.1.8.3 กิจกรรมเพื่อสังคมและสาธารณประโยชน์ เป็นกิจกรรมที่ส่งเสริมให้ผู้เรียนบำเพ็ญตนให้เป็นประโยชน์ต่อสังคม ชุมชน และท้องถิ่นตามความสนใจในลักษณะอาสาสมัคร เพื่อแสดงถึงความรับผิดชอบ ความดีงาม ความเสียสละต่อสังคม มีจิตสาธารณะ เช่น กิจกรรมอาสาพัฒนาต่าง ๆ กิจกรรมสร้างสรรค์สังคม

2.1.9 การจัดการเรียนรู้

เป็นกระบวนการสำคัญในการนำหลักสูตรสู่การปฏิบัติหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน เป็นหลักสูตรที่มีมาตรฐานการเรียนรู้ สมรรถนะสำคัญและคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของผู้เรียน เป็นเป้าหมายสำหรับการพัฒนาเด็กและเยาวชนในการพัฒนาผู้เรียนให้มีคุณสมบัติตามเป้าหมายหลักสูตร ผู้สอนพยายามคัดสรรกระบวนการเรียนรู้ จัดการเรียนรู้โดยช่วยให้ผู้เรียนเรียนรู้ผ่านสาระที่กำหนดไว้ในหลักสูตร 8 กลุ่มสาระการเรียนรู้ รวมทั้งปลูกฝังเสริมสร้างคุณลักษณะอันพึงประสงค์พัฒนาทักษะต่าง ๆ อันเป็นสมรรถนะสำคัญให้ผู้เรียนบรรลุตามเป้าหมาย

2.1.9.1 หลักการจัดการเรียนรู้

การจัดการเรียนรู้เพื่อให้ผู้เรียนมีความรู้ความสามารถตามมาตรฐานการเรียนรู้สมรรถนะสำคัญ และคุณลักษณะอันพึงประสงค์ตามที่กำหนดไว้ในหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน โดยยึดหลักว่า ผู้เรียนมีความสำคัญที่สุดเชื่อว่าทุกคนมีความสามารถเรียนรู้และพัฒนาตนเองได้ ยึดประโยชน์ที่เกิดกับผู้เรียน กระบวนการจัดการเรียนรู้ต้องส่งเสริมให้ผู้เรียน สามารถพัฒนาตามธรรมชาติและเต็มตามศักยภาพ คำนึงถึงความแตกต่างระหว่างบุคคลและพัฒนาการทางสมอง เน้นให้ความสำคัญทั้งความรู้และคุณธรรม

2.1.9.2 กระบวนการเรียนรู้

การจัดการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ ผู้เรียนต้องอาศัยกระบวนการเรียนรู้ที่หลากหลาย เป็นเครื่องมือที่จะนำพาตนเองไปสู่เป้าหมายของหลักสูตร กระบวนการเรียนรู้ที่จำเป็นสำหรับผู้เรียน อาทิ กระบวนการเรียนรู้แบบบูรณาการ กระบวนการสร้างความรู้ กระบวนการคิด กระบวนการทางสังคม กระบวนการเผชิญสถานการณ์และแก้ปัญหา กระบวนการเรียนรู้จากประสบการณ์จริง กระบวนการปฏิบัติ ลงมือทำจริง กระบวนการจัดการ กระบวนการวิจัย กระบวนการเรียนรู้ของตนเอง กระบวนการพัฒนาลักษณะนิสัย กระบวนการเหล่านี้เป็นแนวทางในการจัดการเรียนรู้ที่ผู้เรียนควรได้รับการฝึกฝน พัฒนาเพราะจะสามารถช่วยให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้ได้ดี บรรลุเป้าหมาย

ของหลักสูตร ดังนั้น ผู้สอนจึงจำเป็นต้องศึกษาทำความเข้าใจในกระบวนการเรียนรู้ต่าง ๆ เพื่อให้สามารถเลือกใช้ในการจัดกระบวนการเรียนรู้ได้อย่างมีประสิทธิภาพ

2.1.9.3 การออกแบบการจัดการเรียนรู้

ผู้สอนต้องศึกษาหลักสูตรสถานศึกษาให้เข้าใจถึงมาตรฐานการเรียนรู้ ตัวชี้วัด สมรรถนะสำคัญของผู้เรียน คุณลักษณะอันพึงประสงค์ และสาระการเรียนรู้ที่เหมาะสมกับผู้เรียน แล้วจึงพิจารณาออกแบบการจัดการเรียนรู้ โดยเลือกใช้วิธีสอนและเทคนิคการสอน สื่อ/แหล่งเรียนรู้ การวัดและประเมินผล เพื่อให้ผู้เรียนได้พัฒนาเต็มตามศักยภาพและบรรลุตามเป้าหมายที่กำหนด

2.1.10 สื่อการเรียนรู้

เป็นเครื่องมือส่งเสริมสนับสนุนการจัดการกระบวนการเรียนรู้ให้ผู้เรียนเข้าถึงความรู้ ทักษะกระบวนการ และคุณลักษณะตามมาตรฐานของหลักสูตรได้อย่างมีประสิทธิภาพ สื่อการเรียนรู้มีหลากหลายประเภท ทั้งสื่อธรรมชาติ สื่อสิ่งพิมพ์ สื่อเทคโนโลยี และเครือข่ายการเรียนรู้ต่าง ๆ ที่มีในท้องถิ่น การเลือกใช้สื่อควรเลือกให้มีความเหมาะสมระดับพัฒนาการและลีลาการเรียนรู้ที่หลากหลายของผู้เรียน

2.1.11 การวัดและประเมินผลการเรียนรู้ของผู้เรียน

ต้องอยู่บนหลักการพื้นฐานสองประการ คือ การประเมินเพื่อพัฒนาผู้เรียนและเพื่อตัดสินผลการเรียน ในการพัฒนาคุณภาพการเรียนรู้ให้ประสบผลสำเร็จนั้น ผู้เรียนจะต้องได้รับการพัฒนาและประเมินตามตัวชี้วัด เพื่อให้บรรลุตามมาตรฐานการเรียนรู้ สะท้อนสมรรถนะสำคัญ และคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของผู้เรียน ซึ่งเป็นเป้าหมายหลักในการวัดและประเมินผลการเรียนรู้ในทุกระดับไม่ว่าจะเป็นระดับชั้นเรียน ระดับสถานศึกษา ระดับเขตพื้นที่การศึกษา และระดับชาติ การวัดและประเมินผลการเรียนรู้เป็นกระบวนการพัฒนาคุณภาพผู้เรียนโดยใช้ผลการประเมินเป็นข้อมูล และสารสนเทศที่แสดงพัฒนาการความก้าวหน้า และความสำเร็จทางการเรียนของผู้เรียน ตลอดจนข้อมูลที่เป็นประโยชน์ต่อ การส่งเสริมให้ผู้เรียนเกิดการพัฒนาและเรียนรู้อย่างเต็มตามศักยภาพ

สรุปจากการศึกษาเอกสารหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 ทำให้ทราบถึงหลักการ วิสัยทัศน์ จุดมุ่งหมาย สมรรถนะสำคัญ คุณลักษณะอันพึงประสงค์ สาระและมาตรฐานการเรียนรู้แต่ละช่วงชั้น และแนวทางการเรียนรู้ เพื่อให้ให้นักเรียนมีคุณลักษณะที่พึงประสงค์สามารถดำรงตนอยู่ในสังคมได้อย่างมีความสุข โดยใช้เทคนิควิธีการอย่างหลากหลายที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ คือ ให้ผู้เรียนมีส่วนร่วมในการเรียนและเรียนอย่างมีความสุข ทั้งนี้ขึ้นอยู่กับสภาพความพร้อมของผู้เรียนและธรรมชาติของสาระการเรียนรู้ที่เรียน เพื่อให้บรรลุตามมาตรฐานการเรียนรู้ที่กำหนดไว้ในหลักสูตรแกนกลางและหลักสูตรสถานศึกษา

2.2 การจัดการเรียนรู้กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม

2.2.1 ความสำคัญของวิชาสังคมศึกษา

สังคมโลกมีการเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็วตลอดเวลา กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม ช่วยให้ผู้เรียนมีความรู้ ความเข้าใจ ว่ามนุษย์ดำรงชีวิตอย่างไร ทั้งในฐานะปัจเจกบุคคล และการอยู่ร่วมกันในสังคม การปรับตัวตามสภาพแวดล้อม การจัดการทรัพยากรที่มีอยู่อย่างจำกัด นอกจากนี้ยังช่วยให้ผู้เรียนเข้าใจถึงการพัฒนา เปลี่ยนแปลงตามยุคสมัย กาลเวลา ตามเหตุปัจจัยต่าง ๆ ทำให้เกิดความเข้าใจในตนเอง และผู้อื่น มีความอดทน อดกลั้น ยอมรับในความแตกต่าง และมีคุณธรรม สามารถนำความรู้ไปปรับใช้ในการดำเนินชีวิต เป็นพลเมืองดีของประเทศชาติ และสังคมโลก

2.2.1.1 กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรมว่าด้วยการอยู่ร่วมกัน ในสังคมที่มีความเชื่อมสัมพันธ์กัน และมีความแตกต่างกันอย่างหลากหลาย เพื่อช่วยให้สามารถปรับ ตนเองกับบริบทสภาพแวดล้อม เป็นพลเมืองดี มีความรับผิดชอบ มีความรู้ ทักษะ คุณธรรม และ ค่านิยมที่เหมาะสมโดยได้กำหนดสาระต่าง ๆ ไว้ ดังนี้

2.2.1.2 ศาสนา ศีลธรรมและจริยธรรม แนวคิดพื้นฐานเกี่ยวกับศาสนา ศีลธรรม จริยธรรม หลักธรรมของพระพุทธศาสนาหรือศาสนาที่ตนนับถือ การนำหลักธรรมคำสอนไปปฏิบัติในการพัฒนา ตนเอง และการอยู่ร่วมกันอย่างสันติสุข เป็นผู้กระทำความดี มีค่านิยมที่ดีงาม พัฒนาตนเองอยู่เสมอ รวมทั้งบำเพ็ญประโยชน์ต่อสังคมและส่วนรวม

2.2.1.3 หน้าที่พลเมือง วัฒนธรรม และการดำเนินชีวิตในวิถีการปกครอง ระบอบการปกครอง ในสังคมปัจจุบันการปกครองระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข ลักษณะและ ความสำคัญ การเป็นพลเมืองดี ความแตกต่างและความหลากหลายทางวัฒนธรรม ค่านิยม ความเชื่อ ปลุกฝังค่านิยมด้านประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข สิทธิ หน้าที่ เสรีภาพการดำเนิน ชีวิตอย่างสันติสุขในสังคมไทยและสังคมโลก

2.2.1.4 เศรษฐศาสตร์การผลิต การแจกจ่าย และการบริโภคสินค้าและบริการ การจัดการทรัพยากรที่มีอยู่อย่างจำกัดอย่างมีประสิทธิภาพ การดำรงชีวิตอย่างมีดุลยภาพและการนำหลัก เศรษฐกิจพอเพียงไปใช้ในชีวิตประจำวัน

2.2.1.5 ประวัติศาสตร์เวลาและยุคสมัยทางประวัติศาสตร์ วิธีการทางประวัติศาสตร์ พัฒนาการของมนุษยชาติจากอดีตถึงปัจจุบัน ความสัมพันธ์และเปลี่ยนแปลงของเหตุการณ์ต่าง ๆ ผลกระทบที่เกิดจากเหตุการณ์สำคัญในอดีต บุคคลสำคัญที่มีอิทธิพลต่อการเปลี่ยนแปลงต่าง ๆ ในอดีต ความเป็นมาของชาติไทย วัฒนธรรมและภูมิปัญญาไทย แหล่งอารยธรรมที่สำคัญของโลก

2.2.1.6 ภูมิศาสตร์ลักษณะของโลกทางกายภาพ ลักษณะทางกายภาพ แหล่งทรัพยากร และภูมิอากาศของประเทศไทย และภูมิภาคต่าง ๆ ของโลก การใช้แผนที่และเครื่องมือทางภูมิศาสตร์

ความสัมพันธ์กันของสิ่งต่าง ๆ ในระบบธรรมชาติ ความสัมพันธ์ของมนุษย์กับสภาพแวดล้อมทางธรรมชาติ และสิ่งที่มนุษย์สร้างขึ้น การนำเสนอข้อมูลภูมิสารสนเทศการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อม เพื่อการพัฒนาที่ยั่งยืน

2.2.2 สารและมาตรฐานการเรียนรู้

สาระที่ 1 ศาสนา ศีลธรรม จริยธรรม

มาตรฐาน ส1.1 รู้และเข้าใจประวัติความสำคัญ ศาสดา หลักธรรมของพระพุทธศาสนา หรือศาสนาที่ตนนับถือและศาสนาอื่น มีศรัทธาที่ถูกต้อง ยึดมั่นและปฏิบัติตามหลักธรรม เพื่ออยู่ร่วมกันอย่างสันติสุข

มาตรฐาน ส1.2 เข้าใจ ตระหนักและปฏิบัติตนเป็นศาสนิกชนที่ดี และดำรงรักษาพระพุทธศาสนาหรือศาสนาที่ตนนับถือ

สาระที่ 2 หน้าที่พลเมือง วัฒนธรรม และการดำเนินชีวิตในสังคม

มาตรฐาน ส2.1 เข้าใจและปฏิบัติตนตามหน้าที่ของการเป็นพลเมืองดี มีค่านิยมที่ดีงาม และดำรงรักษาประเพณีและวัฒนธรรมไทย ดำรงชีวิตอยู่ร่วมกันในสังคมไทย และสังคมโลกอย่างสันติสุข

มาตรฐาน ส2.2 เข้าใจระบบการเมืองการปกครองในสังคมปัจจุบัน ยึดมั่นศรัทธา และดำรงรักษาไว้ ซึ่งการปกครองระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข

สาระที่ 3 เศรษฐศาสตร์

มาตรฐาน ส3.1 เข้าใจและสามารถบริหารจัดการทรัพยากรในการผลิตและการบริโภค การใช้ทรัพยากรที่มีอยู่จำกัดได้อย่างมีประสิทธิภาพและคุ้มค่า รวมทั้งเข้าใจหลักการของเศรษฐกิจพอเพียง เพื่อการดำรงชีวิตอย่างมีดุลยภาพ

มาตรฐาน ส3.2 เข้าใจระบบและสถาบันทางเศรษฐกิจต่าง ๆ ความสัมพันธ์ทางเศรษฐกิจ และความจำเป็นของการร่วมมือกันทางเศรษฐกิจในสังคมโลก

สาระที่ 4 ประวัติศาสตร์

มาตรฐาน ส4.1 เข้าใจความหมาย ความสำคัญของเวลาและยุคสมัยทางประวัติศาสตร์ สามารถใช้วิธีการทางประวัติศาสตร์มาวิเคราะห์เหตุการณ์ต่าง ๆ อย่างเป็นระบบ

มาตรฐาน ส4.2 เข้าใจพัฒนาการของมนุษยชาติจากอดีตจนถึงปัจจุบัน ความสัมพันธ์และการเปลี่ยนแปลงของเหตุการณ์อย่างต่อเนื่อง ตระหนักถึงความสำคัญ และสามารถวิเคราะห์ผลกระทบที่เกิดขึ้น

มาตรฐาน ส4.3 เข้าใจความเป็นมาของชาติไทย วัฒนธรรม ภูมิปัญญาไทย มีความรัก ความภูมิใจและธำรงความเป็นไทย

สาระที่ 5 ภูมิศาสตร์

มาตรฐาน ส5.1 เข้าใจลักษณะของโลกทางกายภาพ และความสัมพันธ์ของสรรพสิ่ง ซึ่งมีผลต่อกันและกันในระบบของธรรมชาติ ใช้แผนที่และเครื่องมือทางภูมิศาสตร์ ในการค้นหาวิเคราะห์ สรุป และใช้ข้อมูลภูมิสารสนเทศอย่างมีประสิทธิภาพ

มาตรฐาน ส5.2 เข้าใจปฏิสัมพันธ์ระหว่างมนุษย์กับสภาพแวดล้อมทางกายภาพที่ก่อให้เกิด การสร้างสรรค์วัฒนธรรม มีจิตสำนึก และมีส่วนร่วมในการอนุรักษ์ ทรัพยากรและสิ่งแวดล้อม เพื่อการพัฒนาที่ยั่งยืน

2.2.3 คุณภาพผู้เรียน

2.2.3.1 จบชั้นประถมศึกษาปีที่ 3

1) ได้เรียนรู้เรื่องเกี่ยวกับตนเองและผู้ที่อยู่รอบข้าง ตลอดจนสภาพแวดล้อม ในท้องถิ่น ที่อยู่อาศัย และเชื่อมโยงประสบการณ์ไปสู่โลกกว้าง

2) ผู้เรียนได้รับการพัฒนาให้มีทักษะกระบวนการ และมีข้อมูลที่จำเป็นต่อการ พัฒนาให้เป็นผู้มีคุณธรรม จริยธรรม ประพฤติปฏิบัติตามหลักคำสอนของศาสนาที่ตนนับถือ มีความเป็น พลเมืองดี มีความรับผิดชอบ การอยู่ร่วมกันและการทำงานกับผู้อื่น มีส่วนร่วมในกิจกรรมของห้องเรียน และได้ฝึกหัดในการตัดสินใจ

3) ได้ศึกษาเรื่องราวเกี่ยวกับตนเอง ครอบครัว โรงเรียน และชุมชนในลักษณะ การบูรณาการ ผู้เรียนได้เข้าใจแนวคิดเกี่ยวกับปัจจุบันและอดีต มีความรู้พื้นฐานทางเศรษฐกิจได้ข้อคิด เกี่ยวกับรายรับ-รายจ่ายของครอบครัว เข้าใจถึงการเป็นผู้ผลิต ผู้บริโภค รู้จักการออมขั้นต้นและวิธีการ เศรษฐกิจพอเพียง

4) ได้รับการพัฒนาแนวคิดพื้นฐานเกี่ยวกับศาสนา ศีลธรรม จริยธรรม หน้าที่ พลเมือง เศรษฐศาสตร์ ประวัติศาสตร์ และภูมิปัญญา เพื่อเป็นพื้นฐานในการทำความเข้าใจในขั้นที่สูง ต่อไป

2.2.3.2 จบชั้นประถมศึกษาปีที่ 6

ได้เรียนรู้เรื่องของจังหวัด ภาค และประเทศของตนเอง ทั้งเชิงประวัติศาสตร์ ลักษณะ ทางกายภาพ สังคม ประเพณี และวัฒนธรรม รวมทั้งการเมืองการปกครอง สภาพเศรษฐกิจ โดยเน้น ความเป็นประเทศไทย

1) ได้รับการพัฒนาความรู้และความเข้าใจ ในเรื่องศาสนา ศีลธรรม จริยธรรม ปฏิบัติตนตามหลักคำสอนของศาสนาที่ตนนับถือ รวมทั้งมีส่วนร่วมศาสนพิธี และพิธีกรรมทางศาสนา มากยิ่งขึ้น

2) ได้ศึกษาและปฏิบัติตนตามสถานภาพ บทบาท สิทธิหน้าที่ในฐานะพลเมืองดี ของท้องถิ่น จังหวัด ภาค และประเทศ รวมทั้งได้มีส่วนร่วมในกิจกรรมตามขนบธรรมเนียมประเพณี วัฒนธรรม ของท้องถิ่นตนเองมากยิ่งขึ้น

สรุป กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรมว่าด้วยการอยู่ร่วมกันในสังคมที่มีความเชื่อมสัมพันธ์กัน และมีความแตกต่างกันอย่างหลากหลาย เพื่อช่วยให้สามารถปรับตนเอง กับบริบทสภาพแวดล้อม เป็นพลเมืองดี มีความรับผิดชอบ มีความรู้ ทักษะ คุณธรรม และค่านิยมที่เหมาะสม โดยมี 5 สาระ คือ สาระที่ 1 ศาสนา ศีลธรรม จริยธรรม สาระที่ 2 หน้าที่พลเมือง วัฒนธรรม และการดำเนินชีวิตในสังคม สาระที่ 3 เศรษฐศาสตร์ สาระที่ 4 ประวัติศาสตร์ สาระที่ 5 ภูมิศาสตร์

2.3 แผนการจัดการเรียนรู้

การจัดทำแผนการจัดการจัดการกิจกรรมการเรียนรู้หรือแผนการสอนเป็นภารกิจสำคัญของครูผู้สอนเป็นการเตรียมการล่วงหน้าว่าจะสอนเรื่องอะไร เพื่อจุดประสงค์ใด สอนอย่างไร ใช้สื่ออะไรและวัดผลประเมินผลโดยวิธีใด ทำให้ผู้สอนเกิดความมั่นใจในการสอนสอนได้ครอบคลุมเนื้อหาและสอนอย่างมีแนวทางและมีเป้าหมายดังนั้นครูผู้สอนจึงจำเป็นต้องมีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับความหมายความสำคัญ ลักษณะขั้นตอนการจัดทำและหลักการวางแผนการสอนตลอดจนลักษณะของแผนการสอนที่ดี เพื่อส่งผลให้การเรียนการสอนดำเนินไปสู่จุดมุ่งหมายที่กำหนดไว้อย่างมีประสิทธิภาพ

2.3.1 ความหมายของแผนการจัดการจัดการกิจกรรมการเรียนรู้

นักการศึกษาและหน่วยงานให้ความหมายของแผนการจัดการจัดการกิจกรรมการเรียนรู้ไว้ดังนี้

วัฒนาพร ระวังทุกข์ (2542, น. 1) กล่าวว่า แผนการสอน หมายถึง แผนการหรือโครงการ ที่จัดทำเป็นลายลักษณ์อักษร เพื่อใช้ในการปฏิบัติการสอนในรายวิชาหนึ่งเป็นการเตรียมการสอนอย่างมีระบบและเป็นเครื่องมือที่ช่วยให้ครูพัฒนาการจัดการเรียนการสอนไปสู่จุดประสงค์การเรียนรู้และจุดมุ่งหมายของหลักสูตรได้อย่างมีประสิทธิภาพ

ชัชชาญ วงศ์สามัญ (2543, น. 39) กล่าวว่า แผนการสอน หมายถึง แบบบันทึกที่บรรจุข้อมูลต่าง ๆ ที่ผู้สอนจัดเตรียมไว้สำหรับสอนเรื่องใดเรื่องหนึ่ง

สำลี รักสุทธิ (2544, น. 42) ได้ให้ความหมายของแผนการจัดการเรียนรู้คือแผนการหรือโครงการที่จัดทำเป็นลายลักษณ์อักษร เพื่อใช้ในการปฏิบัติการสอนในรายวิชาใดวิชาหนึ่งเป็นการระดมสรรพวิธีที่จะทำให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้อย่างมีประสิทธิภาพ

รุจิรี ภู่อาระ (2545, น. 159) ได้ให้ความหมายของแผนการจัดการเรียนรู้ คือ เครื่องมือแนวทางในการจัดประสบการณ์เรียนรู้ให้ผู้เรียนตามที่กำหนดไว้ในสาระการเรียนรู้ของแต่ละกลุ่ม

กรมวิชาการ (2546, น. 93) กล่าวว่า แผนการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ก็คือแผนการสอน เป็นแผนที่เน้นให้นักเรียนได้พัฒนาการเรียนของตนด้วยกิจกรรมหลากหลายมีครูเป็นผู้แนะหรือจัด แนวการเรียนแก่นักเรียนให้นักเรียนรู้จักคิดศึกษาค้นคว้าวิเคราะห์วิจารณ์ข้อมูล และสังเคราะห์เป็น ความรู้ของตนเอง

กระทรวงศึกษาธิการ (2551, น. 22) ได้ให้ความหมายของแผนการสอนหรือบันทึก การสอน หมายถึง การนำวิชาหรือกลุ่มประสบการณ์ที่จะต้องเตรียมไว้ล่วงหน้า เพื่อนำมาทำการสอน ตลอดภาคเรียน มาสร้างแผนการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนโดยมีองค์ประกอบหลักคือจุดประสงค์ การเรียนการสอนเนื้อหาสาระกิจกรรมการเรียนการสอนการใช้สื่อการเรียนการสอนและวัดผล ประเมินผล

จากความหมายของแผนการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ข้างต้น โดยสรุปแผนการจัดกิจกรรม การเรียนรู้ หมายถึง การเตรียมการสอนอย่างมีระบบเป็นลายลักษณ์อักษรล่วงหน้าและเป็นเครื่องมือ อันสำคัญที่จะช่วยให้ผู้เรียนไปสู่จุดหมายปลายทางที่หลักสูตรกำหนดได้อย่างมีประสิทธิภาพ

2.3.2 ความสำคัญของแผนการจัดกิจกรรมการเรียนรู้

วัฒนาพร ระงับทุกข์ (2542, น. 2) กล่าวว่า การจัดทำแผนการสอนก่อให้เกิดประโยชน์ ดังนี้

1. ก่อให้เกิดการวางแผนและเตรียมการล่วงหน้าเป็นการนำเทคนิควิธีการสอน การเรียนรู้สื่อเทคโนโลยีและจิตวิทยาการเรียนการสอนมาผสมผสานประยุกต์ใช้ให้เหมาะสมกับสภาวะ แวดล้อมด้านต่าง ๆ
2. ส่งเสริมให้ครูผู้สอนค้นคว้าหาความรู้เกี่ยวกับหลักสูตรเทคนิคการเรียนการสอน การเลือกใช้สื่อการวัดผลประเมินผลตลอดจนประเด็นต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องจำเป็น
3. เป็นคู่มือการสอนสำหรับตัวครูผู้สอนและครูที่สอนแทนนำไปใช้ปฏิบัติการสอน อย่างมั่นใจ
4. เป็นหลักฐานแสดงข้อมูลด้านการเรียนการสอนและการวัดและประเมินผลที่จะ เป็นประโยชน์ต่อการเรียนการสอนต่อไป

2.3.3 รูปแบบของแผนการจัดกิจกรรมการเรียนรู้

แผนการจัดกิจกรรมการเรียนรู้มีหลายรูปแบบขึ้นอยู่กับดุลยพินิจของหน่วยงานต้นสังกัด สถานศึกษาหรือผู้สอนที่จะเลือกใช้รูปแบบที่คิดว่ามีความเหมาะสมและสะดวกต่อการนำไปใช้ได้อย่าง มีประสิทธิภาพ

กรมวิชาการ (2546, น. 93) ได้กล่าวถึง การจัดทำแผนการจัดการกิจกรรมการเรียนรู้ว่ามี แนวการเรียบเรียง ดังนี้

1. นำหน่วยการเรียนรู้มาจัดทำแผนการจัดการจัดการเรียนรู้แผนการจัดการ กิจกรรมการเรียนรู้ทำได้ 2 รูปแบบ คือ

1.1 แผนการจัดการกิจกรรมการเรียนรู้เป็นการจัดการกิจกรรมเรียนรู้อย่างรายชั่วโมง

1.2 แผนการจัดการกิจกรรมการเรียนรู้เป็นแผนการจัดการเรียนรู้รวมไม่แยกเป็น รายชั่วโมง ครูจะต้องทำไปจัดทำเป็นแผนการจัดการเรียนรู้ย่อยเอง

2. ส่วนประกอบของแผนการจัดการเรียนรู้ ประกอบด้วย

2.1 ชื่อหน่วยที่และชื่อหน่วยชั้นที่สอนและเวลาที่สอน

2.2 หน่วยการเรียนรู้จัดเป็นแผนการเรียนรู้ย่อยคือหัวข้อเรื่องการเรียนรู้จะเป็น กี่แผนชั้นกับหัวข้อการเรียนรู้ที่กำหนดในสาระการเรียนรู้

2.3 จุดประสงค์การเรียนรู้กำหนดมาจากผลการเรียนรู้ที่คาดหวัง

2.4 สาระการเรียนรู้คือเนื้อหาสาระการเรียนรู้ที่เป็นหัวข้อย่อยที่จะสอน

2.5 กระบวนการจัดการเรียนรู้คือการจัดการเรียนการสอนและกิจกรรม การเรียนที่ครูและนักเรียนจะต้องปฏิบัติในการจัดการเรียนการสอน

2.6 การวัดผลและประเมินผลการเรียนรู้คือการกำหนดวิธีการวัดผลและ ประเมินผลเช่นการสังเกตการตรวจผลงานและพฤติกรรมนักเรียนซึ่งเป็นการประเมินจากสภาพจริง

2.7 สื่อและแหล่งการเรียนรู้จะกำหนดหนังสือประกอบการเรียนสถานที่ที่จะ ศึกษาวิทยากร เป็นต้น

สรุป แผนการจัดการเรียนรู้ เป็นแผนการหรือโครงการ หรือคู่มือการสอนสำหรับครูผู้สอน ไว้สำหรับเตรียมการสอนอย่างมีระบบ และเป็นเครื่องมือที่ช่วยให้ครูพัฒนาการจัดการเรียนการสอนไปสู่ จุดประสงค์การเรียนรู้และจุดมุ่งหมายของหลักสูตรอย่างมีประสิทธิภาพ ซึ่งประกอบด้วยหัวข้อต่าง ๆ คือ ชื่อหน่วย ชั้นที่สอน เวลาที่สอน หัวข้อเรื่องการเรียนรู้ จุดประสงค์การเรียนรู้ สาระการเรียนรู้ กระบวนการจัดการเรียนรู้ การวัดผลและประเมินผล สื่อและแหล่งเรียนรู้

2.4 การจัดการเรียนรู้แบบร่วมมือเทคนิค Co-op Co-op

2.4.1 การเรียนรู้แบบกลุ่มร่วมมือ (Cooperative Learning)

ความหมายของการเรียนรู้แบบกลุ่มร่วมมือ (Cooperative Learning) คำว่า “Cooperative Learning” มีนัยการศึกษาใช้ชื่อหรือแปลความหมายไว้หลายอย่าง เช่น การเรียนแบบร่วมมือกันเรียนรู้

การเรียนรู้แบบร่วมมือ การเรียนแบบสหกิจ การเรียนแบบกลุ่มร่วมมือ เป็นต้น โดยมีนักการศึกษาหลายท่านให้ความหมายไว้ ดังนี้

บุญชม ศรีสะอาด (2541, น. 122) ได้ให้ความหมายว่า การเรียนรู้แบบกลุ่มร่วมมือ เป็นวิธีการสอนที่มุ่งให้ผู้เรียนร่วมมือกันในการเรียนของเพื่อนสมาชิกทุกคนในกลุ่มความสำเร็จแต่ละคน หมายถึง ความสำเร็จของกลุ่มด้วย

พนมพร เผ่าเจริญ (2541, น. 226) ได้ให้ความหมายว่า การสอนโดยเน้นการเรียนรู้แบบกลุ่มร่วมมือ เป็นเทคนิคการจัดการเรียนการสอนที่ครูจะทำการแนะนำให้นักเรียนทำงานร่วมกันจนประสบความสำเร็จตามจุดมุ่งหมายของการเรียนร่วมกันทุกคน

วัฒนาพร ระงับทุกข์ (2542, น.38) ได้ให้ความหมายว่า การเรียนรู้แบบกลุ่มร่วมมือ เป็นวิธีการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนที่เน้นการจัดสภาพแวดล้อมทางการเรียนให้ผู้เรียน เรียนรู้ร่วมกันเป็นกลุ่ม ๆ แต่ละกลุ่มประกอบด้วยสมาชิกที่มีความรู้ ความสามารถแตกต่างกัน โดยแต่ละกลุ่มมีส่วนร่วมอย่างแท้จริงในการเรียนรู้และความสำเร็จของกลุ่ม ความสำเร็จของแต่ละคน ถือเป็นความสำเร็จของกลุ่ม

จันทรา ตันติพิงศานุรักษ์ (2543, น. 37) ได้ให้ความหมายว่า การจัดการเรียนแบบกลุ่มร่วมมือ เป็นการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนที่เปิดโอกาสให้นักเรียนได้เรียนรู้ร่วมกันเป็นกลุ่มเล็ก ๆ แต่ละกลุ่มประกอบด้วยสมาชิกที่มีความรู้ ความสามารถแตกต่างกัน โดยแต่ละคนมีส่วนร่วมในการเรียนรู้ และในความสำเร็จของกลุ่มอย่างแท้จริง ทั้งโดยการแลกเปลี่ยนความคิดเห็นการแบ่งปันทรัพยากร การเรียนรู้ ตลอดจนการเป็นกำลังใจซึ่งกันและกัน คนที่เรียนเก่งจะช่วยเหลือคนที่เรียนอ่อนกว่า สมาชิกในกลุ่มไม่เพียงแต่จะรับผิดชอบต่อการเรียนรู้ของเพื่อนสมาชิกในกลุ่มความสำเร็จของแต่ละบุคคล หมายถึง ความสำเร็จของกลุ่มด้วย ดังนั้น การจัดการเรียนรู้ดังกล่าว จึงมีลักษณะตรงกันข้ามกับการเรียนที่เน้นการแข่งขัน (Competitive- Learning) และการเรียนตามลำพัง (Individualized Learning)

สุวิทย์ มูลคำ และอรทัย มูลคำ (2545, น. 134) ได้ให้ความหมายว่า การจัดการเรียนรู้แบบกลุ่มร่วมมือ เป็นกระบวนการเรียนรู้ที่จัดให้ผู้เรียนได้ร่วมมือและช่วยเหลือกันในการเรียนรู้ โดยแบ่งกลุ่มผู้เรียนที่มีความสามารถแตกต่างกันเป็นกลุ่มเล็ก ๆ เป็นลักษณะการรวมกลุ่มอย่างมีโครงสร้างที่ชัดเจน มีการทำงานร่วมกัน มีการแลกเปลี่ยนความคิดเห็น มีการช่วยเหลือพึ่งพาอาศัยซึ่งกันและกัน มีความรับผิดชอบร่วมกันทั้งในส่วนตนและส่วนรวม เพื่อให้ตนเองและสมาชิกทุกคนในกลุ่มประสบความสำเร็จตามเป้าหมายที่กำหนดไว้

วิมลรัตน์ สุนทรโรจน์ (2549, น.45) ได้ให้ความหมายว่า การเรียนรู้แบบกลุ่มร่วมมือ เป็นวิธีการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนที่เน้นการจัดสภาพแวดล้อมทางการเรียนให้แก่ผู้เรียนได้เรียนรู้ร่วมกันเป็นกลุ่มเล็ก ๆ แต่ละกลุ่มประกอบด้วยสมาชิกที่มีความรู้ความสามารถแตกต่างกัน โดยแต่ละกลุ่ม

มีส่วนร่วมอย่างแท้จริงในการเรียนรู้และในความสำเร็จของกลุ่ม ทั้งโดยการแลกเปลี่ยนความคิดเห็น การแบ่งปันทรัพยากรการเรียนรู้ รวมทั้งการเป็นกำลังใจแก่กันและกันคนที่เรียนเก่งจะช่วยเหลือคนที่เรียนอ่อนกว่า สมาชิกในกลุ่มไม่เพียงแต่รับผิดชอบต่อการเรียน ของตนเองเท่านั้น หากแต่จะต้องร่วมรับผิดชอบต่อการเรียนของเพื่อนสมาชิกทุกคนในกลุ่ม ความสำเร็จของแต่ละบุคคล คือ ความสำเร็จของกลุ่ม

McConnell (1994, p. 98) ได้ให้ความหมายการเรียนรู้แบบร่วมมือว่าเป็นกระบวนการที่อาศัยหลักการร่วมมือกัน ช่วยเหลือกันของสมาชิกกลุ่มทำงานจนบรรลุเป้าหมาย การเรียนรู้แบบร่วมมือ จึงเป็นคำที่ใช้ในการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนที่ออกแบบมาเพื่อส่งเสริมการร่วมมือกันในกลุ่มงานที่ทำแบบเดี่ยวและสำเร็จยากจะกลายเป็นงานง่าย ๆ ที่ประสบผลสำเร็จสูง ผ่านการเรียนรู้แบบร่วมมือ ซึ่งการเรียนรู้แบบนี้ผู้เรียนจะเกิดทักษะในการทำงานร่วมกับผู้อื่น มีความมั่นใจและเห็นคุณค่าในตัวเอง ควบคู่ไปกับได้ประสิทธิภาพในด้านผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน ซึ่งการเรียนรู้แบบร่วมมือมีลักษณะ ดังนี้

1. ช่วยให้ผู้เรียนเกิดมโนติและความคิดรวบยอดโดยผ่านกระบวนการอภิปรายกลุ่ม
2. พัฒนาทักษะการคิดวิเคราะห์วิจารณ์ให้โอกาสผู้เรียนได้แลกเปลี่ยนข้อมูลและความคิดร่วมกัน
3. พัฒนาทักษะการสื่อสาร
4. พัฒนาทักษะทางสังคม

Millis (1998, p. 120) ได้ให้ความหมายการเรียนรู้แบบกลุ่มร่วมมือว่า มีลักษณะทางจิตวิทยาร่วมกัน ดังนี้

1. เคารพความรู้เดิมของผู้เรียน
2. เชื่อว่าผู้เรียนทุกคนสามารถประสบความสำเร็จในการเรียนรู้ด้านวิชาการ
3. มองว่าการเรียนรู้คือกระบวนการทางสังคม
4. เชื่อว่าการเรียนรู้เป็นกระบวนการสร้างและลงมือปฏิบัติ

Susanledlow (2003, p. 165) ได้ให้ความหมายไว้ว่า การร่วมมือเป็นกระบวนการที่ผู้เรียนทำงานร่วมกันและช่วยเหลือกันในกลุ่มย่อย เพื่อให้กลุ่มบรรลุเป้าหมาย ทั้งนี้มีความแตกต่างไปจากการทำงานกลุ่มแบบเดิม ดังนี้

1. นักเรียนทำงานและเรียนรู้ร่วมกันเป็นกลุ่มย่อย
2. ออกแบบลักษณะงานเหมาะสมกับการทำงานเป็นกลุ่ม
3. มีการพึ่งพาอาศัยกันในทางบวก เป็นการรับรู้ว่ามีใครสำเร็จได้ถ้าคนอื่นในกลุ่มไม่สำเร็จ
4. สมาชิกกลุ่มทุกคนมีส่วนร่วมรับผิดชอบในการเรียนรู้ (ทุกคนในกลุ่มทำกิจกรรม)

5. เวลาในชั้นเรียนเกี่ยวข้องกับทักษะการสร้างความสัมพันธ์และทักษะการสร้างความร่วมมือ

6. ผู้สอนเปลี่ยนบทบาทจากพระเอกหน้าชั้น เป็นผู้ชี้แนะหรือเปลี่ยนจากผู้ถ่ายทอดความรู้มาเป็นผู้ชี้แนะด้านวิชาการและจัดการชั้นเรียน

จากความหมายของการจัดการเรียนรู้แบบร่วมมือ (Cooperetive Learning) ดังกล่าวข้างต้น ผู้วิจัยสรุปได้ว่า เป็นการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนที่แบ่งนักเรียนเป็นกลุ่มเล็กประมาณ 3-4 คน สมาชิกแต่ละคนมีความสามารถแตกต่างกัน ทุกคนมีส่วนร่วมในการเรียนรู้ ช่วยเหลือพึ่งพาอาศัยซึ่งกันและกัน รับผิดชอบงานของกลุ่มร่วมกัน มีการแลกเปลี่ยนความคิดเห็น เพื่อให้ตนเองและสมาชิกทุกคนในกลุ่มประสบความสำเร็จตามเป้าหมายที่กำหนดไว้

2.4.2 องค์ประกอบพื้นฐานของการจัดการเรียนรู้แบบกลุ่มร่วมมือ

อารุณี บุญยืน (2547, น. 16-18) ได้กล่าวถึง หลักการสำคัญของการเรียนรู้แบบกลุ่มร่วมมือ ดังนี้

1. การทำงานเป็นชีวิตจริง เป็นการทำงานร่วมกับผู้อื่นผู้เรียนจึงควรได้ฝึกการทำงานแบบร่วมมือ เพื่อเป็นการเตรียมผู้เรียนให้รู้จักการทำงานร่วมกับผู้อื่น
2. การทำงานเป็นทีมเป็นลักษณะหนึ่งของการทำงานของนักวิทยาศาสตร์
3. การเรียนรู้แบบกลุ่มร่วมมือเปิดโอกาสให้ผู้เรียนมีส่วนร่วมในกิจกรรมการเรียนการสอนทุกคนต้องลงมือทำงานกับเพื่อนสมาชิกอย่างจริงจัง จึงเป็นการสนับสนุนให้ผู้เรียนเป็นศูนย์กลางวิธีหนึ่ง
4. การเรียนรู้แบบกลุ่มร่วมมือทำให้ผู้เรียนทุกคนได้มีโอกาสแลกเปลี่ยน ความคิดเห็น และร่วมกันทำความเข้าใจสิ่งที่เรียน ทำให้เกิดการเรียนรู้ที่มีประสิทธิภาพวิธีหนึ่ง
5. การเรียนรู้แบบกลุ่มร่วมมือ อาจจัดเป็นกิจกรรมการเรียนการสอนประกอบหรือเป็นกิจกรรมย่อยของวิธีสอนสังคมศึกษาแบบต่าง ๆ ได้เป็นอย่างดี
6. การพัฒนาทักษะทางสังคมเพื่อความสำเร็จในการจัดการเรียนรู้แบบกลุ่มร่วมมือ ก่อนที่ครูจะจัดการเรียนรู้แบบกลุ่มร่วมมือให้กับนักเรียน ทักษะทางสังคมที่เป็นองค์ประกอบที่สำคัญในการทำงานร่วมกันเป็นกลุ่มด้วยความสามัคคี โดยย้ำให้เห็นว่าการเรียนรู้ แบบกลุ่มร่วมมือจะช่วยให้ นักเรียนมีพัฒนาด้านความสัมพันธ์กับบุคคลอื่นในทางที่ดี กระบวนการเรียนรู้แบบกลุ่มร่วมมือจะทำให้ลดความรู้สึกเหลื่อมล้ำทางด้านเพศ สังคม เศรษฐกิจ และอื่น ๆ ลง แต่จะมีความรู้สึกกระตือรือร้นในการช่วยเหลือ การร่วมมือกันเข้ามาแทนที่ ซึ่งเป็นประโยชน์อย่างยิ่งต่อการพัฒนาความสัมพันธ์กับผู้อื่น (Interpersonal Relationship) ระยะเริ่มแรกที่นำการจัดการเรียนรู้แบบกลุ่มร่วมมือมาใช้ ครูผู้สอนจะต้องดูแลให้นักเรียนได้ฝึกฝนทักษะทางสังคม สร้างความเป็นกันเอง ความคุ้นเคย และความไว้วางใจระหว่างครูผู้สอนกับนักเรียน และระหว่างนักเรียนเองในชั้นสอนและชั้นทำกิจกรรมกลุ่ม

นอกเหนือจากการเรียนรู้ในด้านเนื้อหาวิชาแล้วครูผู้สอนสนใจการพัฒนาทักษะทางสังคมของนักเรียน เพื่อการพัฒนาของนักเรียนไปในทิศทางที่ถูกต้องเหมาะสม และเพื่อการพัฒนาให้นักเรียน เป็นคนเก่ง คนดี และมีความสุข

ฐิติมา อุ๋นใจ (2548, น.36, อ้างถึงใน Johnson and Johnson, 1991, p.3) ได้กล่าวว่า หลักการพื้นฐานของการจัดการเรียนรู้แบบกลุ่มร่วมมือจะมีประสิทธิภาพ ถ้าสมาชิกภายในกลุ่ม มองเห็นคุณค่าของการทำงานร่วมกันและช่วยเหลือซึ่งกันและกัน โดยมีองค์ประกอบพื้นฐานที่สำคัญ 5 ประการ คือ

1. ความเกี่ยวข้องสัมพันธ์กันของนักเรียนในทางบวก (Positive -Interdependence) หมายถึง การที่สมาชิกในกลุ่มทำงานอย่างมีเป้าหมายร่วมกัน มีการทำงานร่วมกัน โดยที่สมาชิกทุกคนมีส่วนร่วมในการทำงานนั้น มีการแบ่งปันวัสดุอุปกรณ์ข้อมูลต่าง ๆ ในการทำงานทุกคน มีบทบาทหน้าที่ และประสบความสำเร็จร่วมกัน ครูผู้สอนสามารถจัดกิจกรรมให้นักเรียนมีความ เกี่ยวข้องสัมพันธ์กัน ในทางบวกได้หลายวิธี
  2. การปฏิสัมพันธ์กันอย่างใกล้ชิดในระหว่างการทำงานกลุ่ม (Face to -Face Promotive Interaction) เป็นกิจกรรมที่เปิดโอกาสให้นักเรียนช่วยเหลือสมาชิกในกลุ่มให้ประสบความสำเร็จโดยทำกิจกรรม
  3. การตรวจสอบความรับผิดชอบของสมาชิกแต่ละคน (Individual-Accountability) เป็นกิจกรรม เพื่อตรวจสอบให้แน่ใจว่าสมาชิกทุกคนมีความรับผิดชอบต่องานกลุ่ม ซึ่งสามารถทำได้หลายวิธี
  4. ทักษะระหว่างบุคคลและทักษะการทำงานกลุ่มย่อย (Interdependence - and Small Group Skills) เป็นทักษะที่นักเรียนควรได้รับการฝึกก่อนการจัดกิจกรรมการเรียนรู้อื่น ๆ เพื่อช่วยให้การปฏิบัติงานกลุ่มประสบความสำเร็จ
  5. กระบวนการกลุ่ม (Group Process) ทุกคนที่เป็นสมาชิกจะต้องร่วมรับผิดชอบ ต่อการเรียนของสมาชิกในกลุ่ม สมาชิกทุกคนต้องมุ่งมั่นและกระตุ้นให้แต่ละคนทำงานตามที่กำหนด
- ดังนั้น ครูผู้สอนต้องคอยสังเกต วิเคราะห์การทำงานร่วมกันและให้ข้อมูลย้อนกลับ เพื่อให้กลุ่มทำงานให้ดีขึ้น รวมทั้งเปิดโอกาสให้สมาชิกแต่ละกลุ่มแสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับกระบวนการทำงานของสมาชิกในกลุ่มองค์ประกอบพื้นฐานของการจัดการเรียนรู้แบบกลุ่มร่วมมือ สมาชิกแต่ละคนในกลุ่มต่างมีความสัมพันธ์กันและต้องพึ่งพาอาศัยซึ่งกันและกัน ในการที่จะช่วยให้การดำเนินกิจกรรมการจัดการเรียนการสอนดำเนินไปด้วยดี และบรรลุเป้าหมายที่กำหนด ดังนั้นครูผู้สอนต้องพยายามจัดกิจกรรมให้ครบทั้ง 5 องค์ประกอบพื้นฐานของการจัดการเรียนรู้แบบกลุ่มร่วมมือ

Slavin (1995, p.15, อ้างถึงใน กิ่งดาว กลิ่นจันทร์, 2536, น. 17) กล่าวถึง องค์ประกอบสำคัญในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้แบบกลุ่มร่วมมือ ดังนี้

1. เป้าหมายของกลุ่ม (Group Goal) ในการดำเนินกิจกรรมกลุ่มแต่ละกลุ่มสมาชิกในกลุ่มจะต้องมีการตั้งเป้าหมายร่วมกัน และยอมรับในเป้าหมายนั้น ซึ่งเป้าหมายดังกล่าวอาจได้แก่ การทำงานสำเร็จ การได้รับรางวัลหรือคะแนน การมีชื่อเสียงเป็นที่ยอมรับของกลุ่ม เป็นต้น สิ่งเหล่านี้สมาชิกต้องมีความตระหนักเป็นอย่างมาก เพื่อจะให้กลุ่มบรรลุเป้าหมาย

2. ความรับผิดชอบของสมาชิกในกลุ่ม (Individual Accountability) สมาชิกต้องมีการยอมรับและตระหนักในเรื่องความสำเร็จของตน ซึ่งสิ่งเหล่านี้จะมีผลผลักดันให้กลุ่มได้พบกับความสำเร็จตามเป้าหมาย กล่าวคือสมาชิกต้องรับรู้ว่า คะแนนความสำเร็จของกลุ่มเกิดจากการ รวบรวมคะแนนความสำเร็จของสมาชิกที่แต่ละคนจะได้รับมอบหมายให้ทำเป็นส่วน ๆ งานวิจัยเกี่ยวกับการเรียนแบบกลุ่มร่วมมือ พบว่า งานที่แบ่งให้รับผิดชอบนั้นต้องมีทั้งความยากและง่าย จึงจะเกิดผลต่อความสำเร็จของกลุ่ม

3. ปัจจัยที่เป็นตัวจูงใจ (Incentive) ในการทำงานกลุ่มร่วมกัน อาจมีการสร้างแรงจูงใจ โดยการให้รางวัลกลุ่ม เพื่อสนับสนุนการทำงานร่วมกัน และการแบ่งสัดส่วนการได้รับรางวัล จะช่วยให้สมาชิกกลุ่มเรียนรู้ที่จะทำให้กลุ่มถึงเป้าหมาย

2.4.3 บทบาทและหน้าที่ของครูผู้สอน

2.4.3.1 หน้าที่ของครูผู้สอน

- 1) จัดกลุ่มผู้เรียนให้มีสมาชิกแตกต่างกัน กลุ่มละประมาณ 3-5 คน
- 2) ทบทวนกระบวนการทำงานของกลุ่ม หน้าที่ของสมาชิก การช่วยเหลือซึ่งกัน

และกัน

3) ชี้แจงวัตถุประสงค์ในการเรียนให้เข้าใจชัดเจนเกี่ยวกับเนื้อหาในบทเรียนที่ต้องศึกษา

- 4) ให้ความร่วมมือในการทำงานกลุ่ม
- 5) วัดผลประเมินผล
- 6) ให้การเสริมแรงเพื่อสร้างกำลังใจ

2.4.3.2 บทบาทของครูผู้สอน

1) บทบาททางตรง

1.1) การให้ความรู้กับผู้เรียนในด้านบทบาทหน้าที่และความรับผิดชอบพร้อมทั้งฝึกทักษะทางสังคม เพื่อให้งานกลุ่มมีประสิทธิภาพ

1.2) ติดตามพฤติกรรมการเรียนรู้ของแต่ละกลุ่มว่าทุกคนแสดงบทบาทหน้าที่ถูกต้องเหมาะสมเพียงใด

1.3) ให้ความรู้เพิ่มเติมในส่วนที่ผู้เรียนไม่ได้อภิปราย ในส่วนที่เป็นเรื่องหรือ จุดหมายที่กำหนดไว้ในการสอนแต่ละครั้ง

1.4) เก็บผลงานของผู้เรียนมาศึกษาปัญหา ข้อบกพร่อง เพื่อปรับปรุงแก้ไข ในชั่วโมงต่อไป

2) บทบาททางอ้อม

2.1) คอยติดตามสังเกตการทำงานของแต่ละกลุ่ม

2.2) ให้คำแนะนำเมื่อแต่ละกลุ่มมีปัญหา

2.3) พยายามให้ผู้เรียนแต่ละกลุ่มร่วมมือกันทำงาน หากมีการไม่ยอมรับ สมาชิกคนใดคนหนึ่งของกลุ่ม

2.4.4 ขั้นตอนการเรียนรู้แบบกลุ่มร่วมมือ

2.4.4.1 ขั้นนำเข้าสู่บทเรียน ใช้เวลาประมาณ 8-15 นาที เพื่อทบทวนเรื่องที่เรียนมาแล้ว และทบทวนบทบาทสมาชิกภายในกลุ่ม

2.4.4.2 ขั้นการทำงานกลุ่ม ใช้เวลาประมาณ 25-30 นาที เป็นขั้นที่ครูแจกอุปกรณ์หรือ สื่อการเรียนรู้ ผู้เรียนปฏิบัติตามบทบาทที่ได้รับมอบหมาย

2.4.4.3 ขั้นระดมสมอง ใช้เวลาประมาณ 10-15 นาที เป็นการเสนอผลงาน เสนอแนะ ร่วมกันทั้งห้อง ให้แต่ละกลุ่มได้มีโอกาสแสดงความคิดเห็น โดยครูคอยถามให้ผู้เรียนเสนอความคิดเห็น ได้อย่างเต็มที่และทั่วถึง

2.4.5 ความสำคัญและประโยชน์ของการจัดการเรียนรู้แบบกลุ่มร่วมมือ

ยุทธศาสตร์การจัดการเรียนรู้ หรือวิธีสอนเป็นองค์ประกอบสำคัญประการหนึ่งที่ทำให้ การจัดการเรียนการสอนบรรลุจุดหมายที่กำหนด การจัดการเรียนรู้แบบกลุ่มร่วมมือเป็นการพัฒนา นักเรียนในด้านวิชาการเป็นการจัดการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ รวมทั้งเป็นการส่งเสริมทักษะทางสังคมให้กับนักเรียน โดยให้นักเรียนในแต่ละกลุ่มย่อยลงมือปฏิบัติกิจกรรมร่วมกันจนประสบความสำเร็จตามจุดมุ่งหมายของการเรียนร่วมกันทุกคน ในปัจจุบันครูผู้สอนจำนวนมากเน้นการพัฒนาผู้เรียนในด้านวิชาการ โดยไม่เน้นการพัฒนาทางด้านสังคม นอกจากนี้ครูผู้สอนมักจะส่งเสริมให้นักเรียนแข่งขันกันหรือเรียนตามลำพัง ซึ่งการสอนทั้งสองอย่างไม่ได้คำนึงถึงปฏิสัมพันธ์ ระหว่างนักเรียนคนอื่น ๆ ในชั้น สภาพการเรียนการสอนดังกล่าวก่อให้เกิดความเสียหายหลายประการแก่นักเรียน กล่าวคือ การสอนแบบแข่งขันทำให้เกิดผู้ชนะและผู้แพ้โดยผู้ชนะจะดีใจ สำหรับผู้แพ้จะเสียใจ ซึ่งสัดส่วนของผู้ชนะจะมีน้อยกว่าผู้แพ้มาก มีผลทำให้นักเรียนส่วนใหญ่ เกิดความเครียดและไม่มีความสุขในการเรียน ส่วนการเรียนตามลำพังนั้น นักเรียนแต่ละคนจะตั้งหน้าตั้งตาเรียนไม่สนใจเพื่อนรอบข้าง พยายามทำกิจกรรมต่าง ๆ ที่ครูมอบหมายให้ได้มากที่สุด ไม่มีการช่วยเหลือใคร จนทำให้เป็นคนไม่มีน้ำใจ และไม่มี

มนุษย์สัมพันธ์ แต่การจัดการเรียนรู้ แบบกลุ่มร่วมมือเท่ากับเป็นการเตรียมนักเรียนให้สามารถดำรงชีวิตอยู่ในสังคมประชาธิปไตยได้ อย่างมีประสิทธิภาพและมีความสุข

การจัดการเรียนรู้แบบกลุ่มร่วมมือมีประโยชน์และความสำคัญต่อนักเรียนทั้งในด้านสังคมและวิชาการ ดังนั้นนักการศึกษาได้รวบรวมไว้ ดังนี้

บุญชม ศรีสะอาด (2541, น. 122) ได้กล่าวถึง ข้อดีของการเรียนแบบกลุ่มร่วมมือไว้ว่า ผู้เรียนได้ร่วมมือกันเรียน เกิดความรู้ได้ดี การซักถามทำให้เกิดความกล้า และได้ทราบคำตอบ ในเรื่องที่ตนสนใจหรือยังไม่กระจ่าง การอธิบายให้เพื่อนฟังจะทำให้ผู้อธิบายมีความแม่นยำในเรื่องที่เรียนมากขึ้น เพื่อน ๆ ที่ฟังเกิดความรู้อย่างชัดเจน ผู้เรียนได้พัฒนาการทำงานกลุ่มให้มีประสิทธิภาพมากขึ้น คนอ่อนได้เรียนรู้จากคนที่เก่งกว่า ซึ่งจะมีความตั้งใจช่วยเพื่อน ๆ เพื่อยกระดับ ผลงานของกลุ่มให้สูงขึ้น ซึ่งจะส่งผลกับสมาชิกทุกคนในกลุ่ม

อรพรรณ พรสีมา (2541, น. 137-138) ได้กล่าวถึง ประโยชน์ของการเรียนแบบกลุ่มร่วมมือไว้ดังนี้

1. การเรียนแบบกลุ่มร่วมมือช่วยเสริมสร้างบรรยากาศการเรียนรู้ที่ดี นักเรียนในกลุ่มทุกคนจะช่วยเหลือ แลกเปลี่ยน และให้ความร่วมมือซึ่งกันและกันบรรยากาศที่เป็นกันเอง และเปิดเผย สมาชิกในกลุ่มทุกคนกล้าถามคำถามที่ตนเองไม่เข้าใจ บรรยากาศเช่นนี้ นำไปสู่การอภิปรายซักถาม ทั้งในชั้นเรียนและนอกชั้นเรียน อันจะนำไปสู่การเรียนรู้แบบไร้พรมแดน
2. เทคนิคการเรียนแบบกลุ่มร่วมมือจะทำให้เกิดการเรียนรู้ในกลุ่มย่อย การทำความเข้าใจความคิดรวบยอด หรือหลักการที่สำคัญนั้น ครูอาจแบ่งนักเรียนออกเป็นกลุ่มย่อย เพื่อเปิดโอกาสให้นักเรียนได้พูดคุย อภิปราย และซักถามจนเกิดความเข้าใจอย่างแจ่มชัด คนที่เรียนไว สามารถช่วยเหลือคนเรียนช้า เพื่อให้ตามเพื่อนได้ทัน ในบางโอกาสครูอาจทำงานอย่างใกล้ชิดกับ นักเรียนบางคน หรือบางกลุ่ม ในขณะที่มอบหมายงานให้สมาชิกคนอื่น ๆ ในชั้นทำงานกับโครงการ พิเศษของตน หรืออาจมอบหมายให้อ่านตำราหรือทำแบบฝึกหัด
3. เทคนิคการเรียนแบบกลุ่มร่วมมือช่วยลดปัญหาวินัยในชั้นเรียนทุกคนในห้องเรียนแบบกลุ่มร่วมมือจะให้กำลังใจยอมรับ ร่วมมือ และช่วยเหลือซึ่งกัน และกันสมาชิกในกลุ่มทุกคนจะรับผิดชอบในความสำเร็จของกลุ่มจึงจำเป็นต้องร่วมมือพัฒนาเสริมสร้าง พฤติกรรมที่พึงประสงค์ให้เกิดขึ้นในกลุ่ม การขาดเรียน พฤติกรรมก้าวร้าวรุนแรงและการถกเถียง ในชั้นเรียนจึงไม่ปรากฏให้เห็น
4. เทคนิคการเรียนแบบกลุ่มร่วมมือจะช่วยยกระดับคะแนนผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนเฉลี่ยของชั้นเรียน การที่นักเรียนเก่งช่วยเหลือนักเรียนช้า นักเรียนจะเรียนรู้ความคิดรวบยอดของหัวข้อที่กำลังเรียนอยู่ได้อย่างชัดเจนยิ่งขึ้น ในขณะที่เดียวกันนักเรียนที่เรียนช้าย่อมเรียนรู้ ความคิดรวบยอดจากเพื่อน ซึ่งใช้ภาษาใกล้เคียงกันได้ง่ายขึ้นกว่าการเรียนรู้จากครู ซึ่งอาจใช้ภาษา วิชาการชั้นสูงและเข้าใจยาก

5. เทคนิคการเรียนรู้แบบกลุ่มร่วมมือส่งเสริมให้นักเรียนได้พัฒนาความคิดเชิงสร้างสรรค์ ได้ศึกษาค้นคว้า ทำงานและแก้ปัญหาด้วยตนเอง ผู้เรียนมีอิสระที่จะเลือกยุทธศาสตร์การเรียนรู้ของตนเอง ซึ่งจะทำให้ผู้เรียนมีอิสระในการตัดสินใจด้วยตนเอง

6. นักเรียนที่มีประสบการณ์ในการเรียนแบบกลุ่มร่วมมือ ส่วนใหญ่มีทักษะในการบริหารการจัดการ การเป็นผู้นำ การแก้ปัญหา มนุษย์สัมพันธ์และการสื่อความหมายดีกว่า นักเรียนที่ไม่มีประสบการณ์ในการเรียนแบบกลุ่มร่วมมือ ทักษะดังกล่าวถูกพัฒนาขึ้นจากการที่นักเรียนได้ทำงานอภิปราย ซักถาม ช่วยเหลือ แลกเปลี่ยนและให้ความร่วมมือซึ่งกันและกัน

7. เทคนิคการเรียนรู้แบบกลุ่มร่วมมือ ช่วยเตรียมผู้เรียนให้ออกไปใช้ชีวิตในโลกของความเป็นจริง ซึ่งเป็นโลกที่ต้องอาศัยความร่วมมือร่วมใจมากกว่าการแข่งขันแบบเผชิญหน้า ห้องเรียนแบบกลุ่มร่วมมือจะสะท้อนให้เห็นสภาพชีวิตจริงในอนาคตของผู้เรียนภายหลังจากสำเร็จการศึกษา

จันทรา ดันติพงศานุรักษ์ (2543, น. 45) ได้กล่าวถึง ประโยชน์ของการเรียนรู้แบบกลุ่มร่วมมือไว้ ดังนี้

1. สร้างความสัมพันธ์ที่ดีระหว่างสมาชิก เพราะทุกคนร่วมมือในการทำงานกลุ่ม ทุก ๆ คน มีส่วนร่วมเท่าเทียมกัน ทำให้เกิดเจตคติที่ดีต่อการเรียน
2. ส่งเสริมให้สมาชิกกลุ่มแสดงความคิดเห็นลงมือทำอย่างเท่าเทียมกัน
3. ส่งเสริมให้ผู้เรียนรู้จักช่วยเหลือซึ่งกันและกัน เด็กเก่งได้มีโอกาสช่วยเหลือ และแสดงน้ำใจ ส่วนเด็กอ่อนเกิดความซาบซึ้งในน้ำใจของเพื่อนสมาชิกด้วยกัน
4. ทำให้รู้จักรับฟังความคิดเห็นของผู้อื่น การร่วมคิดการระดมความคิดเห็นนำข้อมูลของสมาชิกมาพิจารณาร่วมกัน เพื่อหาคำตอบที่เหมาะสมเป็นการส่งเสริมการคิดวิเคราะห์และการตัดสินใจร่วมกัน
5. ส่งเสริมทักษะทางสังคม ผู้เรียนปรับตัวในการอยู่ร่วมกัน มีความเข้าใจกัน
6. ส่งเสริมทักษะการสื่อสาร การทำงานกลุ่ม ทำงานร่วมกับผู้อื่นได้

จากการที่นักการศึกษาหลายท่านได้กล่าวไว้ข้างต้น สามารถสรุปได้ว่า ความสำคัญและประโยชน์ของการเรียนรู้แบบกลุ่มร่วมมือ คือ สามารถพัฒนาผู้เรียนให้มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน ทักษะกระบวนการเรียนรู้ ทักษะทางสังคม เป็นการเรียนรู้อย่างกว้างขวาง ทำให้มีความเข้าใจลึกซึ้ง ส่งเสริมให้เห็นคุณค่าและความภาคภูมิใจในตนเอง ทำให้ผู้เรียนอยู่ในสังคมได้อย่างมีความสุข

2.4.6 รูปแบบของการเรียนแบบร่วมมือ

รูปแบบของการเรียนแบบร่วมมือที่ใช้ในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม ชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 เรื่อง พลเมืองดีของชาติ คือ รูปแบบกลุ่มร่วมมือ เทคนิค Co-op Co-op

2.4.6.1 เทคนิคการเรียนรู้แบบกลุ่มร่วมมือ Co-op Co-op

นาตยา ปิรันธนานนท์ (2543, น. 42-44) กล่าวว่า ลักษณะการเรียนรู้แบบกลุ่ม Co-op Co-op มีดังนี้

1. นักเรียนร่วมกันเสนอหัวข้อ หรือประเด็นที่ต้องการศึกษาค้นคว้าจากสิ่งที่ได้เรียนไปแล้ว
2. นักเรียนเลือกเข้ากลุ่มตามหัวข้อที่ตนเองต้องการศึกษา จำนวนสมาชิกในกลุ่มไม่ควรมากเกินไป ประมาณกลุ่มละ 4-6 คน จำนวนสมาชิกในกลุ่มของแต่ละหัวข้ออาจมีจำนวนไม่เท่ากันก็ได้ ขึ้นอยู่กับลักษณะของหัวข้อที่จะศึกษาและแต่ละกลุ่มที่นักเรียนมีความสามารถหลากหลาย
3. ครูแนะนำวิธีการทำงานกลุ่ม การสืบค้น และรวบรวมข้อมูลความรู้ในแต่ละหัวข้อ
4. นักเรียนในแต่ละกลุ่มร่วมกันวางแผนการศึกษาค้นคว้าในหัวข้อของตน จากนั้นแบ่งงานกันทำตามที่ได้วางแผนกันไว้
5. เมื่อทุกกลุ่มศึกษาค้นคว้าเสร็จเรียบร้อยแล้ว ให้ทุกกลุ่มเสนอผลงานของกลุ่ม โดยสมาชิกทุกคนมีส่วนร่วมในการนำเสนองานหลังจากนั้นมีการประเมินผลงานและการทำงานกลุ่มของกันและกัน

วัฒนาพร ระวังทุกข์ (2542, น. 44) กล่าวว่าไว้ว่า การเรียนรู้แบบกลุ่มร่วมมือ Co-op Co-op เป็นเทคนิคที่เน้นการร่วมกันทำงาน โดยสมาชิกของกลุ่มที่มีความสามารถและความถนัดต่างกัน ได้แสดงบทบาทหน้าที่ที่ตนถนัดเต็มที่ ผู้เรียนเก่งได้ช่วยเหลือเพื่อนที่เรียนอ่อน เป็นกิจกรรมเกี่ยวกับการคิดระดับสูง ทั้งการวิเคราะห์และสังเคราะห์ และเป็นวิธีการที่สามารถนำไปใช้สอนวิชาใดก็ได้ มีขั้นกิจกรรมดังนี้

1. กำหนดขอบข่ายประเด็น หรือเนื้อหาตามจุดประสงค์ที่จะให้ผู้เรียนได้ศึกษา
2. ผู้เรียนทั้งชั้นเรียนร่วมกันอภิปรายกำหนดประเด็นหรือหัวข้อที่จะศึกษา
3. กำหนดกลุ่มย่อยโดยให้สมาชิกกลุ่มมีความสามารถคละกัน
4. แต่ละกลุ่มเลือกหัวข้อที่จะศึกษา
5. สมาชิกในกลุ่มช่วยกันกำหนดหัวข้อย่อย แล้วแบ่งหน้าที่รับผิดชอบ โดยให้สมาชิกแต่ละคนเลือกศึกษาหัวข้อย่อยคนละหนึ่งหัวข้อ
6. สมาชิกนำผลงานมารวมกันเป็นกลุ่มงาน อาจมีการทบทวน และปรับแต่งภาษาให้ผลงานกลุ่มที่ทำร่วมกันมีความสละสลวยต่อเนื่อง เตรียมผู้ที่จะนำเสนอผลงานกลุ่ม
7. นำเสนอผลงานกลุ่มต่อชั้นเรียน

8. ทุกกลุ่มช่วยกันประเมินผล โดยประเมินทั้งกระบวนการทำงานกลุ่ม และผลงานกลุ่ม

สมบัติ กาญจนรักพงศ์ (2547, น. 18-19) กล่าวว่า การเรียนรู้แบบกลุ่มร่วมมือ Co-op Co-op มีขั้นตอนดังนี้

1. ครูจัดให้มีการอภิปรายในชั้นเรียนกระตุ้นความอยากรู้ อยากรูเห็นของนักเรียนในชั้น และอภิปรายถึงเรื่องที่น่าสนใจเรียนรู้ แต่ควรยอมรับฟังความคิดเห็นของผู้อื่น
2. แบ่งกลุ่มนักเรียนในชั้นตามความสนใจ โดยสมาชิกแต่ละกลุ่มละเพศ ละความสามารถ และความรู้เดิม และชี้แจงให้สมาชิกในกลุ่มทำงานเพื่อกลุ่ม
3. แต่ละกลุ่มเลือกหัวข้อเรื่องที่กลุ่มสนใจจากหัวข้อทั้งหมดที่ได้ร่วมกันอภิปรายแล้วในชั้นเรียนตั้งแต่นั้น
4. สมาชิกในกลุ่มแต่ละคนเลือกหัวข้อย่อยจากหัวข้อจากกลุ่ม
5. สมาชิกแต่ละคนในกลุ่มศึกษาค้นคว้าตามหัวข้อย่อยที่ได้รับมอบหมายจากกลุ่ม อาจทำได้โดยค้นคว้าจากเอกสารในห้องสมุด ทดลอง สัมภาษณ์ เพื่อรวบรวมข้อมูล วาดภาพ ระบายสี หรือโครงงานเล็ก ๆ ตามความสนใจ และความถนัด เพื่อใช้ในการนำเสนอผลงานของกลุ่ม สมาชิกแต่ละคนนำเสนอผลงานหัวข้อที่ตนได้รับมอบหมายจากกลุ่มพร้อมตอบข้อซักถามของสมาชิกในกลุ่มให้ชัดเจน คล้ายกับการที่กลุ่มเชี่ยวชาญกลับมาเล่าสู่กลุ่มเดิมในเทคนิคจิกซอว์
6. แต่ละกลุ่มเตรียมนำเสนอผลงานกลุ่มโดยหลอมรวมหัวข้อย่อยที่สมาชิกแต่ละคนได้ศึกษามาเป็นผลงานกลุ่ม อาจเตรียมนำเสนอในรูปแบบต่าง ๆ ได้แก่ ศูนย์การเรียนรู้ การสาธิต หรืออื่น ๆ
7. แต่ละกลุ่มนำเสนอผลงานกลุ่มให้ชั้นฟัง โดยมีคนคุมเวลาในการนำเสนอตอบข้อซักถามของชั้น และถามคำถามให้เพื่อนในชั้นตอบ
8. สะท้อนความคิดและประเมินผล โดยการประเมินผลทั้ง 3 ด้าน ได้แก่ ประเมินการนำเสนอผลงาน โดยให้เพื่อนกลุ่มอื่นประเมิน ประเมินการทำงานของสมาชิกในกลุ่ม สะท้อนความคิด ถึงความร่วมมือในกลุ่ม ประเมินความพร้อมของหัวข้อย่อยในการเตรียมโครงงานของกลุ่ม โดยครูเป็นผู้ประเมิน

วิลรัตน์ สุนทรโรจน์ (2550, น. 33) กล่าวว่า เทคนิคการจัดการเรียนรู้แบบ Co-op Co-op เป็นเทคนิคที่เน้นการทำงานร่วมกัน โดยสมาชิกของกลุ่มมีความสามารถและความถนัดต่างกัน ได้แสดงบทบาทหน้าที่ที่ตนถนัดเต็มที่ ผู้เรียนที่เก่งได้ช่วยเหลือเพื่อนที่อ่อน เป็นกิจกรรมเกี่ยวกับการคิดระดับสูง ทั้งการวิเคราะห์และสังเคราะห์ และเป็นวิธีการที่สามารถนำไปใช้สอนวิชาใดก็ได้ มีขั้นตอนกิจกรรมดังนี้

ศึกษา

1. กำหนดขอบข่ายประเด็น หรือเนื้อหาตามจุดประสงค์ที่จะให้ผู้เรียนได้
2. ผู้เรียนทั้งชั้นเรียนร่วมกันอภิปรายกำหนดประเด็นหรือหัวข้อที่จะศึกษา
3. กำหนดกลุ่มย่อยโดยให้สมาชิกกลุ่มมีความสามารถละกัน
4. แต่ละกลุ่มเลือกหัวข้อที่จะศึกษา
5. สมาชิกในกลุ่มช่วยกันกำหนดหัวข้อย่อย แล้วแบ่งหน้าที่รับผิดชอบ โดยให้สมาชิกแต่ละคนเลือกศึกษาหัวข้อย่อยคนละหนึ่งหัวข้อ
6. สมาชิกนำผลงานมารวมกันเป็นกลุ่มงาน อาจมีการทบทวน และปรับแต่งภาษาให้ผลงานกลุ่มที่ทำร่วมกันมีความสละสลวยต่อเนื่อง เตรียมผู้ที่จะนำเสนอผลงานกลุ่ม

2.4.6.2 ข้อดีของการจัดการเรียนรู้แบบ Co-op Co-op

สุวิทย์ มูลคำ (2545, น. 160) สรุปข้อดีไว้ดังนี้

1. ช่วยพัฒนาความคิด ความเชื่อมั่นของผู้เรียน
2. ส่งเสริมทักษะการทำงานร่วมกัน และทักษะทางด้านสังคม
3. ทำให้ผู้เรียนมีวิสัยทัศน์ หรือมุมมองกว้างขวาง
4. ส่งเสริมให้ผู้เรียนได้ศึกษาค้นคว้า ค้นพบความรู้ด้วยตนเอง
5. ช่วยกระตุ้นผลสัมฤทธิ์ของการเรียนของผู้เรียน
6. มีกิจกรรมหลากหลายสนองตอบความแตกต่างระหว่างบุคคล

สรุปได้ว่า การเรียนรู้แบบกลุ่มร่วมมือเทคนิค Co-op Co-op เป็นเทคนิคการเรียนการสอน ที่เป็นการทำงานร่วมกันของสมาชิกในกลุ่มที่มีความสามารถและความถนัดต่างกัน ได้แสดงบทบาทหน้าที่ที่ตนถนัดเต็มที่ ผู้เรียนเก่งได้ช่วยเหลือเพื่อนที่เรียนอ่อน การออกแบบกิจกรรมที่ชัดเจนและ ผู้เรียนต้องรู้บทบาทของตนเอง ซึ่งในงานวิจัยนี้จะจัดกิจกรรมการเรียนรู้ เรื่อง พลเมืองดีของชาติ ทั้งนี้ จำทำให้นักเรียนได้เรียนรู้ร่วมกัน และเล็งเห็นคุณค่าของการเป็นพลเมืองดีของชาติ

2.5 ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน

2.5.1 ความหมายของผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน

ชนินทร์ชัย อินทிரารณ์ และคณะ (2540, น. 5) ได้ให้ความหมายผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน ไว้ว่า ความสำเร็จในด้านความรู้ ทักษะ สมรรถภาพด้านต่าง ๆ ของสมองหรือมวลประสบการณ์ทั้งปวง ของบุคคลที่ได้รับการเรียนการสอนหรือผลงานที่นักเรียนได้จากการประกอบกิจกรรม

พวงรัตน์ ทวีรัตน์ (2540, น. 29) ได้ให้ความหมายผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนไว้ว่า คือ ลักษณะรวมของความรู้ความสามารถของบุคคล อันเป็นผลจากการเรียนการสอนหรือมวลประสบการณ์ ทั้งปวงที่บุคคลได้รับจากการเรียนการสอน ทำให้บุคคลเกิดการเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมในด้านนั้น ๆ ของสมรรถภาพสมอง

บุญชม ศรีสะอาด (2541, น. 150) ให้ความหมายว่า ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนเป็นผล การเรียนที่ได้จากการสอบที่มุ่งให้ผู้เรียนบรรลุจุดประสงค์ที่กำหนดไว้

ล้วน สายยศ และอังคณา สายยศ (2541, น. 18) กล่าวว่า การวัดผลสัมฤทธิ์ เป็นการมอง การวัดความสามารถทางการเรียนหลังจากได้เรียนเนื้อหาของวิชาใดวิชาหนึ่งแล้วผู้เรียนมีความสามารถ เรียนรู้มากขึ้นเพียงใด นั่นคือ การวัดผลสัมฤทธิ์ ยึดเนื้อหาวิชาเป็นหลัก

บรรดล สุขปิติ (2542, น. 3) กล่าวว่า การวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน หมายถึง การนำ ชุดของคำถาม หรือกลุ่มของงาน หรือสภาพการณ์ต่าง ๆ ที่ได้จัดเตรียมไว้ไปกระตุ้นให้นักเรียนแสดง พฤติกรรมที่มุ่งหวังตอบสนองออกมา แล้วสังเกตพฤติกรรมที่ตอบสนองนั้นว่ามีลักษณะอย่างไร และมี คุณภาพดีเพียงใด ซึ่งการทดสอบต้องประกอบด้วย 2 ส่วนต่อเนื่องกัน คือ ส่วนที่ทำหน้าที่เป็นตัวเร้า กับส่วนที่เป็นพฤติกรรมของนักเรียนที่ตอบสนองออกมาจนสังเกตและวัดได้ สิ่งที่ทำหน้าที่เป็นตัวเร้า หรือกระตุ้น เรียกได้ว่า เป็นเครื่องมือวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนทั้งสิ้น

อารีย์ วชิรวารการ (2542, น. 143) ให้ความหมายว่า ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนก็คือ ผลที่เกิดขึ้นจากการเรียนการสอน การฝึกฝน หรือประสบการณ์ต่าง ๆ ทั้งที่โรงเรียน ที่บ้าน และ สิ่งแวดล้อมอื่น ๆ ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน มิได้มองแต่ในแง่ของความรู้ความสามารถทางสมองเท่านั้น ทางที่เป็นจริงแล้วความรู้สึก ค่านิยม จริยธรรม ก็เป็นผลจากการฝึกสอนและการอบรม ซึ่งก็นับเป็น ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนด้วย

สรุปได้ว่า ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนหมายถึง ความสามารถความรู้ทักษะทางการเรียน ที่ผู้เรียนได้รับการพัฒนาในด้านต่างๆจากกระบวนการเรียนการสอนซึ่งส่งผลให้เกิดการเปลี่ยนแปลง พฤติกรรมในการเรียนรู้ ซึ่งสามารถวัดได้ด้วยแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนทั่วไป

2.5.2 ประเภทของแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน

สมนึก ภัททิยธนี (2544, น. 73) ได้แบ่งประเภทของแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการ เรียนออกเป็น 2 ชนิด คือ

1. แบบทดสอบที่ครูสร้างขึ้น (Teacher Made Test) หมายถึง แบบทดสอบที่มุ่ง วัดผลสัมฤทธิ์ของผู้เรียนเฉพาะกลุ่มที่ครูสอนจะไม่นำไปใช้กับนักเรียนกลุ่มอื่นเป็นแบบทดสอบที่ใช้กัน ทั่ว ๆ ไป ในโรงเรียน

2. แบบทดสอบมาตรฐาน (Standardized Test) หมายถึง แบบทดสอบที่มุ่งวัดผล สัมฤทธิ์เช่นเดียวกันกับแบบทดสอบที่ครูสร้างขึ้น แต่มีจุดมุ่งหมายเพื่อเปรียบเทียบคุณภาพต่าง ๆ

ของนักเรียนที่ต่างกลุ่มกัน เช่น เปรียบเทียบคุณภาพของนักเรียนในโรงเรียนแห่งหนึ่งกับนักเรียนกลุ่มอื่น ๆ ทั่วประเทศ (แบบทดสอบมาตรฐานระดับชาติ) หรือกับนักเรียนกลุ่มอื่น ๆ ทั่วจังหวัด (แบบทดสอบมาตรฐานระดับจังหวัด) เป็นต้น

บุญชม ศรีสะอาด (2545, น. 53) ได้แบ่งประเภทของแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์เป็น 2 ประเภท คือ

1. แบบทดสอบอิงเกณฑ์ (Criterion Referenced test) หมายถึง แบบทดสอบที่สร้างขึ้น ตามจุดประสงค์เชิงพฤติกรรม มีคะแนนจุดตัดหรือคะแนนเกณฑ์ สำหรับใช้ตัดสินว่าผู้สอบมีความรู้ตามเกณฑ์ที่กำหนดไว้หรือไม่ การวัดตรงตามจุดประสงค์เป็นหัวใจสำคัญของข้อสอบในแบบทดสอบประเภทนี้

2. แบบทดสอบอิงกลุ่ม (Norm Referenced Test) หมายถึง แบบทดสอบที่มุ่งสร้างเพื่อวัดให้ครอบคลุมหลักสูตรจึงสร้างตามตารางวิเคราะห์หลักสูตร ความสามารถในการจำแนกผู้สอบตามความเก่งอ่อนได้ดี เป็นหัวใจสำคัญของข้อสอบในแบบทดสอบประเภทนี้การรายงานผลการสอบอาศัยคะแนนมาตรฐาน ซึ่งเป็นคะแนนที่สามารถให้ความหมายแสดงถึงสถานภาพความสามารถของบุคคลนั้น เมื่อเปรียบเทียบกับบุคคลอื่น ๆ ที่ใช้เป็นกลุ่มเปรียบเทียบ

สรุปได้ว่า จากแนวทางการแบ่งประเภทของแบบทดสอบวัดผลของนักการศึกษาดังกล่าว อาจแบ่งประเภทของแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนได้เป็น 2 ชนิด คือแบบทดสอบที่ครูสร้างขึ้น และแบบทดสอบมาตรฐาน

2.5.3 การสร้างแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์

กาญจนา ไชยพันธุ์ (2544, น. 20-25) กล่าวว่า กระบวนการสร้างแบบทดสอบย่อมขึ้นอยู่กับชนิดของแบบทดสอบ จะสร้างข้อสอบเป็นแบบประเภทไหน และได้กำหนดจุดมุ่งหมายไว้อย่างไร ดังนั้นกระบวนการสร้างแบบทดสอบ ประกอบด้วย

1. การกำหนดจุดมุ่งหมายของแบบทดสอบไว้ให้ชัดเจน จุดมุ่งหมายของการสอบกับจุดมุ่งหมายของการเรียนการสอนต้องมีความสัมพันธ์กัน ดังนั้นเมื่อกำหนดจุดมุ่งหมายของการสอนไว้แล้วย่อมกำหนดจุดมุ่งหมายของการเรียนการสอนไว้เสมอด้วย

2. การแปลจุดมุ่งหมายทั่วไปของการเรียนการสอนเป็นจุดมุ่งหมายเชิงพฤติกรรม จุดมุ่งหมายทั่ว ๆ ไป เป็นจุดมุ่งหมายที่เป็นข้อความที่ใช้คำพูดกว้าง ๆ ไม่สามารถสังเกตหรือออกข้อสอบตามลักษณะของพฤติกรรมที่ปรากฏอยู่ในนิยามปฏิบัติการนั้น พฤติกรรมที่ต้องวัดมีทั้งหมด 3 ด้าน คือ พฤติกรรมด้านความรู้และความคิด ได้แก่ พฤติกรรมด้านที่เป็นสติปัญญาของมนุษย์เป็นส่วนที่เกี่ยวข้องกับการรับรู้และการแสดงพฤติกรรมทางความรู้ออกมา พฤติกรรมด้านความรู้สึกและอารมณ์ เป็นพฤติกรรมที่เกี่ยวข้องกับจิตใจ ความรู้สึก อารมณ์ ความเชื่อและพฤติกรรมด้านปฏิบัติ ความคล่องแคล่วในการใช้อวัยวะต่าง ๆ ในการทำงาน

3. การสร้างข้อคำถามเพื่อวัดพฤติกรรมตามจุดมุ่งหมายของการเรียนก่อนที่จะสร้างคำถาม เพื่อวัดพฤติกรรมต้องเข้าใจจุดมุ่งหมายเชิงพฤติกรรมก่อน จุดมุ่งหมายเชิงพฤติกรรมประกอบด้วย 3 ส่วน คือ เงื่อนไขการเกิดพฤติกรรม พฤติกรรมที่เกิดจากเงื่อนไข และเกณฑ์การประเมินตามพฤติกรรม เพื่อให้ข้อสอบที่สร้างขึ้นนั้นมีคุณภาพ ต้องมีความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหาและความเที่ยงตรงเชิงพฤติกรรม

4. การจัดพิมพ์คำชี้แจงและวิธีดำเนินการสอบ การจัดพิมพ์ข้อคำถามให้เรียงตามเนื้อหาวิชาและเรียงตามความยากง่ายของคำถามแต่ละข้อ และที่สำคัญตรวจแก้ไขคำผิดให้ถูกต้อง จัดพิมพ์คำชี้แจงในการสอบ เช่น วิธีการดำเนินการสอบ วิธีการทำแบบทดสอบ การคิดคะแนน

2.5.4 การหาคุณภาพของแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์

สมนึก ภัททิยธนี (2546, น. 82) กล่าวถึง ข้อสอบแบบเลือกตอบว่าคำถามแบบเลือกตอบโดยทั่วไป ประกอบด้วย 2 ตอน คือ ตอนนำหรือคำถามกับตอนเลือก ในตอนเลือกจะประกอบด้วยตัวเลือกที่เป็นคำตอบที่ถูกกับตัวเลือกที่เป็นที่ลวง ปกติจะมีคำถามที่กำหนดให้นักเรียนพิจารณา แล้วหาตัวเลือกที่ต้องมากที่สุดเพียงตัวเดียวจากตัวเลือกอื่น ๆ และคำถามแบบเลือกตอบที่ตีนิยมใช้ตัวเลือกใกล้เคียงกัน ดูเผิน ๆ จะเห็นว่าตัวเลือกถูกทั้งหมด แต่ความจริงน้ำหนักถูกมากน้อยต่างกัน หลักในการสร้าง

1. เขียนตอนนำให้เป็นประโยชน์คำถามสมบูรณ์ อาจใส่เครื่องหมายปริศนา (?) ด้วย แต่ไม่ควรสร้างตอนนำให้เป็นแบบอ่านต่อความ เพราะจะทำให้คำถามไม่กระชับเกิดปัญหาสองแง่หรือข้อความไม่ตรงกัน

2. เน้นเรื่องที่จะถามให้ชัดเจนและตรงจุดไม่คลุมเครือ เพื่อว่าผู้อ่านจะไม่ไขว่เขวสามารถมุ่งความคิดในการตอบไปถูกทิศทาง ไม่ต้องอ่านคำถามคำตอบย้อนขึ้นย้อนลงหลายครั้ง

3. ควรในเรื่องที่มีคุณค่าต่อการวัด หรือถามในสิ่งที่ติงามเป็นประโยชน์ คำถามแบบเลือกตอบ สามารถถามพฤติกรรมในสมองหลาย ๆ ด้าน ไม่ใช่ถามเฉพาะความจำความจริงตามตำรา ต้องถามให้คิดหรือนำความรู้ที่เรียนไปใช้ในสถานการณ์ใหม่

4. หลีกเลี่ยงคำถามปฏิเสธ ถ้าจำเป็นต้องใช้ควรพิมพ์ตัวหนาหรือขีดเส้นใต้ คำปฏิเสธนั้น แต่คำปฏิเสธซ้อนไม่ควรใช้อย่างยิ่ง

5. อย่าใช้คำฟุ่มเฟือย ควรถามปัญหาโดยตรง สิ่งใดที่ไม่เกี่ยวข้องหรือไม่ใช่เป็นเงื่อนไขในการคิดก็ไม่ต้องนำมาเขียนเป็นคำถาม จะช่วยให้คำถามชัดเจน รัดกุมขึ้น

6. เขียนตัวเลือกให้เป็นเอกพจน์ หมายถึง เขียนตัวเลือกทุกตัวให้เป็นลักษณะใดลักษณะหนึ่ง หรือมีทิศทางแบบเดียวกัน หรือมีโครงสร้างสอดคล้องเป็นทำนองเดียวกัน

7. ควรเรียงลำดับตัวเลขในตัวเลือกต่าง ๆ ได้แก่ คำตอบที่เป็นตัวเลข นิยมเรียงจากน้อยไปหามาก เพื่อช่วยให้ผู้ตอบพิจารณาคำตอบได้สะดวก

8. ใช้ตัวเลือกปลายเปิดและปลายปิดให้เหมาะสม

9. ข้อเดียวต้องมีคำตอบเดียว
10. เขียนทั้งตัวถูกและตัวผิดให้ถูกต้องตามหลักวิชาการ
11. เขียนตัวเลือกให้อิสระจากกัน อย่าให้ตัวเลือกตัวใดตัวหนึ่งเป็นส่วนหนึ่งหรือส่วนประกอบของตัวเลือกอื่น
12. อย่าแนะคำตอบ เช่น คำถามข้อหลัง ๆ แนะนำคำตอบข้อแรก อย่างเห็นได้ชัด

2.5.5 การประเมินคุณภาพของแบบทดสอบ

สมนึก ภัททิยธนี (2546, น. 193-195) การประเมินคุณภาพของแบบทดสอบหรือเรียกอีกอย่างหนึ่งว่า การวิเคราะห์ข้อสอบ หมายถึง การตรวจสอบคุณภาพของแบบทดสอบที่สร้างขึ้นว่ามีคุณภาพดีเพียงใด ทั้งเป็นรายข้อและทั้งฉบับ ถ้าข้อสอบข้อใดหรือฉบับใดมีคุณภาพดีก็ควรนำไปใช้ แต่ถ้าบกพร่องก็ควรแก้ไขปรับปรุง

สมนึก ภัททิยธนี (2546, น. 198) กล่าวว่า การหาค่าความยากและค่าอำนาจจำแนกของข้อสอบ มีลำดับดังนี้

1. นำข้อสอบที่สร้างเรียบร้อยแล้ว (ควรสร้างตามตารางวิเคราะห์หลักสูตรพุทธิพิสัย) ไปทดลองกับนักเรียนจำนวนหนึ่ง แล้วนำกระดาษคำตอบมาตรวจให้คะแนนตอบถูกให้ 1 คะแนน ตอบผิดให้ 0 คะแนน
2. นำกระดาษคำตอบมาจัดเรียงจากคะแนนรวมสูงสุดไปหาต่ำสุด (กระดาษคำตอบที่ได้คะแนนเท่ากันจะเรียงติดกัน โดยเรียงแผ่นใดก่อนก็ได้)
3. นับกระดาษคำตอบจากข้างบนลงมาจำนวนหนึ่ง เรียกว่ากลุ่มสูง ใช้อักษรย่อว่า ส และนับกระดาษคำตอบจากข้างล่างขึ้นมาให้มีจำนวนเท่ากับกลุ่มสูง เรียกว่ากลุ่มต่ำ ใช้อักษรย่อว่า ต ส่วนที่เหลือเรียกว่ากลุ่มกลาง

การเลือกกลุ่มสูง กลุ่มต่ำจะมีจำนวนมากน้อยเพียงใดนั้น ให้ถือหลักดังนี้

1. ถ้าทดสอบกับจำนวนนักเรียนมากเป็นร้อยเป็นพัน ก็ควรตัดกลุ่มสูง จำนวนน้อย แต่ไม่ต่ำกว่า 25 เปอร์เซนต์
2. ถ้าทดลองกับจำนวนนักเรียนจำนวนน้อย เพียงห้องเรียนเดียว ก็ควรตัดให้กลุ่มสูง มีจำนวนมากแต่ไม่เกิน 50 เปอร์เซนต์
3. โดยสรุปแต่ละกลุ่มจะมีจำนวนกระดาษคำตอบตั้งแต่ 25-50 เปอร์เซนต์ โดยยึดหลักว่า ถ้าจำนวนนักเรียนมาก ก็ตัดแต่ละกลุ่มน้อย ถ้าจำนวนนักเรียนน้อยก็ตัดแต่ละกลุ่มมาก แต่การวิเคราะห์ข้อสอบมักจะนิยมใช้กลุ่มละ 25% 27% 40% 50%
4. นำกระดาษคำตอบในกลุ่มสูง ไปลงรอยขีดในแบบฟอร์มทุกตัวเลือกในแต่ละข้อ เพื่อดูความถี่ในแต่ละตัวเลือกของแต่ละข้อว่ามีคนในกลุ่มสูงเลือกตอบกี่คน

5. นำค่ารวม (H) และรวม (L) ของแต่ละตัวเลือกไปคำนวณหาค่าความยาก (P) และค่าอำนาจจำแนก (r) ตามสูตร

$$\text{ตัวถูก} \quad P = \frac{H + L}{2N} \qquad r = \frac{H - L}{N}$$

$$\text{ตัวหลง} \quad P = \frac{H + L}{2N} \qquad r = \frac{H - L}{N}$$

การวิเคราะห์ข้อสอบทั้งฉบับ

1. การหาค่าความเที่ยงตรงของแบบทดสอบ

1.1 การหาค่าความเที่ยงตรงตามเนื้อหา โดยอาศัยดุลยพินิจของผู้เชี่ยวชาญด้านเนื้อหาและด้านวัดผล และเทคนิคการตรวจสอบจากการทดลองหรือเทคนิคเชิงประจักษ์

1.2 ความเที่ยงตรงตามโครงสร้าง ถ้านักเรียนเรียนรู้ได้ครบถ้วนตามจุดประสงค์ ทำข้อสอบได้ถูกต้องก็แสดงว่า แบบทดสอบนั้นมีความเที่ยงตรงตามโครงสร้าง

1.3 ความเที่ยงตรงตามสภาพ โดยนำคะแนนของแบบทดสอบนั้นไปเปรียบเทียบกับอันดับความสามารถของนักเรียนตามสภาพจริงที่ครูสังเกตเห็นในปัจจุบันเป็นเกณฑ์

1.4 ความเที่ยงตรงตามการพยากรณ์

2. การหาค่าความเชื่อมั่นของแบบทดสอบ ซึ่งสามารถทำได้หลายวิธี

2.1 วิธีทดสอบซ้ำ

2.2 วิธีใช้แบบทดสอบแบบคู่ขนาน

2.3 วิธีแบ่งครึ่งแบบทดสอบ

จากแนวคิดและทฤษฎีดังกล่าวข้างต้นที่กล่าวมานี้ สรุปได้ว่า แบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนมีความสำคัญต่อการวัดและประเมินผลผู้เรียน เพราะจะทำให้ทราบถึงความรู้ความเข้าใจทักษะและทัศนคติอันเกิดจากการเรียนรู้ของผู้เรียน ซึ่งอาจวัดได้จากการทดสอบระหว่างหรือหลังจากการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนแล้วด้วยการทดสอบหรือวิธีอื่น ๆ นอกจากผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนจะบอกคุณภาพของผู้เรียนแล้ว ยังแสดงให้เห็นคุณค่าของหลักสูตร คุณภาพของการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน ตลอดจนความรู้ความสามารถของครูผู้สอนและผู้บริหารอีกด้วย

2.6 ประสิทธิภาพ

การหาประสิทธิภาพของแผนการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ หมายถึง การนำแผนการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ไปทดลองใช้ (Try Out) ตามขั้นตอนที่กำหนดไว้ แล้วนำผลที่ได้มาปรับปรุงเพื่อนำไปทดลองสอนจริง (Trial Run) ให้ได้ประสิทธิภาพตามเกณฑ์ที่กำหนดไว้

มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช (ประยงค์ วุฒิชัยภูมิ, 2546, 46, อ้างถึงใน มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช, 2537, น. 479-498) ได้ให้ความหมายของเกณฑ์ประสิทธิภาพของแผนการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ไว้ดังนี้

1. เกณฑ์การหาประสิทธิภาพ หมายถึง ระดับประสิทธิภาพของแผนการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ที่จะช่วยให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้เป็นระดับที่ผู้จัดทำแผนการจัดกิจกรรมการเรียนรู้จะพึงพอใจว่าหากแผนการจัดกิจกรรมการเรียนรู้มีประสิทธิภาพถึงระดับนั้นแล้วแผนการจัดกิจกรรมเรียนรู้นั้นก็มีคุณค่าที่จะนำไปสอนนักเรียน

2. เกณฑ์การหาประสิทธิภาพ กำหนดเป็นเกณฑ์ที่ผู้สอนคาดหวังว่าผู้เรียนจะเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมของผู้เรียนทั้งหมดต่อเปอร์เซ็นต์ของผลการทดสอบหลังเรียนของผู้เรียนทั้งหมด นั่นคือ E_1/E_2 คือ ประสิทธิภาพของกระบวนการ ประสิทธิภาพของผลลัพธ์

2.6.1 วิธีหาประสิทธิภาพของแผนการจัดกิจกรรมการเรียนรู้

เมื่อพัฒนาแผนการจัดกิจกรรมการเรียนรู้เป็นต้นฉบับแล้วต้องนำไปหาประสิทธิภาพเสร็จแล้วนำไปปรับปรุงแก้ไขตามขั้นตอนดังนี้

ขั้น 1:1 (แบบเดี่ยว) คือ นำแผนการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ไปทดลองใช้กับนักเรียน 1 คน คำนวณหาประสิทธิภาพแล้วปรับปรุงให้ดีขึ้น

ขั้น 1:10 (แบบกลุ่ม) คือ นำแผนการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ไปทดลองใช้กับนักเรียน 6 - 10 คน คำนวณหาประสิทธิภาพแล้วปรับปรุงให้ดีขึ้น

ขั้น 1:100 (ภาคสนามหรือกลุ่มใหญ่) คือ นำแผนการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ไปทดลองใช้กับนักเรียน 10-100 คน คำนวณหาประสิทธิภาพแล้วปรับปรุงให้ดีขึ้น

เผชิญ กิจระการ (2544, น. 46-57) กล่าวว่า การหาประสิทธิภาพของสื่อการสอนใด ๆ มีกระบวนการสำคัญอยู่ 2 ขั้นตอน ได้แก่ ขั้นตอนของการหาประสิทธิภาพตามวิธีการหาประสิทธิภาพเชิงเหตุผล (Rational Approach) และขั้นตอนการหาประสิทธิภาพตามวิธีการหาประสิทธิภาพเชิงประจักษ์ (Empirical Approach) ทั้งสองวิธีนี้ควรทำควบคู่กันไป จึงจะมั่นใจได้ว่าสื่อหรือเทคโนโลยีการเรียนการสอนที่ผ่านกระบวนการหาประสิทธิภาพจะเป็นที่ยอมรับได้มีรายละเอียดดังนี้

1. วิธีการหาประสิทธิภาพเชิงเหตุผล (Rational Approach) กระบวนการนี้เป็น การหาประสิทธิภาพโดยใช้หลักของความรู้และเหตุผลในการตัดสินคุณค่าซึ่งเป็นการหาความเที่ยงตรง

เชิงเนื้อหา (Content Validity) และความเหมาะสมในด้านความถูกต้องของการนำไปใช้ (Usability) ผลจากการประเมินของผู้เชี่ยวชาญแต่ละคนจะนำมาหาประสิทธิภาพโดยใช้สูตรดังนี้

$$CRV = \frac{1N_e - 1}{N} \quad (2-1)$$

- เมื่อ CVR แทน ประสิทธิภาพเชิงเหตุผล (Rational Approach)
 N_e แทน จำนวนผู้เชี่ยวชาญที่ยอมรับ (Number of Panelists - Who Had Agreement)
 N แทน จำนวนผู้เชี่ยวชาญทั้งหมด (Total Number of Panelists)

ผู้เชี่ยวชาญจะประเมินสื่อการเรียนการสอนตามแบบประเมินที่สร้างขึ้นในลักษณะของแบบสอบถามชนิดมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) (นิยมใช้มาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ) นำค่าเฉลี่ยที่ได้จากแบบประเมินของผู้เชี่ยวชาญแต่ละคนไปแทนค่าในสูตร สำหรับค่าเฉลี่ยของผู้เชี่ยวชาญที่ยอมรับจะต้องอยู่ในระดับมากขึ้นไป คือค่าเฉลี่ยตั้งแต่ 3.50 - 5.00 ถ้าไม่ได้ค่าถึงเกณฑ์จะต้องปรับปรุงแก้ไขและนำไปพิจารณาใหม่

ตัวอย่างผู้เชี่ยวชาญที่ประเมินเครื่องมือหรือสื่อการเรียนการสอน จำนวน 5 คน แต่ละคน คำนวณค่าเฉลี่ยได้ดังนี้ 4.15 3.89 4.67 4.32 และ 4.75

2. วิธีการหาประสิทธิภาพเชิงประจักษ์ (Empirical Approach) วิธีการนี้จะนำสื่อไปทดลองใช้กับกลุ่มนักเรียนเป้าหมายการหาประสิทธิภาพของสื่อส่วนใหญ่ใช้วิธีนี้ ประสิทธิภาพส่วนใหญ่จะพิจารณาจากเปอร์เซ็นต์การทำแบบฝึกหัดหรือกระบวนการเรียน หรือแบบทดสอบย่อย โดยแสดงเป็นค่าตัวเลข 2 ตัว เช่น $E_1/E_2 = 75/75$, $E_1/E_2 = 80/80$, $E_1/E_2 = 85/85$, $E_1/E_2 = 90/90$ เป็นต้น เกณฑ์ประสิทธิภาพ (E_1/E_2) มีความหมายแตกต่างกันหลายลักษณะในที่นี้จะยกตัวอย่าง $E_1/E_2 = 80/80$ ดังนี้

2.1 เกณฑ์ 75/75 ในความหมายที่ 1 ตัวเลข 75 ตัวแรก (E_1) คือนักเรียนทั้งหมดทำแบบฝึกหัดหรือแบบทดสอบย่อยได้คะแนนเฉลี่ยร้อยละ 75 ถือเป็นประสิทธิภาพของกระบวนการส่วน 75 ตัวหลัง (E_2) คือ นักเรียนทั้งหมดที่ทำแบบทดสอบหลังเรียน (Post-test) ได้คะแนนเฉลี่ยร้อยละ 75 ถือเป็นประสิทธิภาพของผลลัพธ์ ส่วนการหา E_1 และ E_2 ใช้สูตร ดังนี้

$$E_1 = \frac{\frac{\sum X}{N}}{A} \times 100 \quad (2-2)$$

- เมื่อ E_1 แทน ประสิทธิภาพของกระบวนการ
 $\sum X$ แทน คะแนนของแบบฝึกหัดหรือแบบทดสอบย่อยของกลุ่ม
 ทุกชุดรวมกัน
 A แทน คะแนนเต็มของแบบฝึกหัดทุกชุดรวมกัน
 N แทน จำนวนนักเรียนทั้งหมด

$$E_2 = \frac{\frac{\sum X}{N}}{B} \times 100 \quad (2-3)$$

- เมื่อ E_2 แทน ประสิทธิภาพของผลลัพธ์
 $\sum X$ แทน คะแนนรวมของแบบทดสอบหลังเรียน
 B แทน คะแนนเต็มของแบบทดสอบหลังเรียน
 N แทน จำนวนนักเรียนทั้งหมด

2.2 เกณฑ์ 75/75 ในความหมายที่ 2 ตัวเลข 75 ตัวแรก (E_1) คือ จำนวนนักเรียนร้อยละ 75 ทำแบบทดสอบหลังเรียน (Post-test) ได้คะแนนเฉลี่ยร้อยละ 75 ทุกคนส่วนตัวเลข 75 ตัวหลัง (E_2) คือ นักเรียนทั้งหมดทำแบบทดสอบหลังเรียนครั้งนั้นได้คะแนนเฉลี่ยร้อยละ 75

2.3 เกณฑ์ 75/75 ในความหมายที่ 3 ตัวเลข 75 ตัวแรก (E_1) คือ จำนวนนักเรียนทั้งหมดที่ทำแบบทดสอบหลังเรียน (Post-test) ได้คะแนนเฉลี่ยร้อยละ 75 ส่วนตัวเลข 75 ตัวหลัง (E_2) คือ คะแนนเฉลี่ยร้อยละ 75 ที่นักเรียนทำเพิ่มขึ้นจากแบบทดสอบหลังเรียน (Post-test) โดยเทียบกับคะแนนที่ได้ก่อนการเรียน (Pre-test)

2.4 เกณฑ์ 75/75 ในความหมายที่ 4 ตัวเลข 75 ตัวแรก (E_1) คือ นักเรียนทั้งหมดทำแบบทดสอบหลังเรียน (Post-test) ได้คะแนนเฉลี่ยร้อยละ 75 ส่วนตัวเลข 75 ตัวหลัง (E_2) คือ นักเรียนทั้งหมดทำแบบทดสอบหลังเรียน (Post-test) แต่ละข้อถูกมีจำนวนร้อยละ 75 ถ้านักเรียนทำข้อสอบข้อใดถูกมีจำนวนนักเรียนไม่ถึงร้อยละ 75 แสดงว่าข้อไม่มีประสิทธิภาพและชี้ให้เห็นว่าจุดประสงค์ที่ตรงกับข้อนั้นมีความบกพร่อง

กล่าวโดยสรุปว่าผู้วิจัยได้ใช้เกณฑ์ 75/75 โดยตัวเลข 75 ตัวแรก (E_1) คือ นักเรียนทั้งหมดทำแบบทดสอบย่อยได้คะแนนเฉลี่ยร้อยละ 75 ถือเป็นประสิทธิภาพของกระบวนการส่วน 75 ตัวหลัง (E_2) คือ นักเรียนทั้งหมดที่ทำแบบทดสอบหลังเรียน (Post-test) ได้คะแนนเฉลี่ยร้อยละ 75 ถือเป็นประสิทธิภาพของผลลัพธ์

2.7 ความพึงพอใจของการเรียนรู้

ในการจัดการเรียนการสอนนั้น สิ่งหนึ่งที่จะทำให้นักเรียนสามารถเข้าใจบทเรียนและเรียนรู้ได้อย่างมีประสิทธิภาพ คือ นักเรียนต้องมีความพึงพอใจในบทเรียน ดังนั้นครูจึงต้องมีการจัดการเรียนรู้ให้เป็นที่น่าพึงพอใจสำหรับนักเรียนเพื่อให้นักเรียนสนใจและมีความต้องการเสาะแสวงหาความรู้ในเรื่องที่สอน

2.7.1 ความหมายของความพึงพอใจ

ประสาธ อิศรปริดา (2547, น. 300) ให้ความหมายของความพึงพอใจว่า หมายถึง พลังที่เกิดจากพลังทางจิต ซึ่งเป็นภาวะภายในที่กระตุ้น สามารถส่งผลให้การทำกิจกรรม หรือนั่น ๆ ประสบผลสำเร็จตามเป้าหมายที่ต้องการได้

ขวลิต ชุกกำแพง (2550, น. 89) ให้ความหมายว่าความพึงพอใจเป็นความรู้สึกในชั้นลึกลงไป เป็นการยินยอมแบบเต็มใจและพึงพอใจจนเกิดความสนุกสนานและเพลิดเพลิน เช่น สนุกกับบทละคร วิद्यุ โทรทัศน์สนุกกับการสนทนาเรื่องใดเรื่องหนึ่ง

ปรียาพร วงศ์อนุตรโรจน์ (2551, น. 237-239) กล่าวว่า ความพึงพอใจเป็นความรู้สึกพอใจที่เกิดจากการได้รับแรงจูงใจภายนอกเป็นแรงเสริมเช่นการให้รางวัลค่าชมการปรับบทเรียนและสภาพห้องเรียนให้เหมาะสมกับผู้เรียนอีกทั้งเป็นความรู้สึกพอใจที่เกิดขึ้นภายใน ซึ่งเป็นแรงจูงใจภายในที่ต้องการประสบผลสำเร็จในสิ่งที่ผู้เรียนต้องการและพอใจ

สรุปได้ว่า ความพึงพอใจเป็นความรู้สึกที่ดีของผู้เรียนที่เกิดขึ้นจากการแสดงพฤติกรรม การกระทำหรือการร่วมกิจกรรมต่าง ๆ หากได้รับการเสริมแรงทางบวกที่เป็นแรงจูงใจภายนอก เช่น การให้รางวัลค่าชมการจัดกิจกรรมที่เหมาะสมกับระดับความสามารถของผู้เรียนจะทำให้ผู้เรียนเกิดความรู้สึกพึงพอใจ ซึ่งเป็นแรงจูงใจภายในที่จะทำให้ผู้เรียนมีความใฝ่รู้ใฝ่เรียนและต้องการประสบผลสำเร็จในการเรียนรู้

2.7.2 แนวคิดและทฤษฎีเกี่ยวกับความพึงพอใจ

2.7.2.1 แนวคิดความต้องการของมนุษย์ตามทฤษฎีของมาสโลว์

Maslow (1970, อ้างถึงใน ประสาท อิศรปริตตา, 2547, น. 310-312) ได้นำเสนอทฤษฎีลำดับขั้นตอนความต้องการ (Hierarchy of Needs Theory) โดยอธิบายว่า มนุษย์มีความต้องการจากระดับพื้นฐานไปสู่ระดับที่สูงขึ้นดังนี้

1. ความต้องการทางสรีระ (Physiological Needs) เป็นความต้องการทางด้านร่างกาย เช่น ความต้องการอาหาร น้ำ อากาศ การนอนหลับพักผ่อน เพศการหลีกเลี่ยงความเจ็บปวด เป็นต้น
2. ความต้องการความมั่นคงปลอดภัย (Safety Needs) ความต้องการประเภทนี้มีมาแต่ทารก โดยสังเกตจากเด็กจะพยายามหลบหนีจากสถานการณ์อันตราย สถานการณ์แปลกใหม่หรือคนแปลกหน้าเช่น ความต้องการความอบอุ่นมั่นคง ต้องการคุ้มครองและหนีจากอันตราย เป็นต้น
3. ความต้องการความรักและการยอมรับว่าเป็นส่วนหนึ่งของกลุ่ม (Belongness and love Needs) เช่น ความต้องการเพื่อนหรือมิตรต้องการผู้ร่วมงานต้องการคู่รักหรือครอบครัว
4. ความต้องการยกย่องสรรเสริญ (Esteem Needs) ได้แก่ ความต้องการให้ผู้อื่นเคารพนับถือตน ต้องการให้ผู้อื่นยอมรับว่าตนเองมีคุณค่า หรือได้รับการยกย่องสรรเสริญต้องการเชื่อมั่นในความสามารถของตน ผู้ที่ล้มเหลวคือผู้ที่ต้องการการตอบสนองนี้เพราะอาจทำให้เกิดความรู้สึกมีปมด้อย หรือขาดความรู้สึกว่ามีผู้คอยช่วยเหลือค้ำจุน
5. ความต้องการรู้และเข้าใจ (Need to Know and Understand) เป็นความต้องการที่จะพบความสำเร็จหรือความสัมฤทธิ์ผลทางปัญญา (Intellectual Needs) หมายถึงความปรารถนาที่จะรู้และเข้าใจสิ่งต่าง ๆ ด้วยความสนใจอย่างแท้จริงมาสโลว์มีความเห็นว่าความต้องการตั้งแต่ขั้นนี้เป็นต้นไป อาจเกิดกับมนุษย์บางคน
6. ความต้องการสุนทรีย์ (Aesthetic Needs) เช่น ความต้องการความเป็นระเบียบ (Order) สัจธรรม (Truth) และความงาม
7. ความต้องการสร้างประจักษ์ตนและการพัฒนาตามศักยภาพแห่งตน (Self Actualization Needs) เป็นความต้องการที่จะเข้าใจตนเองและรู้จักตนเองอย่างถ่องแท้ต้องการที่จะคิดหรือกระทำให้สอดคล้องกับสภาพที่แท้จริงของตนเองอย่างสร้างสรรค์และต้องการพัฒนาสูงสุดตามศักยภาพของตน

จะเห็นว่า ทฤษฎีของมาสโลว์นั้นเชื่อว่ามนุษย์แต่ละคนมีความต้องการแตกต่างกัน เมื่อความต้องการขั้นต้นได้รับการตอบสนองก็จะเกิดความต้องการในขั้นสูงขึ้น เรื่อย ๆ และเป็นการส่งเสริมให้มีแรงจูงใจเพิ่มขึ้นด้วยดังนั้นในการจัดการเรียนการสอนครูจำเป็นต้องมีความเข้าใจในความ

ต้องการของผู้เรียนว่าต้องการอะไรบ้างซึ่งจะทำให้ครูสามารถนำประกอบการพิจารณาการจัดการเรียนรู้ที่ตอบสนองความต้องการของผู้เรียนซึ่งจะทำให้ผู้เรียนสามารถเรียนรู้ได้อย่างมีประสิทธิภาพต่อไป

2.7.2.2 แนวคิดทฤษฎีการจูงใจของเฮอริชเบอร์เกอร์

เฮอริชเบอร์เกอร์ได้เสนอทฤษฎี 2 องค์ประกอบ โดยอธิบายว่าในการทำงานต่าง ๆ เพื่อให้คนมีความรู้สึกพอใจหรือไม่พอใจ มีองค์ประกอบอยู่ 2 อย่างคือ (รักพงษ์ วงษ์ธานี, 2546, น. 67-68)

1) ปัจจัยจูงใจเป็นปัจจัยที่สร้างความพึงพอใจในงานให้เกิดขึ้น ซึ่งจะช่วยให้บุคคลรักและชอบงานที่ปฏิบัติอยู่และทำให้บุคคลในองค์กรปฏิบัติงานได้อย่างมีประสิทธิภาพประกอบด้วย

1.1) ความสำเร็จในงาน หมายถึง บุคคลสามารถแก้ไขปัญหาจากการทำงานได้จนทำให้งานสำเร็จ จึงเกิดความพึงพอใจในผลสำเร็จนั้น

1.2) การได้รับการยอมรับนับถือ หมายถึง การได้รับการยอมรับในความรู้ความสามารถทั้งจากผู้บังคับบัญชา ผู้ร่วมงานและบุคคลอื่นในองค์กร

1.3) ลักษณะงาน หมายถึง งานที่น่าสนใจท้าทายความสามารถให้ต้องลงมือทำตั้งแต่ต้นจนจบ เป็นงานที่ต้องอาศัยความคิดริเริ่มสร้างสรรค์

1.4) ความรับผิดชอบ หมายถึง การได้รับมอบหมายให้รับผิดชอบ และมีอำนาจตัดสินใจในงานนั้นอย่างเต็มที่โดยปราศจากการควบคุมอย่างใกล้ชิด

1.5) ความก้าวหน้าในงาน หมายถึง การได้เลื่อนขั้น เลื่อนตำแหน่งให้สูงขึ้นรวมทั้งการได้รับการศึกษาหาความรู้เพิ่มเติม

2) ปัจจัยค้ำจุนเป็นปัจจัยที่กำจัดความไม่พึงพอใจในงานและเป็นปัจจัยที่ช่วยให้บุคคลยังปฏิบัติงานได้ตลอดเวลา ประกอบด้วย

2.1) ค่าตอบแทน หมายถึง อัตราเงินเดือนและผลประโยชน์ที่ได้รับจากการปฏิบัติงาน

2.2) โอกาสที่จะได้รับความก้าวหน้าในอนาคต

2.3) สัมพันธภาพระหว่างบุคคล หมายถึง การติดต่อสื่อสารและสัมพันธภาพระหว่างผู้บังคับบัญชากับผู้ร่วมงาน หรือระหว่างเพื่อร่วมงานด้วยกัน

2.4) ความมั่นคงปลอดภัยในงาน หมายถึง ความรู้สึกของบุคคลที่มีต่อความมั่นคงในหน้าที่การงาน

2.5) สภาพการทำงาน หมายถึง การทำงานวัสดุอุปกรณ์และสภาพแวดล้อมในการปฏิบัติงาน

2.6) นโยบายขององค์กร หมายถึง นโยบายการบริหารและการปฏิบัติงานในองค์กร

จากปัจจัยทั้งสองจะเห็นว่าเป็นปัจจัยที่เกี่ยวกับการงานและสิ่งแวดล้อมในการทำงาน ดังนั้นการดำเนินกิจกรรมการเรียนการสอนความพึงพอใจจึงเป็นสิ่งสำคัญที่จะกระตุ้นให้ผู้เรียนทำงานที่ได้รับมอบหมาย หรือต้องการปฏิบัติให้บรรลุตามวัตถุประสงค์ครูผู้สอน ซึ่งในสภาพปัจจุบันเป็นเพียงผู้อำนวยความสะดวกหรือให้คำแนะนำ คำปรึกษา จึงต้องคำนึงถึงความพึงพอใจในการเรียนรู้ของนักเรียนด้วยซึ่งการทำให้ผู้เรียนพึงพอใจในการเรียนรู้หรือการปฏิบัติงานมีแนวคิดพื้นฐานสำคัญ คือ (สิริอร วิชชาวุธ, 2547, น. 225-226)

1. ความพึงพอใจนำไปสู่ผลงาน

นักจิตวิทยามนุษยนิยมเชื่อว่าบุคคลจะสร้างผลงานที่ดีก็ต่อเมื่อเขาได้รับการตอบสนองความต้องการจนเป็นที่น่าพอใจแล้วแนวทฤษฎีแรงจูงใจของมาสโลว์และทฤษฎี 2 องค์ประกอบของเฮิร์ชเบิร์กจะพยายามตอบสนองความต้องการของบุคคลไม่ว่าจะเป็นรางวัลภายในหรือภายนอกให้เป็นที่พอใจของบุคคลก่อน บุคคลเหล่านี้จะมีความพอใจเกิดขึ้นซึ่งความพอใจของเขาจะช่วยให้เขาเกิดแรงจูงใจในการทำงาน ทำให้ผลงานออกมาดี ได้ดังภาพที่ 2.1 ดังต่อไปนี้

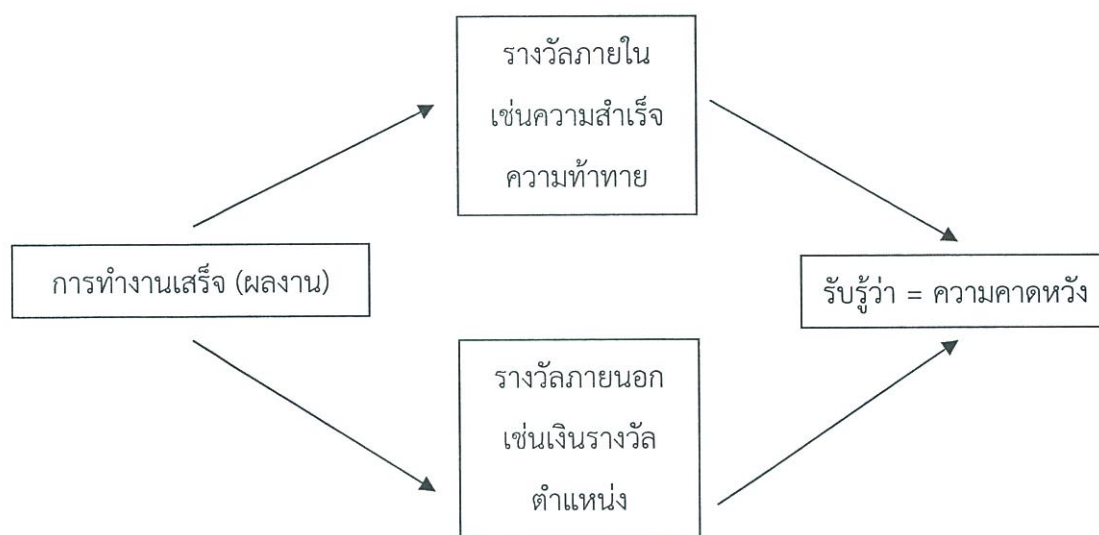
ภาพที่ 2.1 การให้ผลตอบแทนก่อนการลงมือทำงานจะทำให้รู้สึกพอใจในการผลิตผลงาน

แนวคิดดังกล่าว ครูที่ต้องการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ให้มีประสิทธิภาพและบรรลุผลการเรียนรู้ที่กำหนดไว้ จำเป็นต้องคำนึงถึงหลักการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนที่มีความสอดคล้องและตอบสนองกับความต้องการของผู้เรียนและจัดให้มีบรรยากาศที่เอื้ออำนวยต่อการเรียนรู้ มีการให้รางวัลหรือการเสริมแรงเพื่อให้ผู้เรียนเกิดแรงจูงใจและเป็นการสร้างความพึงพอใจต่อการเรียนอีกด้วย

2. ผลงานทำให้เกิดความพึงพอใจ

สิริอร วิชชาวุธ (2547, น. 227) มีความเชื่อว่าคนเราได้รับรางวัลภายในจากการทำงานสำเร็จ ทำให้เขาเกิดความภาคภูมิใจในตนเองและได้รับรางวัลภายนอก เช่น การยกย่อง ชมเชย ซึ่งถ้ารางวัลเหล่านี้ถูกรับรู้ว่าเป็นเหมาะสมตรงตามที่ตนคาดหวังไว้ก็จะเกิดความพอใจในงานเกิดจากการได้ผลงานและได้รับผลตอบแทนจากผลงานตามที่คาดหวังไว้ ดังภาพที่ 2.2 ดังต่อไปนี้

ภาพที่ 2.2 รูปแบบการสร้างความพึงพอใจจากผลงานที่นำไปสู่ความพึงพอใจ

ในการสร้างความพึงพอใจต่อการเรียนและผลการปฏิบัติงานที่ดี ควรนำไปประยุกต์ใช้ทั้งสองแนวทางโดยครูต้องมีความรู้ความเข้าใจในความต้องการพื้นฐานของนักเรียนและตอบสนองความต้องการนั้น ๆ เปิดโอกาสให้ผู้เรียนประสบความสำเร็จในการสร้างผลงานของตนเอง เหมาะสมกับความสามารถของนักเรียนให้โอกาสนักเรียนได้ใช้ความรู้ความสามารถอย่างเต็มที่ เมื่องานสำเร็จก็เปรียบเสมือนว่านักเรียนได้รับรางวัลภายในไปในตัว รวมทั้งต้องมีรางวัลภายนอกที่เหมาะสมและยุติธรรม จึงจะเกิดความพึงพอใจต่อการเรียนหรือการทำงาน

2.7.3 การเสริมสร้างความพึงพอใจ

2.7.3.1 การสร้างความพึงพอใจที่ดีต่อการเรียน

- 1) จัดสิ่งแวดล้อมหรือประสบการณ์ที่ทำให้ผู้เรียนเกิดความพึงพอใจและความสนุกสนาน
- 2) ครูต้องเป็นแบบฉบับที่ดีทั้งด้านความคิดความประพฤติและการมีระเบียบวินัยด้านการเรียนรู้และสังคม

2.7.3.2 การเปลี่ยนแปลงความพึงพอใจที่ไม่ดีต่อการเรียน

- 1) ให้การแนะแนว โดยชี้แนะแนวทางปฏิบัติต่อการเรียนรู้ให้ถูกต้องและเหมาะสม ชี้ให้เห็นแนวโน้มที่จะตอบสนองในทางบวกต่อสิ่งที่ทำคุณประโยชน์แก่ตนเอง
- 2) พยายามให้การเสริมแรงที่ตรงกับความถนัดและความต้องการแก่เด็กแต่ละคน เพื่อให้กำลังใจที่จะเรียนรู้มากกว่าการลงโทษ

3) พยายามให้เด็กได้ลงมือกระทำเองและมีส่วนรับผิดชอบต่อส่วนนั้น เช่น การสอนโดยโครงการ นักเรียนได้ศึกษาค้นคว้าทดลองและลงมือปฏิบัติจริงด้วยตนเองทำให้นักเรียนเกิดความภาคภูมิใจและในที่สุดนักเรียนก็มีความพึงพอใจที่ต่อการเรียนรู้ในวิชานั้น ๆ

2.7.4 ปัจจัยที่ทำให้เกิดความพึงพอใจ

ความพึงพอใจที่เกิดจากสิ่งจูงใจมีองค์ประกอบต่าง ๆ อาจจะเป็นวัตถุหรือสภาวะใด ๆ ซึ่งจะเป็นเครื่องช่วยโน้มน้าวจิตใจ ทำให้ผู้ปฏิบัติงานนั้น ๆ ปฏิบัติงานอย่างมีประสิทธิภาพ เพื่อให้งานนั้นประสบผลสำเร็จตามจุดมุ่งหมายที่วางไว้

Woolfolk (1993, p. 387, อ้างถึงใน ประสาท อิศรปรिता, 2547, น. 330-334) ได้สรุปแนวทางการสร้างเสริมแรงจูงใจในการเรียนไว้ว่า “เราสามารถเรียนหรือทำสิ่งนั้นได้หรือไม่” (Can I Do It) ถ้าเขาเชื่อว่าเราสามารถทำได้เขาย่อมเกิดแรงจูงใจในการเรียนหรือทำสิ่งนั้นแนวการสร้างแรงจูงใจในประเด็นนี้คือ การสร้างเสริมความเชื่อมั่นและการคาดหวังเชิงบวกในการเรียนหรือกระทำสิ่งนั้นแก่เด็ก “เขาอยากเรียนหรือทำสิ่งนั้นหรือไม่” (Do I Want to Do It) ถ้าหากเขาอยากเรียนหรืออยากทำก็หมายความว่า เขาเกิดแรงจูงใจในการเรียนหรือทำสิ่งนั้นแนวการสร้างแรงจูงใจในประเด็นนี้ก็คือ การให้เด็กเห็นคุณค่าสิ่งที่เรียน “อะไรคือสิ่งที่ต้องการทำให้สำเร็จ” (What Do I Need to Do to Succeed?) ถ้าเขาตอบคำถามนี้ได้ เขาก็สามารถทำได้เขาย่อมเกิดแรงจูงใจในการเรียนหรือทำสิ่งนั้นแนวการสร้างแรงจูงใจในประเด็นนี้ก็คือ การช่วยให้เด็กเกิดความมุ่งมั่นและใส่ใจในสิ่งที่เรียนหรือสิ่งที่จะทำแนวการสร้างเสริมแรงจูงใจในแต่ละประเด็นขั้นต้นดังรายละเอียดดังนี้

1. การสร้างเสริมความเชื่อมั่นและการคาดหวังเชิงบวกในการเรียนแก่เด็ก

1.1 ให้เด็กเริ่มเรียนในสิ่งที่มีความยากในระดับที่เขาสามารถทำได้แล้วจึงค่อย ๆ เลื่อนไปเรียนในสิ่งที่มีความยากมากขึ้นเป็นลำดับ

1.2 กำหนดจุดมุ่งหมายของบทเรียนได้แจ่มชัด และแน่ใจว่าสามารถสอนให้เด็กเกิดการเรียนรู้ตามจุดมุ่งหมายนั้นได้

1.3 เน้นการเปรียบเทียบตนเองมากกว่าการเปรียบเทียบกับผู้อื่น

1.4 สื่อให้เด็กทราบว่า ความสามารถในการเรียนเป็นสิ่งที่สามารถพัฒนาและปรับปรุงให้ดีขึ้นได้

1.5 เสนอแม่แบบ (Model) หรือแบบฉบับที่ดีแก่เด็ก

2. การให้เด็กเห็นคุณค่าสิ่งที่เรียน

2.1 ครูควรตระเตรียมกิจกรรมที่สอดคล้องกับความสนใจของเด็ก

2.2 การกระตุ้นความอยากรู้อยากเห็น

2.3 การทำบทเรียนให้สนุก

2.4 การสอนเนื้อหาที่แปลกใหม่และใช้วิธีการที่หลากหลาย

2.5 การเน้นให้เด็กเห็นว่าเนื้อหาที่เรียนในปัจจุบันมีความสัมพันธ์เชื่อมโยงกับชีวิตในอนาคตอย่างไร

2.6 การเตรียมรางวัลสำหรับผู้เรียน

3. การช่วยให้เด็กเกิดความมุ่งมั่นและใส่ใจในสิ่งที่เรียน

3.1 เปิดโอกาสให้เด็กได้ตอบสนองให้มาก

3.2 เปิดโอกาสให้เด็กทำงานสำเร็จ

3.3 หลีกเลี่ยงการให้ความสำคัญคะแนนและไม่เน้นการแข่งขัน

3.4 สำหรับงานที่ยาก ๆ ครูควรให้เวลาในการทำงานเพิ่มมากขึ้นมากกว่าใช้วิธี

ลดความยากของงานให้ง่ายลง

3.5 เสนอแม่แบบ (Model) ที่ดีแก่เด็ก

3.6 สอนกลเม็ดในการเรียนแก่เด็ก

2.7.5 การวัดความพึงพอใจ

การวัดความพึงพอใจ นักการศึกษาได้ให้ทัศนะเกี่ยวกับการวัดความพึงพอใจไว้ ดังนี้

บุญเรือง ขจรศิลป์ (2528, น. 137 อ้างถึงใน ดำริ มุศรีพันธุ์, 2547, น. 44) ให้ทัศนะเกี่ยวกับเรื่องนี้ว่า ทศนคติหรือเจตคติเป็นนามธรรมเป็นการแสดงออกค่อนข้างซับซ้อนจึงเป็นการยากที่จะวัดทศนคติโดยตรงแต่เราสามารถวัดทศนคติโดยอ้อมได้โดยวัดความคิดเห็นของบุคคลเหล่านั้นแทน

ฉะนั้นการวัดความพึงพอใจก็มีขอบเขตจำกัดด้วยอาจมีความคาดเคลื่อนเกิดขึ้น ถ้าบุคคลเหล่านั้นแสดงความคิดเห็นไม่ตรงกับความรู้สึกที่แท้จริงซึ่งความคาดเคลื่อนเหล่านี้ย่อมเกิดขึ้นได้เป็นธรรมดาของการวัดทั่ว ๆ ไป

สรุปได้ว่า ความพึงพอใจต่อการเรียนรู้และผลการเรียนรู้จะมีความสัมพันธ์กันในทางบวกขึ้นอยู่กับว่ากิจกรรมที่ผู้เรียนได้ปฏิบัตินั้น ทำให้ผู้เรียนได้รับการตอบสนองความต้องการทางด้านร่างกายและจิตใจ สิ่งที่ครูผู้สอนจะจัดกิจกรรมการเรียนรู้ให้บรรลุผลสำเร็จต้องคำนึงบรรยากาศในการเรียนวิธีสอนเนื้อหาที่จะสอนการใช้สื่อและความต้องการความสนใจเป้าหมายแรงกดดันต่าง ๆ ในตัวผู้เรียน เพื่อให้เกิดความพึงพอใจ เกิดแรงจูงใจในการทำกิจกรรมการเรียนรู้ของผู้เรียนและความพึงพอใจต่อการเรียนรู้สามารถวัดได้จากการแสดงความคิดเห็นของผู้เรียน

2.8 งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

2.8.1 งานวิจัยในประเทศ

อรพินธ์ กันทะรัน (2552 ,น. 79) ศึกษาเรื่อง คุณธรรมพื้นฐาน 8 ประการ กลุ่มสาระสังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม ชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 โดยใช้กระบวนการกลุ่มร่วมมือ Co-op Co-op โดยมีความมุ่งหมายเพื่อพัฒนาแผนการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ ที่มีประสิทธิภาพตามเกณฑ์ 80/80 เพื่อหาค่าดัชนีประสิทธิผลของแผนการเรียนรู้ และเพื่อศึกษาความพึงพอใจของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ที่มีต่อการจัดกิจกรรมการเรียนรู้โดยใช้กระบวนการกลุ่มร่วมมือ Co-op Co-op กลุ่มตัวอย่างคือนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2551 โรงเรียนบ้านผักตบประชาอนุกุล สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาอุดรธานี เขต 3 จำนวน 1 ห้องเรียน จำนวนนักเรียน 24 คน โดยการเลือกแบบเป็นกลุ่ม เครื่องมือที่ใช้ประกอบด้วย แผนการจัดการเรียนรู้ เรื่อง คุณธรรมพื้นฐาน 8 ประการ จำนวน 8 แผน ใช้เวลาในการสอน แผนละ 2 ชั่วโมง แบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน ชนิดเลือกตอบ จำนวน 40 ข้อ และแบบวัดความพึงพอใจ สถิติที่ใช้ คือ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และการหาค่าดัชนีประสิทธิผล ผลการศึกษาพบว่า 1) แผนการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ เรื่อง คุณธรรมพื้นฐาน 8 ประการ กลุ่มสาระสังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรมชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 โดยใช้กระบวนการกลุ่มร่วมมือ Co-op Co-op มีประสิทธิภาพเท่ากับ 91.68/89.48 ซึ่งสูงกว่าเกณฑ์ 80/80 ที่กำหนดไว้ 2) แผนการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ เรื่อง คุณธรรมพื้นฐาน 8 ประการ กลุ่มสาระสังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม ชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 โดยใช้กระบวนการกลุ่มร่วมมือ Co-op Co-op มีค่าดัชนีประสิทธิผลเท่ากับ 0.6773 หรือคิดเป็นร้อยละ 67.73 หมายความว่า นักเรียนมีความก้าวหน้าในการเรียน ร้อยละ 67.733. นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ความพึงพอใจต่อการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ เรื่อง คุณธรรมพื้นฐาน 8 ประการ กลุ่มสาระสังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม ชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 โดยใช้กระบวนการกลุ่มร่วมมือ Co-op Co-op อยู่ในระดับมากที่สุด โดยสรุป แผนการจัดกิจกรรมการเรียนรู้เรื่องคุณธรรมพื้นฐาน 8 ประการ กลุ่มสาระสังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม ชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 โดยใช้กระบวนการกลุ่มร่วมมือ Co-op Co-op มีประสิทธิภาพและประสิทธิผลเหมาะสม ช่วยให้ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูงขึ้น และนักเรียนมีความพึงพอใจต่อการเรียนรู้เป็นอย่างดี

ปฐมพงษ์ พิษสิงค์ (2553, น.95) ได้ทำการวิจัย เรื่อง การพัฒนาแผนการจัดการเรียนรู้ โดยวิธีการสอนแบบร่วมมือ กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม เรื่อง วันสำคัญทางพระพุทธศาสนา ผลการวิจัยพบว่า แผนการจัดการเรียนรู้แบบร่วมมือ กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม เรื่อง วันสำคัญทางพระพุทธศาสนาที่สร้างขึ้น มีประสิทธิภาพ เท่ากับ 81.17/87.29 ซึ่งสูงกว่าเกณฑ์ 80/80 ที่ตั้งไว้ ค่าดัชนีประสิทธิผลมีค่าเท่ากับ 0.7227 แสดงว่าผู้เรียนมีคะแนนผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนเพิ่มขึ้นคิดเป็นร้อยละ 72.27 ซึ่งสูงกว่าเกณฑ์ที่กำหนดไว้ (เกณฑ์ที่

กำหนดไว้ E.I. = 50 %) การเปรียบเทียบความแตกต่างระหว่างคะแนนเฉลี่ยของผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน ก่อนและหลังเรียน พบว่า ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนหลักจากเรียน โดยใช้แผนการจัดการ เรียนรู้แบบร่วมมือ เรื่อง วันสำคัญทางพระพุทธศาสนา สูงกว่าก่อนเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ ระดับ .01 นักเรียนมีความพึงพอใจต่อการเรียนโดยใช้แผนการจัดการเรียนรู้แบบร่วมมือ เรื่อง วันสำคัญ ทางพระพุทธศาสนา อยู่ในระดับมากที่สุด

ประภัสสร ปรีเอี่ยม (2553) ได้ทำการวิจัยเรื่อง การพัฒนาการบริหารจัดการเพื่อเพิ่ม โอกาสทางการศึกษาของนักเรียนที่มีความต้องการพิเศษ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามหาสารคาม เขต 2 โดยการวิจัยได้ทดลองนำแผนการจัดการศึกษาเฉพาะบุคคลของนักเรียนที่มีความต้องการพิเศษ ผลการวิจัยพบว่า การพัฒนากิจกรรมการเรียนรู้แบบร่วมมือของครูและนักเรียนส่งผลต่อพัฒนาการ ทั้ง 3 ด้าน ของนักเรียน ได้แก่ 1) พัฒนาการด้านร่างกาย 2) พัฒนาการทางด้านอารมณ์และสังคม และ 3) พัฒนาการทางด้านสติปัญญา

योगโย แสนอุดม (2553, น.128) ได้ทำการวิจัย เรื่อง การจัดกิจกรรมการเรียนรู้แบบกลุ่ม ร่วมมือ โดยใช้เอกสารประกอบการสอน เรื่อง หลักธรรมทางพระพุทธศาสนา กลุ่มสาระ การเรียนรู้สังคม ศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม ชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ผลการวิจัยพบว่า แผนการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ แบบกลุ่มร่วมมือ โดยใช้เอกสารประกอบการสอน เรื่อง หลักธรรมทางพระพุทธศาสนา กลุ่มสาระการ เรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม ชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 มีประสิทธิภาพเท่ากับ 86.95/ 80.75 ซึ่งเป็นไปตามเกณฑ์ที่ตั้งไว้ แผนการจัดกิจกรรมการเรียนรู้แบบกลุ่มร่วมมือ โดยใช้เอกสารประกอบ การสอน เรื่อง หลักธรรมทางพระพุทธศาสนา กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม ชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 มีค่าดัชนีประสิทธิผลเท่ากับ 0.6951 แสดงว่านักเรียนมีความก้าวหน้าทางการ เรียน มีคะแนนเพิ่มขึ้นคิดเป็นร้อยละ 69.51 นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ที่เรียนด้วยแผนการจัด กิจกรรมการเรียนรู้แบบกลุ่มร่วมมือ โดยใช้เอกสารประกอบการสอนเรื่องหลักธรรมทางพระพุทธศาสนา กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม สามารถทบทวนความรู้หลังจาก 4 สัปดาห์ไปแล้ว ได้ร้อยละ 82.35 ของคะแนนเฉลี่ยหลังเรียน

อภิชาติ สนธิลา (2554, น. 111) การศึกษาค้นคว้าครั้งนี้มีความมุ่งหมายเพื่อพัฒนาการ จัดกิจกรรมการเรียนรู้ลูกเสือสามัญ เรื่อง กิจกรรมการบุกเบิกชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 โดยใช้การจัดการ เรียนแบบกลุ่มร่วมมือเทคนิค Co-op Co-op ที่มีประสิทธิภาพตามเกณฑ์ 80/80 ศึกษาดัชนีประสิทธิผล ของแผนการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ และเพื่อเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนระหว่างหลังเรียนกับ ก่อนเรียน กลุ่มตัวอย่างในการศึกษาค้นคว้าเป็นนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 โรงเรียนบ้านโคกก่อง ตำบลหนองนกเขียน อำเภอสรีธาตุ จังหวัดอุดรธานี สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุดรธานี เขต 2 จำนวน 20 คน ซึ่งได้มาโดยการสุ่มแบบกลุ่ม (Cluster Random Sampling) เครื่องมือที่ใช้ใน การศึกษาค้นคว้า ได้แก่ แผนการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ลูกเสือสามัญเรื่อง กิจกรรมการบุกเบิก จำนวน

8 แผน แบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนชนิดเลือกตอบ จำนวน 30 ข้อ สถิติที่ใช้วิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ร้อยละ และการหาค่าดัชนีประสิทธิผล ผลการศึกษาค้นคว้าปรากฏดังนี้ แผนการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ลูกเสือสามัญเรื่อง กิจกรรมการบุกเบิกชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 โดยจัดการจัดการเรียนรู้แบบกลุ่มร่วมมือเทคนิค Co-op Co-op มีประสิทธิภาพ 86.25/85.50 แผนการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ลูกเสือสามัญเรื่อง กิจกรรมการบุกเบิกชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 โดยจัดการจัดการเรียนรู้แบบกลุ่มร่วมมือเทคนิค Co-op Co-op มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนหลังเรียนเพิ่มขึ้นจากก่อนเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 แผนการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ลูกเสือสามัญ เรื่อง กิจกรรมการบุกเบิกชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 โดยจัดการจัดการเรียนรู้แบบกลุ่มร่วมมือเทคนิค Co-op Co-op มีประสิทธิภาพช่วยให้ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูงขึ้น ทำให้นักเรียนมีวินัยในตนเอง ขอบช่วยเหลือผู้อื่น ให้ความร่วมมือ มีความรับผิดชอบ และเข้าใจในบทบาทหน้าที่ของตน สามารถนำไปใช้ในการพัฒนาคุณภาพได้เป็นอย่างดี

อรทัย วรรณประเสริฐ (2556, น. 77) ได้ทำการวิจัยเรื่อง ผลการจัดการเรียนรู้แบบมีส่วนร่วมของภูมิปัญญาท้องถิ่น กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ผลการวิจัยพบว่า นักเรียนที่เรียนรู้ด้วยกระบวนการจัดการเรียนรู้แบบมีส่วนร่วมของภูมิปัญญาท้องถิ่น กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนหลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียน นักเรียนที่เรียนรู้ด้วยกระบวนการจัดการเรียนรู้ แบบมีส่วนร่วมของภูมิปัญญาท้องถิ่น กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรมสำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 มีความภาคภูมิใจในท้องถิ่นหลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียน นักเรียนมีความพึงพอใจต่อการเรียนรู้แบบมีส่วนร่วมของภูมิปัญญาท้องถิ่น กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรมโดยรวมอยู่ในระดับมาก

ยุวเรข สุวรรณรัตน์ (2557, น.146) ได้ทำการวิจัยเรื่องการศึกษาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน การคิดวิเคราะห์และความพึงพอใจ กลุ่มสาระสังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรมของนักเรียน ชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 โรงเรียนตำรวจตระเวนชายแดนชุกชีวิทยา ที่ได้รับจัดการเรียนแบบโยนิโสมนสิการ ร่วมกับการเรียนแบบร่วมมือ ผลการวิจัยพบว่า แผนการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นมี ประสิทธิภาพ แสดงว่า แผนการจัดกิจกรรมการเรียนรู้แบบโยนิโสมนสิการร่วมกับการเรียนแบบร่วมมือ เรื่องพลเมืองดี ชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 ที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นมีประสิทธิภาพตามเกณฑ์ 80/80 นักเรียนที่เรียน ด้วยแผนการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ที่เน้นกิจกรรมการเรียนรู้แบบรูปแบบโยนิโสมนสิการร่วมกับการเรียนแบบ ร่วมมือมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนหลังเรียนเพิ่มขึ้นจากก่อนเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ค่าดัชนีประสิทธิผลของแผนการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ โดยใช้รูปแบบการสอนแบบโยนิโสมนสิการ ร่วมกับการเรียนแบบร่วมมือ เรื่อง พลเมืองดี ชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 มีค่าเท่ากับ 0.6872 แสดงว่า

นักเรียนมีความก้าวหน้าในการเรียนคิดเป็นร้อยละ นักเรียนมีความพึงพอใจต่อการเรียนด้วยกิจกรรมการเรียนรู้แบบร่วมมือ เรื่อง พลเมืองดีอยู่ในระดับมากที่สุด

สุดารัตน์ กองพลพรหม (2559, น.126) ได้ทำการวิจัย เรื่อง ผลการพัฒนากิจกรรมเรียนรู้ เรื่อง ประเพณีบุญเบิกฟ้ามหาสารคาม กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม ชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 โดยใช้การเรียนรู้แบบร่วมมือเทคนิค Co-op Co-op ผลการวิจัยพบว่า การจัดกิจกรรมเรียนรู้ เรื่อง ประเพณีบุญเบิกฟ้ามหาสารคาม โดยใช้การเรียนรู้แบบร่วมมือเทคนิค Co-op Co-op (E_1/E_2) เท่ากับ 85.00/94.30 สูงกว่าเกณฑ์มาตรฐานที่กำหนด 80/80 นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ที่เรียนเรื่อง ประเพณีบุญเบิกฟ้ามหาสารคาม โดยใช้การเรียนรู้แบบร่วมมือเทคนิค Co-op Co-op มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนเฉลี่ยหลังเรียน สูงกว่าก่อนเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 มีความพึงพอใจต่อการเรียนด้วยกิจกรรมการเรียนรู้ประเพณีบุญเบิกฟ้ามหาสารคาม โดยรวมและรายด้านทุกด้านอยู่ในระดับมากที่สุด

2.8.2 งานวิจัยต่างประเทศ

Lin (2010) ได้ศึกษาเกี่ยวกับทัศนคติของครูและนักเรียนต่อการเรียนรู้ แบบร่วมมือโดยใช้จิ๊กซอว์ในห้องเรียนภาษาอังกฤษในไต้หวัน โดยจุดประสงค์ของการศึกษาเรื่องนี้ คือ เพื่อวิเคราะห์ทัศนคติของทั้งครูและนักเรียนต่อการเรียนรู้แบบร่วมมือโดยใช้เทคนิคจิ๊กซอว์โดยเทคนิคจิ๊กซอว์นี้จะใช้ในการเรียนการสอนภาษาอังกฤษของนักศึกษามหาวิทยาลัยในไต้หวันสำหรับกระบวนการศึกษานั้น จะใช้การบรรยายเชิงคุณภาพเพื่อหาคำตอบและอธิบายองค์ประกอบทางทัศนคติของทั้งครูและนักเรียนต่อการเรียนรู้แบบร่วมมือ ซึ่งใช้เทคนิคจิ๊กซอว์ในห้องเรียนภาษาอังกฤษ นอกจากนี้งานวิจัยเชิงคุณภาพชิ้นนี้ยังเป็นการอธิบายให้เห็นความเข้าใจที่ลึกซึ้งเกี่ยวกับทัศนคติของนักศึกษาไต้หวันในเรื่องของความแตกต่างระหว่างการสอนแบบใช้การเรียนรู้แบบร่วมมือ (CL) และการสอนแบบท่องจำ (GTM) ในการเรียนภาษาอังกฤษ สำหรับวิธีการศึกษานั้นจะใช้การตรวจสอบแบบสามเส้า (Triangulation Method) โดยการตรวจสอบสามเส้านี้ประกอบด้วยคำถามด้านประชากรศาสตร์ การสัมภาษณ์ การสังเกตการณ์โดยลับ การจดบันทึกภาคสนาม และการใช้แบบสอบถาม เพื่อที่จะเก็บข้อมูลให้มากที่สุดเท่าที่จะทำได้ เพื่อจะสำรวจทัศนคติของผู้เข้าร่วมวิจัยต่อวิธีการจิ๊กซอว์และหลังจากการศึกษาผลการศึกษาพบว่าการเรียนรู้แบบร่วมมือที่ใช้จิ๊กซอว์นั้น ช่วยในการเรียนภาษาอังกฤษของนักศึกษาชั้นปีที่ 1 มหาวิทยาลัยเซาท์ไอร์แลนด์ในไต้หวันอย่างมีนัยสำคัญ สำหรับผลการศึกษาที่ได้มาจากการสัมภาษณ์ การสังเกตการณ์ในชั้นเรียนและการใช้แบบสอบถามนั้น บ่งชี้ว่าทั้งครูและนักศึกษามีทัศนคติทั้งในแง่บวกและแง่ลบต่อเทคนิคการเรียนรู้แบบจิ๊กซอว์ อย่างไรก็ตามในอนาคตนั้น ทั้งครูและนักศึกษาก็ยังเต็มใจที่จะใช้วิธีจิ๊กซอว์นี้ในการเรียนและการสอนในชั้นเรียนภาษาอังกฤษและการศึกษาชิ้นนี้ยังได้วิเคราะห์อุปสรรคของครูอาจารย์ในการใช้ประโยชน์ จากเทคนิคจิ๊กซอว์ไว้อีกด้วย นอกจากนี้ ทั้งครูและนักศึกษาชาวไต้หวันยังได้เน้นย้ำถึงปัจจัยสำคัญที่ทำให้เทคนิคจิ๊กซอว์นั้นประสบความสำเร็จในห้องเรียน

ภาษาอังกฤษของพวกเขาเอาไว้อีกด้วย สำหรับผลการศึกษาของการศึกษาเรื่องนี้ ยังเป็นแนวทางที่สามารถนำไปใช้ในการสอนภาษาอังกฤษ ในทั้งสถาบันระดับมหาวิทยาลัยในไต้หวันอีกด้วย โดยบางคำแนะนำที่ระบุในงานวิจัยนั้นมีความมุ่งหมาย เพื่อกระตุ้นให้รัฐบาลไต้หวันและสถาบันในระดับมหาวิทยาลัยในไต้หวัน ได้คำนึงถึงเพื่อที่จะรักษา คุณภาพการสอนเพิ่มแรงกระตุ้นในการเรียนของนักเรียน ตอบสนองความต้องการของนักเรียน และลดความกังวลของนักเรียนในการเรียนภาษาอังกฤษ นอกจากนี้ผู้วิจัยยังหวังว่าคำแนะนำต่าง ๆ ในการศึกษาชิ้นนี้จะช่วยให้ทั้งผู้วางนโยบายการศึกษา ผู้มีอำนาจจัดการในโรงเรียนหรือคณะต่าง ๆ ในมหาวิทยาลัยจะสามารถร่วมมือกันเพื่อสร้างสภาพแวดล้อมในการเรียนที่มีประสิทธิภาพให้แก่ นักศึกษามหาวิทยาลัยในไต้หวัน นอกจากนี้หากมีผู้ทำการศึกษาเกี่ยวกับเรื่องนี้ต่อไปนั้น ควรจะหาทางแก้ปัญหาในทางบวกเพื่อหลุดพ้นจากข้อจำกัดทางการสอน เพื่อที่เราจะได้ผลิตนักเรียนไต้หวันที่ยื่น ภาษาอังกฤษอย่างมีประสิทธิภาพ รวมทั้งผลิตนักการศึกษา และผู้บริหารซึ่งมีความรู้ที่ลึกซึ้งเกี่ยวกับสิ่งที่สอนเพื่อที่จะสามารถนำเทคนิคจิ๊กซอว์นี้ไปเพิ่มขีดความสามารถทางภาษาอังกฤษของนักเรียน ให้สูงที่สุดและประสบความสำเร็จได้มากที่สุดในอนาคตอันใกล้นี้

Maxfield and Marian (2011) ทำการศึกษาเกี่ยวกับผลของการเรียนรู้แบบร่วมมือ และกลยุทธ์คำถามต่อทักษะการแก้ปัญหาสัมฤทธิ์ผล และทัศนคติต่อการเรียนรู้ จากปัญหาโดยการศึกษานี้มีจุดประสงค์เพื่อวิเคราะห์ผลของกลยุทธ์การสอนแบบผสมผสานในระหว่างการเรียนรู้จากปัญหา (PBL) โดยการศึกษาแบบกึ่งทดลองนี้มีรูปแบบการศึกษาแบบใช้ตัวแปร โดยจะใช้ตัวแปรแบบ 2 ตัวแปร ต่อ 2 ตัวแปร ร่วมกับการควบคุมตัวแปรเสริมเพื่อจะวิเคราะห์ รูปแบบการสอนแบบที่ครูออกคำสั่งเพียงอย่างเดียวกับการสอนแบบเรียนรู้จากปัญหาโดยจะวิเคราะห์ การสอนทั้งสองแบบนี้ร่วมกับการมีปฏิสัมพันธ์กับกระบวนการเรียนรู้แบบร่วมมือรูปแบบต่าง ๆ เช่น การใช้จิ๊กซอว์กับการเรียนแบบแยกเป็นกลุ่มเล็กซึ่งเป็นแบบดั้งเดิม การใช้กลยุทธ์คำถามโดยครูเป็นคน ถามวิธีการแบบโสเครตีสและการสอนแบบป้อนความรู้ (Didactic) โดยจะใช้วิธีการเหล่านี้กับ เด็กชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 เพื่อจะดูผลว่าเด็กมีทักษะการแก้ปัญหาหรือไม่ เด็กมีสัมฤทธิ์ผลในการเรียนเป็นอย่างไร และมีทัศนคติต่อวิทยาศาสตร์อย่างไร สำหรับกลุ่มตัวอย่างนั้นประกอบด้วย เด็กนักเรียนท้องถิ่นชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 ซึ่งมาจากโรงเรียนรัฐในเขตรัฐโอไฮโอ และจะมีการสุ่ม อาจารย์มา 6 คน โดยในกลุ่มควบคุมตัวแปร (Appended Control) นั้นจะเป็นอาจารย์ที่มีการสอนแบบใช้คำสั่งโดยตรงโดยจะจัดให้สิ่งแวดล้อมในการเรียนนั้นเป็นแบบที่เด็กต้องรับคำสั่ง จากอาจารย์เพียงอย่างเดียวและในกลุ่มทดลอง (Experimental Group) จะเป็นอาจารย์ที่ใช้กลยุทธ์การสอนแบบสบาย ๆ โดยกำหนดสิ่งแวดล้อมแบบให้เด็กแก้ปัญหาเอง โดยในกลุ่มทดลอง ที่ให้เด็กแก้ปัญหาเองนี้อาจใช้หนึ่งในวิธีการเหล่านี้ร่วมด้วย เช่น การจัดกลุ่มเล็ก ๆ และให้ครูที่ป้อน ความรู้ให้เด็กเพียงอย่างเดียว (Didactic Teacher) ตั้งคำถาม หรือการจัดกลุ่มเล็กโดยใช้ครูที่สอน โดยวิธีแบบโสเครตีส (Socratic Teacher) ตั้งคำถาม หรือการใช้การเรียนรู้แบบร่วมมือแบบจิ๊กซอว์ โดยให้ครูที่ป้อนความรู้เด็กเพียงอย่างเดียว (Didactic Teacher) ตั้งคำถาม หรือ

การจัดกลุ่มเล็ก และใช้ครูที่สอนแบบโสเครตีส (Socratic Teacher) ตั้งคำถาม และหลังการศึกษานี้ ผลปรากฏว่า การศึกษานี้ได้สนับสนุนการใช้การเรียนรู้จากปัญหา (PBL) เพื่อพัฒนาผลสัมฤทธิ์ในการเรียนของเด็ก หรืออาจอธิบายได้ว่าเด็กนั้นมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนที่สูงขึ้นในวิชาวิทยาศาสตร์ เมื่อใช้วิธีการเรียนรู้ จากปัญหา (PBL) มากกว่าวิธีการดั้งเดิมที่อาจารย์ใช้เพียงการออกคำสั่ง นอกจากนี้ การตั้งคำถาม โดยครูที่ใช้วิธีแบบโสเครตีส คือ ให้เด็กคิดเองนั้นพบว่าเด็กมีคะแนนสูงขึ้นอย่างมีนัยสำคัญ โดยเมื่อเปรียบเทียบกับเด็กอีกกลุ่มที่ครูใช้วิธีป้อนความรู้ให้เด็กเพียงอย่างเดียวและไม่ให้เด็กคิดเองนั้น จะพบว่าเด็กกลุ่มที่ครูให้คิดคำตอบเองจะมีคะแนนมากกว่า ในแง่ของทัศนคติต่อวิชาวิทยาศาสตร์นั้น พบว่ากลุ่มที่ใช้การเรียนรู้จากปัญหา (PBL) ร่วมกับวิธีจิ๊กซอว์นั้นมีทัศนคติในแง่บวกต่อวิชาอย่างมีนัยสำคัญมากกว่ากลุ่มที่ไม่ได้ใช้วิธีการเรียนรู้จากปัญหา (PBL) อย่างไรก็ตามในแง่ของทักษะการแก้ปัญหาของเด็กนั้น พบว่า เด็กทั้งสองกลุ่มไม่มีความแตกต่างกันแต่อย่างใด โดยสรุปแล้ว อาจกล่าวว่าการเรียนรู้จากปัญหา (PBL) นั้นช่วยพัฒนาผลสัมฤทธิ์ในการเรียนของนักเรียนรวมถึงการสร้างทัศนคติในทางบวกแก่นักเรียน โดยผลการศึกษาของการศึกษานี้สนับสนุนบอกได้ว่าการจัดการศึกษาจะมีประสิทธิภาพหากใช้การผสมผสานการเรียนรู้แบบร่วมมือโดยการใช้จิ๊กซอว์ ร่วมกับการตั้งคำถามแบบให้นักเรียนคิดคำตอบ หรือที่เรียกว่าวิธีแบบโสเครตีส (Socratic Questioning) นั้นเอง

Huang, et al. (2011, pp. 95-106) ทำการศึกษาเกี่ยวกับการเรียนรู้แบบร่วมมือผ่านเว็บล็อก โดยงานวิจัยนี้เป็นการสำรวจผลของการใช้เทคโนโลยีเว็บล็อกในการส่งเสริมการเรียนรู้แบบร่วมมือในการศึกษาชั้นสูง การศึกษานี้จะมุ่งเน้นประเด็นการศึกษาไปยังคุณสมบัติต่าง ๆ ที่มีในเว็บล็อกและผลกระทบต่อคุณสมบัตินี้ที่มีต่อการใช้ปฏิสัมพันธ์ทางสังคม ระยะเวลาเกี่ยวกับและการรับรู้ทางพุทธิปัญญา โดยงานวิจัยชิ้นนี้มีรูปแบบการวิจัยแบบการทดลอง กึ่งวิจัยชนิดควบคุมตัวแปร ซึ่งมีผู้เข้าร่วมงานวิจัยเป็นนักศึกษาระดับปริญญาตรี จำนวน 115 คน ซึ่งถูกเลือกโดยวิธีการสุ่ม หลังจากนั้นนักศึกษาทั้งหมดนี้จะถูกแบ่งออกเป็น 2 กลุ่ม โดยกลุ่มแรกจะเป็นนักศึกษากลุ่มเปรียบเทียบ (Comparison Group) จะทำกิจกรรมจิ๊กซอว์ในห้องเรียน และอีกกลุ่มเป็นกลุ่มทดลอง (Experimental Group) ซึ่งจะทำกิจกรรมโดยใช้เว็บล็อกในระหว่างที่ทำการต่อจิ๊กซอว์ไปด้วย ซึ่งหลังจากทำการทดลองทั้งสองกลุ่มแล้ว พบว่า 1) กลุ่มทดลองที่ทำการใช้เว็บล็อก ร่วมกับการต่อจิ๊กซอว์นั้น จะมีปฏิสัมพันธ์ทางสังคมดีกว่ากลุ่มแรกที่ต่อจิ๊กซอว์เพียงอย่างเดียว และ 2) การใช้ข้อความแบบ RSS Feeds และการค้นหาคำสำคัญ (Keywords) นั้นช่วยอย่างมาก ในการเรียนรู้แบบร่วมมือมากกว่าการใช้ข้อความในหนังสือเพียงอย่างเดียว นอกจากนี้ยังพบว่า การเรียนรู้ แบบร่วมมือแบบทั้งการใช้จิ๊กซอว์และเว็บล็อกของคนทั้งสองกลุ่มนั้นช่วยบรรเทาภาวะ การรับรู้ล้นเกิน (Cognitive Load) และผลกระทบของช่วงเวลาเกี่ยวกับได้อีกด้วยโดยสรุปแล้ว เราอาจกล่าวได้ว่าการศึกษาเรื่องนี้ก่อให้เกิดแนวความคิดใหม่เกี่ยวกับบทบาทของเว็บล็อกต่อ การศึกษาในระดับที่สูงขึ้น

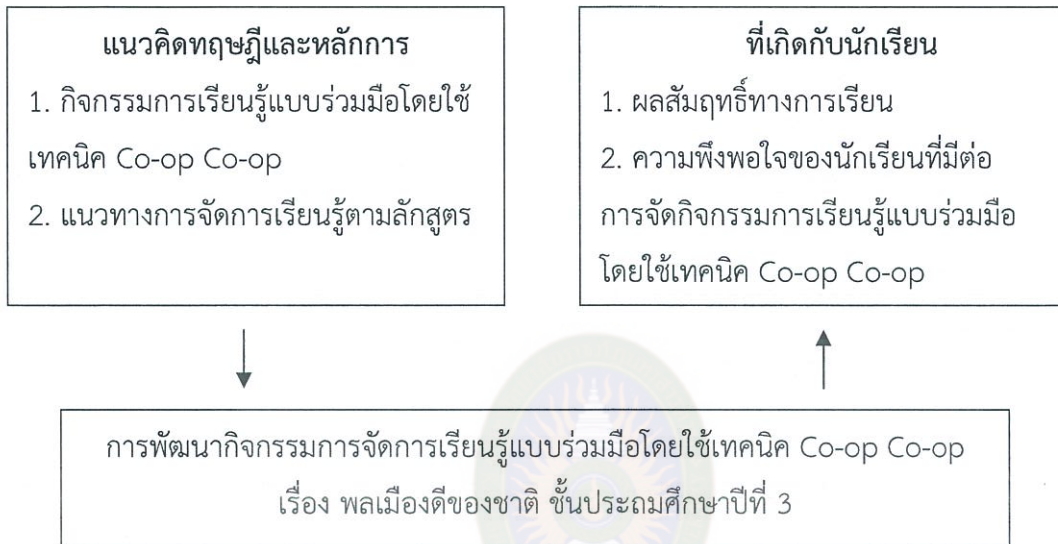
Efe, et al. (2011, pp. 187-196) ได้ทำการศึกษาเกี่ยวกับบทบาทของหัวหน้ากลุ่มที่มีต่อการกระตุ้นสมาชิกในกลุ่ม โดยการศึกษาได้ศึกษาถึงบทบาทของประธานนักเรียนต่อการสร้างแรงจูงใจให้สมาชิกกลุ่มในระหว่างการเรียนรู้แบบร่วมมือ การศึกษานี้มีผู้เข้าร่วมเป็นนักเรียนในระดับมัธยมศึกษาของประเทศตุรกี ใช้ระยะเวลาการศึกษาทั้งหมด 8 สัปดาห์ โดยจะทำในชั้นเรียนวิชาชีววิทยา ซึ่งมีนักเรียนจำนวน 45 คน (อายุ 9, 14, และ 15) ในชั้นเรียนจะมีการสอน เรื่องของสิ่งมีชีวิตและระบบนิเวศ สำหรับวิธีการสอนนั้นจะใช้การเรียนรู้แบบกลุ่มร่วมมือเทคนิคจิ๊กซอว์ และการเรียนรู้แบบกลุ่มร่วมมือเทคนิค STAD ในการจัดการเรียนการสอนโดยที่นักเรียนในห้องทั้งหมด 45 คน จะถูกแบ่งออกเป็น 4 กลุ่ม แต่ละกลุ่มจะมีการแต่งตั้งหัวหน้ากลุ่มกลุ่มละ 1 คน ในการเก็บข้อมูลเกี่ยวกับงานวิจัยนี้จะทำผ่านทาง การสัมภาษณ์ ทั้งการสัมภาษณ์หัวหน้ากลุ่ม และ สมาชิกในกลุ่ม ซึ่งในขณะที่ทำการสัมภาษณ์นั้นจะมีการอัดวิดีโอเอาไว้ตลอดระยะเวลา 8 สัปดาห์และหลังจากที่ทำการศึกษาเรื่องนี้แล้ว ผลการศึกษาพบว่าหัวหน้ากลุ่มนั้นมีอิทธิพลต่อการสร้าง แรงจูงใจให้กับสมาชิกในกลุ่มในหลาย ๆ ด้านแตกต่างกันไป เช่น การให้รางวัลแก่สมาชิกในกลุ่ม การสร้างความสัมพันธ์ที่ดีกับสมาชิก การทำตนเป็นตัวอย่างที่ดี การแสดงออกทางอารมณ์และ ความรู้สึกที่ดี รวมไปถึงการใช้กลยุทธ์ในการกระตุ้นการเรียนรู้ โดยเมื่อหัวหน้ากลุ่มทำสิ่งเหล่านี้ ให้สมาชิกกลุ่มเห็นแล้ว สมาชิกกลุ่มจะมีแรงจูงใจในการเรียนรู้ได้ดีมากยิ่งขึ้นโดยยึดถือเอาหัวหน้ากลุ่มเป็นแบบอย่าง

โดยสรุป การพัฒนากิจกรรมการเรียนรู้โดยใช้กิจกรรมการเรียนรู้แบบร่วมมือ เทคนิค Co-op Co-op เป็นการจัดกิจกรรมการเรียนรู้แบบร่วมมือกัน โดยโอกาสนักเรียนเลือกเรื่องที่สนใจ และต้องการศึกษาด้วยตนเอง โดยการกำหนดประเด็นปัญหา ตามกรอบเนื้อหาและความสนใจ แล้วใช้กระบวนการแก้ปัญหา ศึกษาค้นคว้า นำเสนอผลการศึกษาค้นคว้าอย่างมีขั้นตอนและเป็นระบบ สามารถสรุปความคิดรวบยอดจากเรื่องที่วิจัยได้

2.9 กรอบแนวคิดการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้ ได้ใช้หลักการแนวคิด ทฤษฎีการจัดกิจกรรมการเรียนรู้แบบร่วมมือเทคนิค Co-op Co-op แนวทางการจัดการเรียนรู้ตามหลักสูตรแกนกลาง พุทธศักราช 2551

ภาพที่ 2.3 กรอบแนวคิดการวิจัย

บทที่ 3

วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยเรื่องการพัฒนากิจกรรมการจัดการเรียนรู้แบบร่วมมือโดยใช้เทคนิค Co-op Co-op เรื่อง พลเมืองดีของชาติ ชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 ได้ดำเนินการตามลำดับ ดังนี้

1. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง
2. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย
3. การสร้างและหาคุณภาพเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย
4. การดำเนินการวิจัยและเก็บรวบรวมข้อมูล
5. การวิเคราะห์ข้อมูล
6. สถิติที่ใช้ในการวิจัย

3.1 ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

3.1.1 ประชากร

ประชากรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ คือ นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 จำนวน 10 โรงเรียน ในกลุ่มโรงเรียนตำบลหนองโพนงาม อำเภอเกษตรสมบูรณ์ จังหวัดชัยภูมิ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชัยภูมิ เขต 2 ได้แก่ โรงเรียนบ้านหนองโพนงาม โรงเรียนบ้านหนองไผ่ โรงเรียนบ้านสันติสุข (กพผ. อุปลัมภ์) โรงเรียนบ้านสารจอต โรงเรียนบ้านสารจอตเก่า โรงเรียนบ้านวังม่วง โรงเรียนบ้านดอนหัน โรงเรียนบ้านโคกสง่า โรงเรียนบ้านทิกแล้ง (สาขาห้วยหินลับประชาสรรค์) ซึ่งมีจำนวนทั้งสิ้น 156 คน ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2561

3.1.2 กลุ่มตัวอย่าง

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้เป็นนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2561 โรงเรียนบ้านสารจอตเก่า อำเภอเกษตรสมบูรณ์ จังหวัดชัยภูมิ จำนวน 20 คน ซึ่ง ได้จากการสุ่มแบบกลุ่ม (Cluster Random Sampling)

3.2 เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

3.2.1 แผนการจัดกิจกรรมการเรียนรู้แบบร่วมมือโดยใช้เทคนิค Co-op Co-op เรื่อง พลเมืองดี ของชาติ ชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 ตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 จำนวน 16 แผน รวม 16 ชั่วโมง

3.2.2 แบบทดสอบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนเรื่อง พลเมืองดีของชาติชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 วิชา สังคมศึกษา ชนิด 4 ตัวเลือก จำนวน 30 ข้อ

3.2.3 แบบทดสอบถามความพึงพอใจที่มีต่อการจัดกิจกรรมการเรียนรู้แบบร่วมมือโดยใช้เทคนิค Co-op Co-op เรื่อง พลเมืองดีของชาติชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 แบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) 3 ระดับ จำนวน 20 ข้อ

3.3 การสร้างและหาคุณภาพเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

3.3.1 แผนการจัดกิจกรรมการเรียนรู้แบบร่วมมือ โดยใช้เทคนิค Co-op Co-op เรื่อง พลเมืองดี ของชาติ ชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 ผู้วิจัยได้ดำเนินการสร้างดังต่อไปนี้

ขั้นที่ 1 ศึกษาหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน พ.ศ. 2551 และหลักสูตรกลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม มาตรฐานและตัวชี้วัด สำหรับนักเรียนประถมศึกษาปีที่ 3

ขั้นที่ 2 วิเคราะห์เนื้อหาวิชา สาระการเรียนรู้ และระยะเวลาของแผนการสอนเรื่อง พลเมืองดีของชาติ โดยเป็นเนื้อหาที่เกี่ยวข้องกับวิถีชีวิตของเราและประชาธิปไตยในชั้นเรียน โรงเรียน และชุมชน ดังตารางที่ 3.1

ตารางที่ 3.1

การวิเคราะห์เนื้อหา จุดประสงค์ เวลาเรียน

แผน ที่	เนื้อหา	จุดประสงค์	เวลา/ ชั่วโมง
1	ประเพณีและวัฒนธรรมใน ครอบครัว	1. อธิบายความหมายของประเพณีและวัฒนธรรม ในครอบครัวได้ 2. ยกตัวอย่างประเพณีและวัฒนธรรมในครอบครัวได้ 3. บอกประโยชน์และปฏิบัติตนตามประเพณีและ วัฒนธรรมในครอบครัวได้	1

(ต่อ)

ตารางที่ 3.1 (ต่อ)

แผน ที่	เนื้อหา	จุดประสงค์	เวลา/ ชั่วโมง
2	ประเพณีและวัฒนธรรมในท้องถิ่น	1. อธิบายความหมายของประเพณีและวัฒนธรรมในท้องถิ่นได้ 2. ยกตัวอย่างประเพณีและวัฒนธรรมในท้องถิ่นได้ 3. บอกประโยชน์และปฏิบัติตามประเพณีและวัฒนธรรมในท้องถิ่นได้	1
3	พฤติกรรมกรรมการดำเนินชีวิตที่แตกต่าง กันของตนเองและผู้อื่น	บอกพฤติกรรมกรรมการดำเนินชีวิตที่แตกต่างกันของตนเอง และผู้อื่นได้	1
4	สาเหตุที่ทำให้พฤติกรรม การดำเนินชีวิตแตกต่างกัน	บอกสาเหตุที่ทำให้พฤติกรรมกรรมการดำเนินชีวิตของคน ในสังคมแตกต่างกันได้	1
5	วันหยุดราชการที่เกี่ยวกับชาติและ พระมหากษัตริย์	1. บอกความสำคัญของวันหยุดราชการที่เกี่ยวกับชาติและ พระมหากษัตริย์ได้ 2. บอกแนวทางการปฏิบัติตนเนื่องในวันหยุดราชการ ที่เกี่ยวกับชาติและพระมหากษัตริย์ได้	1
6	วันหยุดราชการที่เกี่ยวกับศาสนา	1. บอกความสำคัญของวันหยุดราชการที่เกี่ยวกับศาสนาได้ 2. บอกแนวทางการปฏิบัติตนเนื่องในวันหยุดราชการ ที่เกี่ยวกับศาสนาได้	1
7	วันหยุดราชการที่เกี่ยวกับประเพณี และวัฒนธรรม	1. บอกความสำคัญของวันหยุดราชการที่เกี่ยวกับประเพณี และวัฒนธรรมไทยได้ 2. บอกแนวทางการปฏิบัติตนเนื่องในวันหยุดราชการ ที่เกี่ยวกับประเพณีและวัฒนธรรมไทยได้	1
8	บุคคลตัวอย่างของท้องถิ่น (1)	ยกตัวอย่างบุคคลซึ่งมีผลงานที่เป็นประโยชน์แก่ชุมชนและ ท้องถิ่นของตนได้	1
9	บุคคลตัวอย่างของท้องถิ่น (2)	ยกตัวอย่างบุคคลซึ่งมีผลงานที่เป็นประโยชน์แก่ชุมชนและ ท้องถิ่นของตนได้	1
10	บทบาทหน้าที่ของสมาชิกในชุมชน	บอกบทบาทหน้าที่ของบุคคลต่าง ๆ ในชุมชนได้	1
11	การมีส่วนร่วมในกิจกรรมต่าง ๆ ตามกระบวนการประชาธิปไตย	1. บอกข้อปฏิบัติในการมีส่วนร่วมในกิจกรรมต่าง ๆ ในสังคมตามกระบวนการประชาธิปไตยได้ 2. มีส่วนร่วมในกิจกรรมต่าง ๆ ในสังคมตามกระบวนการ ประชาธิปไตยได้อย่างเหมาะสม	1
12	ลักษณะของตัวแทนในชั้นเรียนและ โรงเรียน	บอกลักษณะของตัวแทนในชั้นเรียนและโรงเรียนได้	1

(ต่อ)

ตารางที่ 3.1 (ต่อ)

แผน ที่	เนื้อหา	จุดประสงค์	เวลา/ ชั่วโมง
13	วิธีการเลือกตัวแทนในชั้นเรียนและ โรงเรียน	บอกวิธีการเลือกตัวแทนในชั้นเรียนและโรงเรียนอย่าง ถูกต้องและเหมาะสมได้	1
14	การเปลี่ยนแปลงในชั้นเรียนและ โรงเรียน	บอกการเปลี่ยนแปลงในชั้นเรียนและโรงเรียนซึ่งเกิดจาก การตัดสินใจของบุคคลและกลุ่ม พร้อมกับบอกผลดี ที่เกิดขึ้นต่อสมาชิกได้	1
15	การออกเสียงในชุมชน	1. บอกลักษณะของผู้นำในชุมชนได้ 2. บอกวิธีการเลือกผู้นำหรือตัวแทนในชุมชนอย่างถูกต้อง และเหมาะสมได้	1
16	การเปลี่ยนแปลงในชุมชน	บอกการเปลี่ยนแปลงในชุมชนซึ่งเกิดจากการตัดสินใจของ บุคคลและกลุ่มพร้อมกับผลดีที่เกิดขึ้นต่อสมาชิกได้	1

ขั้นที่ 3 ศึกษาวิธีสร้างแผนการจัดการเรียนรู้ จากเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง เพื่อเป็นแนวทางในการสร้างแผนการจัดการเรียนรู้แบบร่วมมือโดยใช้เทคนิค Co-op Co-op

ขั้นที่ 4 ดำเนินการสร้างแผนการจัดการเรียนรู้แบบร่วมมือ โดยใช้เทคนิค Co-op Co-op เรื่อง พลเมืองดีของชาติ สำหรับการสอนวิชาสังคมศึกษา ของกลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม จำนวน 16 แผน ดังตารางที่ 3.1

ขั้นที่ 5 ตรวจสอบคุณภาพของแผนการจัดการเรียนรู้แบบร่วมมือ โดยใช้เทคนิค Co-op Co-op เรื่อง พลเมืองดีของชาติ โดยใช้วิธีการตรวจสอบคุณภาพของแผนการสอนด้วยวิธีการหาค่า ความตรงเชิงเนื้อหา (Content Validity) โดยให้ผู้เชี่ยวชาญทางการสอนวิชาสังคมศึกษา และ ผู้เชี่ยวชาญทางด้านหลักสูตรและการสอน จำนวน 5 ท่าน เป็นผู้ตรวจสอบความสอดคล้องเนื้อหาและ ความเหมาะสมของแผนการสอน โดยใช้แบบประเมินที่มีลักษณะเป็นมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) 5 ระดับ ตามวิธีของ Likert (บุญชม ศรีสะอาด, 2545, น. 130) โดยมีเกณฑ์ในการประเมินดังนี้

เกณฑ์การให้คะแนน

5	หมายถึง	มีความเหมาะสมมากที่สุด
4	หมายถึง	มีความเหมาะสมมาก
3	หมายถึง	มีความเหมาะสมปานกลาง
2	หมายถึง	มีความเหมาะสมน้อย
1	หมายถึง	มีความเหมาะสมน้อยที่สุด

กำหนดเกณฑ์พิจารณาความเหมาะสมตามเกณฑ์ดังนี้

- ค่าเฉลี่ย 4.51 – 5.00 หมายถึงเหมาะสมอยู่ในเกณฑ์มากที่สุด
 ค่าเฉลี่ย 3.51 – 4.50 หมายถึงเหมาะสมอยู่ในเกณฑ์มาก
 ค่าเฉลี่ย 2.41 – 3.50 หมายถึงเหมาะสมอยู่ในเกณฑ์ปานกลาง
 ค่าเฉลี่ย 1.51 – 2.40 หมายถึงเหมาะสมอยู่ในเกณฑ์น้อย
 ค่าเฉลี่ย 1.00 – 1.50 หมายถึงเหมาะสมอยู่ในเกณฑ์น้อยที่สุด

ซึ่งผู้เชี่ยวชาญประกอบด้วย

1. นางกุสุมา หงส์บินมา วุฒิการศึกษา (กศ.ม.) สาขาวิชาหลักสูตรและการสอน ตำแหน่ง ครูชำนาญการพิเศษ โรงเรียนบ้านหนองโพนงามสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชัยภูมิ เขต 2 ผู้เชี่ยวชาญด้านหลักสูตรและการสอน

2. นางปัญญา สุระพร วุฒิการศึกษา (กศ.ม.) สาขาหลักสูตรและการสอน ตำแหน่ง ครูชำนาญการพิเศษ โรงเรียนสันติสุข สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชัยภูมิ เขต 2 ผู้เชี่ยวชาญด้านหลักสูตรและการสอน

3. นางสาวนันทพร มรกตวุฒิการศึกษา (กศ.ม.) สาขาหลักสูตรและการสอน ตำแหน่ง ครูชำนาญการพิเศษ โรงเรียนบ้านทิกแล้ง สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชัยภูมิ เขต 2 ผู้เชี่ยวชาญด้านหลักสูตรและการสอน

4. นายสุรศักดิ์ ปะดังถาโต วุฒิการศึกษา (ศ.ศม.) สาขาสังคมศึกษา ตำแหน่ง ครูชำนาญการพิเศษ โรงเรียนบ้านสารจอต สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชัยภูมิ เขต 2 ผู้เชี่ยวชาญด้านเนื้อหา

5. นางสมจิตร ม่วงเพชร วุฒิการศึกษา (ค.บ.) สาขาการประถมศึกษา ตำแหน่ง ครูชำนาญการพิเศษ โรงเรียนบ้านหนองไผ่ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชัยภูมิ เขต 2 ผู้เชี่ยวชาญด้านแผนการจัดการเรียนรู้

ผลการประเมินของผู้เชี่ยวชาญทั้ง 5 ท่าน พบว่า แผนการจัดการเรียนรู้แบบร่วมมือ โดยใช้เทคนิค Co-op Co-op เรื่อง พลเมืองดีของชาติ มีคะแนนรวมเฉลี่ย 4.38 เหมาะสมอยู่ในเกณฑ์มาก ซึ่งสามารถนำไปใช้ได้

ขั้นที่ 6 ปรับปรุงและแก้ไขแผนการจัดการเรียนรู้แบบร่วมมือโดยใช้เทคนิค Co-op Co-op เรื่อง พลเมืองดีของชาติ ตามคำแนะนำของผู้เชี่ยวชาญ และปรึกษาขอความคิดเห็นจากอาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ เพื่อให้ได้แผนการจัดการเรียนรู้แบบร่วมมือ โดยใช้เทคนิค Co-op Co-op ที่มีคุณภาพ

ขั้นที่ 7 นำแผนการจัดกิจกรรมการเรียนรู้แบบร่วมมือโดยใช้เทคนิค Co-op Co-op เรื่อง พลเมืองดีของชาติ ไปทดลองใช้ (Try Out) กับนักเรียนที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่าง เพื่อดูความเหมาะสม

ของกระบวนการเรียน เนื้อหา เวลาที่ใช้ในการจัดการเรียนการสอน ผลที่ได้จากการนำแผนการจัดการเรียนรู้ไปทดลอง พบว่าควรปรับในเรื่องของเวลาให้มากกว่านี้แล้วนำมาปรับปรุงแก้ไขและเสนออาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ เพื่อตรวจสอบความถูกต้องและเหมาะสมอีกครั้ง

ขั้นที่ 8 นำแผนการจัดการเรียนรู้ฉบับจริง จำนวน 16 แผน ไปใช้กับนักเรียนกลุ่มตัวอย่าง ชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 โรงเรียนบ้านसारจอกเก่า อำเภอเกษตรสมบูรณ์ จังหวัดชัยภูมิ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชัยภูมิ เขต 2 จำนวน 20 คน ในภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2561

3.3.2 แบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน ผู้วิจัยได้ดำเนินการสร้างดังต่อไปนี้

ขั้นที่ 1 ศึกษาหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พ.ศ. 2551 ในกลุ่มสาระการเรียนรู้ สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม คู่มือประเมินผลการเรียน ชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 เพื่อให้ทราบหลักการ จุดมุ่งหมาย โครงสร้าง เนื้อหา ตัวชี้วัด แนวทางจัดกิจกรรมการเรียนรู้ การวัดผลและประเมินผล

ขั้นที่ 2 ศึกษาเอกสารเกี่ยวกับแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน วิธีการสร้างแบบทดสอบ และวิธีเขียนข้อสอบในแบบปรนัย เพื่อใช้เป็นแนวแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน

ขั้นที่ 3 วิเคราะห์เนื้อหาและจุดประสงค์ในการเรียนรู้ ใช้สำหรับกลุ่มสาระการเรียนรู้ สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม ชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 ทั้งจากหลักสูตรการเรียนและแผนการจัดการเรียนรู้ที่ได้จัดทำขึ้น เพื่อกำหนดข้อสอบให้ได้ตามจำนวนที่ต้องการ ดังตารางที่ 3.2

ตารางที่ 3.2

โครงสร้างแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน เรื่อง พลเมืองดีของชาติ

จุดประสงค์	ระดับพฤติกรรม	จำนวนข้อสอบ				ที่ตัดออก	ที่ต้องการ
		ความรู้จำ	ความเข้าใจ	การนำไปใช้	การวิเคราะห์		
วิถีชีวิตของเรา						23	17
1. อธิบายความหมายของประเพณีและวัฒนธรรมในครอบครัวได้		-	1	-	-	1	1
2. ยกตัวอย่างประเพณีและวัฒนธรรมในครอบครัวได้		-	-	1	1	2	1
3. บอกประโยชน์และปฏิบัติตามประเพณีและวัฒนธรรมในครอบครัวได้		-	1	1	-	2	1
4. อธิบายความหมายของประเพณีและวัฒนธรรมในท้องถิ่นได้		1	-	-	-	1	1
5. ยกตัวอย่างประเพณีและวัฒนธรรมในท้องถิ่นได้		2	-	-	-	2	1

(ต่อ)

ตารางที่ 3.2 (ต่อ)

จุดประสงค์	ระดับพฤติกรรม	จำนวนข้อสอบ					
		ความรู้/จำ	ความเข้าใจ	การนำไปใช้	การวิเคราะห์	ที่ตัดออก	ที่ต้องการ
6. บอกประโยชน์และปฏิบัติตามประเพณีและวัฒนธรรมในท้องถิ่นได้		-	2	-	-	2	2
7. บอกพฤติกรรมการดำเนินชีวิตที่แตกต่างกันของตนเองและผู้อื่นได้		-	-	-	2	2	2
8. บอกสาเหตุที่ทำให้พฤติกรรมการดำเนินชีวิตของคนในสังคมแตกต่างกันได้		-	-	-	2	2	1
9. บอกความสำคัญของวันหยุดราชการที่เกี่ยวกับชาติและพระมหากษัตริย์ได้		1	-	-	-	1	1
10. บอกแนวทางการปฏิบัติตนเนื่องในวันหยุดราชการที่เกี่ยวกับชาติและพระมหากษัตริย์ได้		-	-	2	-	2	1
11. บอกความสำคัญของวันหยุดราชการที่เกี่ยวกับศาสนา		1	-	-	-	1	1
12. บอกแนวทางการปฏิบัติตนเนื่องในวันหยุดราชการที่เกี่ยวกับศาสนาได้		-	-	-	1	1	1
13. บอกความสำคัญของวันหยุดราชการที่เกี่ยวกับประเพณีและวัฒนธรรมไทยได้		1	-	-	-	1	1
14. บอกแนวทางการปฏิบัติตนเนื่องในวันหยุดราชการที่เกี่ยวกับประเพณีและวัฒนธรรมไทยได้		-	-	1	-	1	1
15. ยกตัวอย่างบุคคลซึ่งมีผลงานที่เป็นประโยชน์แก่ชุมชนและท้องถิ่นของตนได้		-	-	-	-	2	1
ประชาธิปไตยในชั้นเรียน โรงเรียน และชุมชน						17	13
16. บอกบทบาทหน้าที่ของบุคคลต่าง ๆ ในชุมชนได้		-	2	1	-	3	2
17. บอกข้อปฏิบัติในการมีส่วนร่วมในกิจกรรมต่าง ๆ ในสังคมตามกระบวนการประชาธิปไตยได้		-	2	-	-	2	2
18. มีส่วนร่วมในกิจกรรมต่าง ๆ ในสังคมตามกระบวนการประชาธิปไตยได้อย่างเหมาะสม		-	-	1	-	1	1
19. บอกลักษณะของตัวแทนในชั้นเรียนและโรงเรียนได้		-	1	-	1	3	2
20. บอกวิธีการเลือกตัวแทนในชั้นเรียนและโรงเรียนอย่างถูกต้องและเหมาะสมได้		-	2	-	-	2	1

(ต่อ)

ตารางที่ 3.2 (ต่อ)

จุดประสงค์	ระดับพฤติกรรม	จำนวนข้อสอบ				ที่ตัดออก	ที่ต้องการ
		ความรู้/จำ	ความเข้าใจ	การนำไปใช้	การวิเคราะห์		
21. บอกรการเปลี่ยนแปลงในชั้นเรียนและโรงเรียนซึ่งเกิดจากการตัดสินใจของบุคคลและกลุ่ม พร้อมกับบอกผลดีที่เกิดขึ้นต่อสมาชิกได้		-	-	-	1	1	1
22. บอกลักษณะของผู้นำในชุมชนได้		-	-	-	1	2	2
23. บอกวิธีการเลือกผู้นำหรือตัวแทนในชุมชนอย่างถูกต้องและเหมาะสมได้		1	-	-	-	1	1
24. บอกรการเปลี่ยนแปลงในชุมชนซึ่งเกิดจากการตัดสินใจของบุคคลและกลุ่มพร้อมกับผลดีที่เกิดขึ้นต่อสมาชิกได้		-	-	-	2	2	1
รวม		7	11	7	11	40	30

ขั้นที่ 4 สร้างแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน ตามจุดประสงค์ให้เป็นแบบปรนัยเลือกตอบ ชนิด 4 ตัวเลือก จำนวน 40 ข้อ เพื่อใช้คัดเลือกข้อสอบที่มีคุณภาพผ่านเกณฑ์ที่กำหนดจำนวน 30 ข้อ

ขั้นที่ 5 สร้างแบบประเมินความสอดคล้องสำหรับแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนกับจุดประสงค์การเรียนรู้โดยมีเกณฑ์ให้คะแนนดังนี้ (สมนึก ภัททิยธนี, 2546, น. 219)

ให้คะแนน +1 เมื่อแน่ใจว่าข้อสอบสอดคล้องกับจุดประสงค์การเรียนรู้

ให้คะแนน 0 เมื่อไม่แน่ใจว่าข้อสอบสอดคล้องกับจุดประสงค์การเรียนรู้

ให้คะแนน -1 เมื่อแน่ใจว่าข้อสอบไม่สอดคล้องกับจุดประสงค์การเรียนรู้

ขั้นที่ 6 ประเมินความสอดคล้องของแบบทดสอบโดยนำแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนที่สร้างขึ้นเสนอต่อผู้เชี่ยวชาญทางการสอนวิชาสังคมศึกษา และผู้เชี่ยวชาญทางด้านหลักสูตรและการสอน จำนวน 5 ท่านช่วยพิจารณาตรวจสอบคุณภาพด้านความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหาและจุดประสงค์การเรียนรู้ นำผลการประเมินของผู้เชี่ยวชาญมาคำนวณค่าดัชนีความสอดคล้องของแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนโดยใช้สูตร IOC (Index of Item Objective Congruence) (สมนึก ภัททิยธนี, 2546, น. 217-220) เพื่อพิจารณาคัดเลือกข้อสอบที่อยู่ในเกณฑ์ความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหาที่ใช้ได้

โดยพิจารณาข้อสอบที่มีค่า IOC ตั้งแต่ 0.50-1.00 ถือว่าเป็นข้อสอบที่มีความสอดคล้อง และจากการวิเคราะห์พบว่า แบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนที่ประเมินโดยผู้เชี่ยวชาญมีค่า IOC อยู่ระหว่าง 0.60-1.00 ถือว่าเป็นข้อสอบที่สามารถนำไปใช้ได้

ขั้นที่ 7 ทดสอบการใช้งาน นำแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนจำนวน 30 ข้อ ไปทดสอบกับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 ซึ่งเป็นนักเรียนที่ผ่านการเรียนเนื้อหา เรื่อง พลเมืองดี ของชาติ ชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 มาแล้วจำนวน 40 คน

ขั้นที่ 8 หาค่าความยาก ค่าอำนาจจำแนกและค่าความเที่ยงนำผลการทดสอบที่ได้รับ มาหาค่าความยาก ค่าอำนาจจำแนก และค่าความเที่ยงของแบบทดสอบ เพื่อคัดเลือกข้อสอบที่มีค่า ความยากระหว่าง 0.20 - 0.80 ค่าอำนาจจำแนกรายข้อตั้งแต่ 0.20 ขึ้นไป วิเคราะห์ค่าความเที่ยง (Reliability) โดยวิธีของ Lovett Reliability (บุญชม ศรีสะอาด, 2545, น.96) และมีค่าความเที่ยง 0.93

ขั้นที่ 9 แบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนฉบับสมบูรณ์ เมื่อคัดเลือกข้อสอบแล้ว ก็นำมาจัดทำให้เป็นแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน เรื่องพลเมืองดีของชาติ วิชาสังคมศึกษา กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม ชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 จำนวน 30 ข้อ เป็นฉบับ ที่สมบูรณ์ พร้อมนำไปใช้กับนักเรียนกลุ่มตัวอย่างได้

3.3.3 แบบสอบถามความพึงพอใจของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 ต่อการจัดกิจกรรม การจัดการเรียนรู้แบบร่วมมือโดยใช้เทคนิค Co-op Co-op เรื่อง พลเมืองดีของชาติผู้วิจัยได้ ดำเนินการสร้าง ดังต่อไปนี้

ขั้นที่ 1 ศึกษาวิธีการสร้างแบบสอบถาม โดยศึกษาหนังสือการวัดผลและประเมินผล การศึกษาของ (สมนึก ภัทธีธรณี, 2549, น. 37-43) หนังสือการวิจัยเบื้องต้นของ (บุญชม ศรีสะอาด และคณะ, 2545, น. 66-74)

ขั้นที่ 2 สร้างแบบถามวัดความพึงพอใจของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 ที่มีต่อการ จัดกิจกรรมการจัดการเรียนรู้แบบร่วมมือโดยใช้เทคนิค Co-op Co-op เรื่อง พลเมืองดี จำนวน 20 ข้อ โดยลักษณะของแบบสอบถามเป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า 3 ระดับ เพื่อเอื้อต่อการประมวลผล และวิเคราะห์ผล รวมทั้งง่ายต่อผู้ตอบแบบสอบถาม ในส่วนของเกณฑ์การวิเคราะห์ระดับแต่ละข้อ ผู้ศึกษาได้ใช้การคำนวณช่วงการวัดตามแนวคิดของ (Best, 1977, p. 174) โดยใช้ค่าคะแนนสูงสุด ลบด้วยค่าคะแนนต่ำสุด และนำมาหารด้วยจำนวนกลุ่มหรือระดับการวัดที่ต้องการแบ่งดังนี้

$$\text{ระยะของช่วงคะแนน} = \frac{\text{คะแนนสูงสุด} - \text{คะแนนต่ำสุด}}{\text{ระดับการวัด}}$$

$$\text{แทนค่า} = \frac{3-1}{3}$$

$$= 0.66$$

ได้กำหนดคะแนนเฉลี่ยดังนี้

3 มีความพึงพอใจมาก	ช่วงคะแนน 2.34-3.00 คะแนน
2 มีความพึงพอใจปานกลาง	ช่วงคะแนน 1.67-2.33 คะแนน
1 มีความพึงพอใจน้อย	ช่วงคะแนน 1.00-1.66 คะแนน

ขั้นที่ 3 นำแบบสอบถามที่สร้างขึ้นเสนออาจารย์ที่ปรึกษา เพื่อพิจารณาตรวจสอบข้อคำถามและการใช้ภาษาแล้วนำมาปรับปรุงแก้ไขตามคำแนะนำ

ขั้นที่ 4 สร้างแบบประเมินความสอดคล้อง สำหรับแบบสอบถามความพึงพอใจต่อการจัดกิจกรรมการเรียนรู้แบบร่วมมือโดยใช้เทคนิค Co-op Co-op เรื่อง พลเมืองดีของชาติ ชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 กับนิยามที่ต้องการวัด โดยมีเกณฑ์ให้คะแนน ดังนี้ (สมนึก ภัททิยธนี, 2546, น. 219)

ให้คะแนน + 1 เมื่อแน่ใจว่าข้อคำถามสอดคล้องกับนิยามที่ต้องการวัด

ให้คะแนน 0 เมื่อไม่แน่ใจว่าข้อคำถามสอดคล้องกับนิยามที่ต้องการวัด

ให้คะแนน - 1 เมื่อแน่ใจว่าข้อคำถามสอดคล้องกับนิยามที่ต้องการวัด

ขั้นที่ 5 ตรวจสอบคุณภาพด้านความตรงเชิงเนื้อหา กับนิยามที่ต้องการวัดของแบบสอบถามความพึงพอใจต่อการจัดกิจกรรมการเรียนรู้แบบร่วมมือโดยใช้เทคนิค Co-op Co-op เรื่อง พลเมืองดีของชาติ ชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 ที่ได้จัดทำขึ้นมาโดยเสนอต่อผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 5 ท่าน พิจารณาตรวจสอบคุณภาพ นำผลประเมินของผู้เชี่ยวชาญมาคำนวณค่าดัชนีความสอดคล้องของแบบสอบถาม ด้วยดัชนี IOC (Item Objective Congruence) และพิจารณาคัดเลือกข้อคำถามที่มีค่าดัชนีความสอดคล้องของแบบสอบถามความพึงพอใจ มีค่า IOC ตั้งแต่ 0.50 ถึง 1.00 เป็นข้อคำถามที่ถือว่าใช้ได้

ขั้นที่ 6 ทดสอบการใช้งาน ผู้วิจัยนำแบบสอบถามความพึงพอใจต่อการจัดกิจกรรมการเรียนรู้แบบร่วมมือโดยใช้เทคนิค Co-op Co-op เรื่อง พลเมืองดีของชาติ ไปทดสอบใช้กับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 ที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่าง จำนวน 40 คน แล้วนำมาหาค่าความเชื่อมั่น โดยการใช้สูตรสัมประสิทธิ์แอลฟาของ คอนบราค (Cronbach's Alpha Coefficient : α) ซึ่งมีค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ 0.94

ขั้นที่ 7 นำแบบสอบถามมาจัดพิมพ์เป็นฉบับสมบูรณ์ พร้อมนำไปใช้กับนักเรียนกลุ่มตัวอย่างได้

3.4 การเก็บรวบรวมข้อมูล

การวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยกึ่งทดลอง (Quasi-Experimental Research) ทำการทดลองกับกลุ่มตัวอย่างเพียงกลุ่มเดียว จัดให้มีการทดสอบก่อนเรียนและหลังเรียน มีรูปแบบการวิจัยแบบ (One Group Pretest Posttest Design) (พงวรัตน์ ทวีรัตน์, 2543, น. 60) ซึ่งมีรูปแบบ ดังนี้

ตารางที่ 3.3

แบบแผนการวิจัยแบบ One Group Pretest Posttest Design

กลุ่มทดลอง	สอบก่อน (Pre-test)	การทดลอง	สอบหลัง (Post-test)
E	T ₁	X	T ₂

เมื่อ E แทน กลุ่มทดลอง (Experimental Group)

T₁ แทน การทดสอบก่อนเรียน (Pre-test)

X แทน การเรียนโดยใช้แผนการจัดการเรียนรู้แบบร่วมมือเทคนิค Co-op Co-op

T₂ แทน การทดสอบหลังเรียน (Post-test)

ผู้วิจัยได้ดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลดังนี้

1. ชี้แจงเพื่อให้ให้นักเรียนมีความเข้าใจถึงวิธีการเรียนรู้บทบาทของผู้เรียนเกี่ยวกับการจัดกิจกรรมการเรียนรู้แบบร่วมมือโดยใช้เทคนิค Co-op Co-op เรื่อง พลเมืองดีของชาติ โดยแจ้งจุดประสงค์การเรียนรู้เกณฑ์การวัดและประเมินผลการปฏิบัติงานกระบวนการกลุ่มวิธีการจัดกิจกรรมการเรียนรู้และข้อตกลงในการทำกิจกรรมและทดสอบก่อนเรียน (Pre-test) โดยใช้แบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น จำนวน 30 ข้อ เพื่อตรวจสอบความรู้พื้นฐานของนักเรียน จากนั้นทำการตรวจให้คะแนนแล้วบันทึกคะแนนเก็บไว้ใช้วิเคราะห์ข้อมูลต่อไป

2. ดำเนินการจัดกิจกรรมการเรียนรู้กับกลุ่มตัวอย่าง โดยการสอนตามแผนการจัดการเรียนรู้แบบร่วมมือโดยใช้เทคนิค Co-op Co-op เรื่อง พลเมืองดีของชาติ จำนวน 16 แผน ๆ ละ 1 ชั่วโมงรวมทั้งสิ้น 16 ชั่วโมง ทั้งนี้ไม่รวมเวลาทดสอบก่อนและหลังเรียนจากนั้นบันทึกพร้อมเก็บคะแนนใบงานแบบฝึกหัดระหว่างเรียน และแบบสังเกตพฤติกรรม จนครบทุกแผนการจัดการเรียนรู้

3. เมื่อสิ้นสุดการสอนตามกำหนดแล้ว ทำการทดสอบหลังเรียน (Post-test) โดยใช้แบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน (ชุดเดิม) กับที่ใช้ทดสอบก่อนเรียนแต่สลับข้อและตัวเลือกเพื่อป้องกันการจำข้อสอบได้ของนักเรียนจากนั้นทำการตรวจให้คะแนนแล้วบันทึกคะแนนเก็บไว้ใช้วิเคราะห์ข้อมูลต่อไป

4. ดำเนินการวัดความพึงพอใจของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 ที่มีต่อรูปแบบการจัดกิจกรรมการเรียนรู้แบบร่วมมือโดยใช้เทคนิค Co-op Co-op เรื่อง พลเมืองดีของชาติ ด้วยแบบสอบถามที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นจากนั้นทำการตรวจให้คะแนนแล้วบันทึกคะแนนเก็บไว้ใช้วิเคราะห์ข้อมูลต่อไป

5. นำข้อมูลที่ได้จากการทดลองกับนักเรียนกลุ่มตัวอย่างไปดำเนินการวิเคราะห์ทางสถิติเพื่อสรุปผลการทดลองตามวัตถุประสงค์การวิจัยต่อไป

3.5 การวิเคราะห์ข้อมูล

การวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยได้ดำเนินการวิเคราะห์ข้อมูลดังนี้

3.5.1 วิเคราะห์ประสิทธิภาพของแผนการจัดกิจกรรมการเรียนรู้เรื่องพลเมืองดีของชาติ วิชาสังคมศึกษาศาสนาและวัฒนธรรมโดยใช้รูปแบบการจัดกิจกรรมการเรียนรู้แบบร่วมมือเทคนิค Co-op Co-op เรื่อง พลเมืองดีของชาติ ตามเกณฑ์ 75/75 โดยใช้สูตร E_1/E_2

3.5.2 วิเคราะห์เปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนก่อนเรียนและหลังเรียน โดยใช้สถิติ ค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน และทดสอบค่าที (t-test Dependent)

3.5.3 วิเคราะห์ความพึงพอใจของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 ที่มีต่อการจัดกิจกรรมการเรียนรู้แบบร่วมมือ โดยใช้เทคนิค Co-op Co-op เรื่อง พลเมืองดีของชาติ โดยใช้ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน

3.6 สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

3.6.1 สถิติพื้นฐาน

3.6.1.1 ค่าเฉลี่ย (Arithmetic Mean) ใช้สูตรดังนี้ (บุญชม ศรีสะอาด, 2545, น. 105)

$$\bar{X} = \frac{\sum X}{N} \quad (3-1)$$

เมื่อ	$\bar{X}$	แทน	ค่าเฉลี่ย
	$\sum X$	แทน	ผลรวมของคะแนนทั้งหมดในกลุ่ม
	N	แทน	จำนวนคะแนนในกลุ่ม

3.6.1.2 ร้อยละ (Percentage) คำนวณจากสูตร (บุญชม ศรีสะอาด, 2545, น.104)

$$P = \frac{f}{N} \times 100 \quad (3-2)$$

เมื่อ	P	แทน	ร้อยละ
	f	แทน	ความถี่ที่ต้องการแปลงให้เป็นร้อยละ
	N	แทน	จำนวนความถี่ทั้งหมด

3.6.1.3 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation) ใช้สูตรดังนี้ (บุญชม ศรีสะอาด, 2545, น.106)

$$S.D. = \sqrt{\frac{\sum(X)^2}{N} - (\bar{X})^2} \quad (3-3)$$

เมื่อ	S.D.	แทน	ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน
	$\bar{X}$	แทน	ค่าเฉลี่ย
	X	แทน	คะแนนแต่ละตัว
	N	แทน	จำนวนคะแนนในกลุ่ม
	$\sum$	แทน	ผลรวม

3.6.2 สถิติหาคุณภาพของเครื่องมือที่ใช้ในการศึกษา ประกอบด้วย

3.6.2.1 การหาความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหาของแบบทดสอบแต่ละข้อกับผลการเรียนในเนื้อหาวิชา โดยใช้สูตร IOC หาค่าเฉลี่ยดัชนีความสอดคล้องของผู้เชี่ยวชาญ ทั้งหมดตามวิธีของ Rovincli and Hambleton (สมนึก ภัททิยธนี, 2544, น. 220)

$$IOC = \frac{\sum R}{N} \quad (3-4)$$

เมื่อ	IOC	แทน	ความสอดคล้องระหว่างข้อสอบกับจุดประสงค์
	$\sum R$	แทน	ผลรวมคะแนนความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญทั้งหมด
	N	แทน	จำนวนผู้เชี่ยวชาญทั้งหมด

3.6.2.2 การหาค่าอำนาจจำแนก (B) ของแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน โดยใช้สูตรของ Brennan (บุญชม ศรีสะอาด, 2545, น. 84-86)

$$B = \frac{U}{n_1} - \frac{L}{n_2} \quad (3-5)$$

เมื่อ	B	แทน	ค่าอำนาจจำแนก
	U	แทน	จำนวนผู้รอบรู้หรือสอบผ่านเกณฑ์ที่ตอบถูก
	L	แทน	จำนวนผู้ไม่รอบรู้หรือสอบไม่ผ่านเกณฑ์ที่ถูก
	n_1	แทน	จำนวนผู้รอบรู้หรือสอบผ่านเกณฑ์
	n_2	แทน	จำนวนผู้ไม่รอบรู้หรือสอบไม่ผ่านเกณฑ์

3.6.2.3 การหาค่าความยาก (P) ของแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนโดยใช้สูตรดังนี้ (บุญชม ศรีสะอาด, 2545, น. 84)

$$P = \frac{R}{N} \quad (3-6)$$

เมื่อ	P	แทน	ระดับความยาก
	R	แทน	จำนวนผู้ตอบถูกทั้งหมด
	N	แทน	จำนวนคนทั้งหมด

3.6.2.4 การหาค่าความเชื่อมั่น (Reliability) ของแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน โดยใช้สูตรของ (Lovett) (บุญชม ศรีสะอาด, 2545, น. 96)

$$r_{cc} = 1 - \frac{k \sum X_i - \sum X_i^2}{(k-1) \sum (X_i - C)^2} \quad (3-7)$$

เมื่อ	r_{cc}	แทน	ความเชื่อมั่นของแบบทดสอบ
	k	แทน	จำนวนข้อสอบ
	X_i	แทน	คะแนนของแต่ละคน
	C	แทน	คะแนนเกณฑ์หรือจุดตัดของแบบทดสอบ

3.6.3 การหาประสิทธิภาพของแผนการจัดการเรียนรู้

3.6.3.1 ค่าประสิทธิภาพของแผนการจัดการเรียนรู้เรื่องพลเมืองดีของชาติ วิชาสังคมศึกษาศาสนาและวัฒนธรรม ชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 โดยใช้การจัดกิจกรรมการเรียนรู้แบบร่วมมือ เทคนิค Co-op Co-op (เผชัญ กิจระการ, 2546, น. 46-51) ตามเกณฑ์ 75/75 ใช้สูตรดังต่อไปนี้

$$E_1 = \frac{\sum X_1}{A} \times 100 \quad (3-8)$$

เมื่อ E_1 แทน ประสิทธิภาพของกระบวนการ
 $\sum X_1$ แทน ผลรวมคะแนนนักเรียนที่ได้จากการทำแบบทดสอบ
 ย่อยทุกชุดรวมกัน
 A แทน คะแนนเต็มของแบบทดสอบย่อยทุกชุดรวมกัน
 N แทน จำนวนนักเรียนทั้งหมด

$$E_2 = \frac{\sum X_2}{B} \times 100 \quad (3-9)$$

เมื่อ E_1 แทน ประสิทธิภาพของผลลัพธ์
 $\sum X_1$ แทน คะแนนรวมของนักเรียนจากการทดสอบหลังเรียน
 B แทน คะแนนเต็มของแบบทดสอบหลังเรียน
 N แทน จำนวนนักเรียนทั้งหมด

3.6.4 สถิติที่ใช้ทดสอบสมมติฐานการศึกษา

เปรียบเทียบผลการเรียนรู้วิชาสังคมศึกษาศาสนาและวัฒนธรรมเรื่อง พลเมืองดีของชาติของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 หลังเรียนโดยใช้การจัดกิจกรรมการเรียนรู้แบบร่วมมือ เทคนิค Co-op Co-op กับเกณฑ์ร้อยละ 75 โดยใช้สถิติทดสอบแบบ t - test (One-sample) (ไพศาล วรคำ, 2556, น. 336) ใช้สูตรดังนี้

$$t = \frac{\bar{X} - \mu_0}{S / \sqrt{n}} \quad df = n - 1 \quad (3-10)$$

เมื่อ	t	แทน	ค่าสถิติทดสอบที
	$\bar{X}$	แทน	ค่าเฉลี่ยของกลุ่มตัวอย่าง
	μ_0	แทน	ค่าคงที่ค่าเฉลี่ยของประชากรที่ต้องการเปรียบเทียบ
	S	แทน	ความเบี่ยงเบนมาตรฐานของกลุ่มตัวอย่าง
	n	แทน	ขนาดของกลุ่มตัวอย่าง

มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม
RAJABHAT MAHASARAKHAM UNIVERSITY

บทที่ 4

ผลการวิจัย

การวิจัยเรื่องการพัฒนากิจกรรมการเรียนรู้แบบร่วมมือโดยใช้เทคนิค Co-op Co-op เรื่อง พลเมืองดีของชาติ ชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 ได้ดำเนินการตามลำดับ ดังนี้

1. สัญลักษณ์ที่ใช้ในการนำเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูล
2. ลำดับชั้นในการนำเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูล
3. ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

4.1 สัญลักษณ์ที่ใช้ในการนำเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูล

N	หมายถึง	จำนวนนักเรียนในกลุ่มตัวอย่าง
$\bar{x}$	หมายถึง	ค่าเฉลี่ย
$\sum x$	หมายถึง	คะแนนรวม
S.D.	หมายถึง	ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน
P	หมายถึง	ร้อยละ
E_1	หมายถึง	ประสิทธิภาพของกระบวนการ
E_2	หมายถึง	ประสิทธิภาพของผลลัพธ์
t	หมายถึง	ค่าสถิติที่จะใช้เปรียบเทียบกับค่าวิกฤติเพื่อทราบความมีนัยสำคัญ
Sig	หมายถึง	ระดับนัยสำคัญทางสถิติ
*	หมายถึง	ระดับนัยสำคัญทางสถิติที่ .05

4.2 ลำดับชั้นในการนำเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูล

การนำเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูลและการแปลผลการวิเคราะห์ข้อมูลในการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัย ได้ดำเนินการ ดังนี้

ตอนที่ 1 การหาประสิทธิภาพของแผนการจัดการเรียนรู้เรื่องพลเมืองดีของชาติชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 โดยจัดการเรียนรู้แบบร่วมมือเทคนิค Co-op Co-op ที่มีประสิทธิภาพตามเกณฑ์ 75/75

ตอนที่ 2 การเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนก่อนเรียนและหลังเรียนด้วยกิจกรรมการเรียนรู้แบบร่วมมือโดยใช้เทคนิค Co-op Co-op เรื่อง พลเมืองดีของชาติ ชั้นประถมศึกษาปีที่ 3

ตอนที่ 3 การศึกษาความพึงพอใจของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 ที่มีต่อการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ เรื่อง พลเมืองดีของชาติ โดยการจัดการเรียนรู้แบบร่วมมือเทคนิค Co-op Co-op

4.3 การวิเคราะห์ข้อมูล

ตอนที่ 1 การหาประสิทธิภาพของแผนการจัดการเรียนรู้ เรื่องพลเมืองดีของชาติ ชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 โดยจัดการเรียนรู้แบบร่วมมือ เทคนิค Co-op Co-op ที่มีประสิทธิภาพตามเกณฑ์ 75/75

ผู้วิจัยได้วิเคราะห์ ประสิทธิภาพของการจัดการเรียนรู้คะแนนการทดสอบแต่ละเรื่อง คะแนนประเมินพฤติกรรมการเรียน ประเมินกิจกรรมใบงานและการปฏิบัติกิจกรรมระหว่างเรียน ซึ่งปรากฏผลดังตารางที่ 4.1

มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม
RAJABHAT MAHASARAKHAM UNIVERSITY

ตารางที่ 4.1

คะแนนเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานและร้อยละของนักเรียนจากการปฏิบัติกิจกรรมระหว่างเรียน และแบบทดสอบหลังเรียน

เต็ม	แผนท 1	แผนท 2	แผนท 3	แผนท 4	แผนท 5	แผนท 6	แผนท 7	แผนท 8	แผนท 9	แผนท 10	แผนท 11	แผนท 12	แผนท 13	แผนท 14	แผนท 15	แผนท 16	รวม	หลังเรียน
20	20	20	20	20	20	20	20	20	20	20	20	20	20	20	20	20	252	30
1	15	16	17	16	15	15	16	14	17	16	18	18	14	15	15	15	252	17
2	16	16	17	15	15	15	16	15	17	16	16	19	15	14	15	15	248	18
3	15	16	17	17	15	15	16	15	17	16	17	17	14	10	15	16	255	19
4	15	15	17	18	14	15	15	15	18	16	18	19	16	14	16	14	257	20
5	17	15	17	16	14	15	17	15	17	15	17	19	17	14	17	15	247	18
6	15	15	17	16	15	15	14	15	16	15	17	18	15	14	16	14	255	22
7	16	15	17	16	16	15	15	16	17	15	18	19	15	14	16	15	254	25
8	16	17	17	16	14	15	17	15	16	14	18	19	15	14	17	14	270	19
9	18	18	19	16	16	17	18	15	18	15	18	20	16	15	17	14	271	23
10	15	18	17	16	16	17	18	17	17	17	18	20	15	16	16	18	258	27
11	15	17	18	16	15	16	17	15	19	15	18	19	14	14	16	14	273	20
12	15	19	20	16	15	19	18	15	19	16	18	20	17	15	16	15	276	24
13	15	17	18	16	16	19	17	17	19	17	18	20	16	16	17	18	269	29
14	16	17	18	16	15	19	17	17	18	15	18	20	16	16	16	15	274	25
15	15	18	18	16	15	19	17	18	19	16	18	20	16	15	16	18	252	26

(ต่อ)

ตารางที่ 4.1 (ต่อ)

	แผน ที่ 1	แผน ที่ 2	แผน ที่ 3	แผน ที่ 4	แผน ที่ 5	แผน ที่ 6	แผน ที่ 7	แผน ที่ 8	แผน ที่ 9	แผน ที่ 10	แผน ที่ 11	แผน ที่ 12	แผน ที่ 13	แผน ที่ 14	แผน ที่ 15	แผน ที่ 16	รวม	ค่า เฉลี่ย
16	17	18	18	16	16	19	19	15	19	17	18	20	16	15	17	14	274	22
17	17	17	18	16	17	17	18	16	18	16	18	20	16	15	17	17	273	27
18	17	18	19	16	14	15	18	18	17	16	18	20	16	15	17	16	270	22
19	18	18	20	16	18	19	18	19	19	16	18	20	16	15	19	18	287	30
20	18	19	19	16	17	19	18	20	19	17	18	20	17	16	18	18	289	30
รวม	321	339	358	322	308	335	339	322	356	316	355	387	312	292	329	313	5304	463
$\bar{X}$	16.05	16.95	17.90	16.10	15.40	16.75	16.95	16.10	17.80	15.80	17.75	19.35	15.60	14.60	16.45	15.65	265.2	23.15
S.D.	1.15	1.32	1.02	0.55	1.10	1.83	1.28	1.62	1.06	0.83	0.55	0.88	0.94	1.31	1.00	1.60	18.03	4.12
P	80.25	84.75	89.50	80.50	77.00	83.75	84.75	80.50	89.00	79.00	88.75	96.75	78.00	73.00	82.25	78.25	82.88	77.17

จากตารางที่ 4.1 พบว่าผลการเรียนรู้ของนักเรียนที่เรียนด้วยกิจกรรมการเรียนรู้ เรื่องพลเมืองดีของชาติ วิชาสังคมศึกษา ระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 โดยการจัดการเรียนรู้แบบร่วมมือ เทคนิค Co-op Co-op จากการปฏิบัติงานและกิจกรรมระหว่างเรียน และการสังเกตพฤติกรรมนักเรียน ได้คะแนนเฉลี่ย 265.20 คะแนน คิดเป็นร้อยละ 82.88 และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเฉลี่ยเท่ากับ 18.03 ดังนั้น E_1 ของการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ เรื่องพลเมืองดี วิชาสังคมศึกษา ระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 โดยการจัดการเรียนรู้แบบร่วมมือ เทคนิค Co-op Co-op มีประสิทธิภาพเท่ากับ 82.88 และผลการเรียนรู้จากการทำแบบทดสอบ วัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน หลังเรียน ได้คะแนนเฉลี่ยเท่ากับ 23.15 จากคะแนนเต็ม 30 คะแนน คิดเป็นร้อยละ 77.17 และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเฉลี่ยเท่ากับ 4.12 ดังนั้น E_2 ของคะแนนทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนเรื่องพลเมืองดี มีประสิทธิภาพเท่ากับ 82.88/77.17 ซึ่งสูงกว่าเกณฑ์ที่ตั้งไว้

ตารางที่ 4.2

ประสิทธิภาพของการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ เรื่องพลเมืองดีของชาติ ระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 โดยการจัดการเรียนรู้แบบร่วมมือเทคนิค Co-op Co-op (E_1/E_2)

รายการ	n	คะแนนเต็ม	$\bar{X}$	ร้อยละ	E_1/E_2	ผลการเปรียบเทียบ เกณฑ์ 75/75
ประสิทธิภาพกระบวนการ	20	320	265.20	82.88	82.88/77.17	สูงกว่าเกณฑ์
ประสิทธิภาพผลลัพธ์	20	30	23.15	77.17		

จากตารางที่ 4.2 พบว่า การจัดกิจกรรมการเรียนรู้ เรื่องพลเมืองดี ระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 โดยการจัดการเรียนรู้แบบร่วมมือเทคนิค Co-op Co-op ที่ผู้วิจัยพัฒนาขึ้น มีประสิทธิภาพเท่ากับ 82.88/77.17 เป็นไปตามเกณฑ์มาตรฐานที่กำหนด 75/75 ซึ่งสูงกว่าเกณฑ์ที่กำหนด กล่าวคือ ประสิทธิภาพกระบวนการ (E_1) มีค่าเท่ากับ 82.88 ประสิทธิภาพผลลัพธ์ (E_2) มีค่าเท่ากับ 77.17

ตอนที่ 2 การเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนก่อนเรียนและหลังเรียน ด้วยกิจกรรมการเรียนรู้แบบร่วมมือโดยใช้เทคนิค Co-op Co-op เรื่อง พลเมืองดีของชาติ ชั้นประถมศึกษาปีที่ 3

ผู้วิจัยได้ทดสอบโดยใช้แบบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน เรื่องพลเมืองดีของชาติ จำนวน 30 ข้อ คะแนนเต็ม 30 คะแนน แล้วทำการเปรียบเทียบคะแนนก่อนเรียนและหลังเรียน ใช้สถิติ t-test (Dependent-sample) ดังตารางที่ 4.3

มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม
RAJABHAT MAHASARAKHAM UNIVERSITY

ตารางที่ 4.3

เปรียบเทียบคะแนนเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ก่อนเรียนและหลังเรียนของคะแนนวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน และค่าสถิติทดสอบที (t - test)

การทดสอบ	จำนวนนักเรียน	คะแนนเต็ม	$\bar{X}$	$\bar{D}$	S.D.	t	Sig (1-tailed)
ก่อนเรียน	20	30	12.20	10.95	3.58	13.69*	0.0000
หลังเรียน	20	30	23.15				

*นัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

จากตารางที่ 4.3 พบว่า การทดสอบก่อนเรียน มีคะแนนเฉลี่ย เท่ากับ 12.20 คะแนน คะแนนทดสอบหลังเรียน มีคะแนนเฉลี่ย เท่ากับ 23.15 คะแนน และเมื่อเปรียบเทียบระหว่างคะแนนก่อนเรียนและหลังเรียน พบว่า คะแนนสอบหลังเรียนของนักเรียนสูงกว่าก่อนเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

ตอนที่ 3 การศึกษาความพึงพอใจของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 ที่มีต่อการจัดการเรียนรู้เรื่อง พลเมืองดีของชาติ วิชาสังคมศึกษา โดยการจัดการเรียนรู้แบบร่วมมือเทคนิค Co-op Co-op

ตารางที่ 4.4

ความพึงพอใจของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 ที่มีต่อการจัดการเรียนรู้เรื่องพลเมืองดี วิชาสังคมศึกษา โดยการจัดการเรียนรู้แบบร่วมมือ เทคนิค Co-op Co-op

รายการ	$\bar{X}$	S.D.	แปลผล
ด้านเนื้อหา			
1. เรื่องพลเมืองดีของชาติเป็นเรื่องที่ข้าพเจ้าชอบ	2.90	0.47	พอใจมาก
2. เรื่องพลเมืองดีของชาติเป็นเรื่องที่ไม่ยากเกินไป	2.55	0.44	พอใจมาก
3. ข้าพเจ้าอยากเรียนเรื่องพลเมืองดีของชาติให้มากกว่านี้	2.70	0.60	พอใจมาก
4. เรื่องพลเมืองดีของชาติที่ข้าพเจ้าเรียนเป็นเรื่องที่เกี่ยวข้องกับชีวิตประจำวัน	2.45	0.83	พอใจมาก
5. ความรู้ที่ข้าพเจ้าได้รับจากการเรียนสามารถนำไปใช้ใน ชีวิตประจำวันได้	2.85	0.37	พอใจมาก
เฉลี่ย	2.69	0.26	พอใจมาก
ด้านการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน			
6. การจัดกิจกรรมการเรียนการสอนแบบ Co-op Co-op กระตุ้นให้ข้าพเจ้าอยากเรียน	2.55	0.60	พอใจมาก
7. ข้าพเจ้าชอบที่จะวางแผนการทำงานร่วมกับเพื่อน	2.45	0.76	พอใจมาก
8. ข้าพเจ้ายินดีเสมอเมื่อได้ช่วยเพื่อนในกลุ่ม	2.75	0.44	พอใจมาก
9. ข้าพเจ้าดีใจมากที่ได้สนทนากับเพื่อน ๆ เกี่ยวกับการปฏิบัติตนเป็นพลเมืองที่ดี	2.65	0.49	พอใจมาก
10. ข้าพเจ้าและเพื่อน ๆ ได้ศึกษาเป็นกลุ่มและช่วยกันทำงานเป็นกลุ่มจนมีความมั่นใจและกล้าแสดงออก	2.50	0.51	พอใจมาก
เฉลี่ย	2.58	0.29	พอใจมาก
ด้านสื่อและอุปกรณ์การเรียนการสอน			
11. สื่อประกอบการเรียนที่ครูนำมาใช้ชั่วโมงเรียนทำให้ข้าพเจ้าสนุก	2.55	0.60	พอใจมาก
12. สื่อและอุปกรณ์การเรียนตรงกับเรื่องที่เรียน	2.70	0.47	พอใจมาก
13. สื่อและอุปกรณ์การเรียนมีเพียงพอกับจำนวนนักเรียน	2.30	0.73	พอใจปานกลาง
14. ข้าพเจ้าเข้าใจและจำได้ดีเมื่อได้ใช้สื่อที่ครูนำมาสอนด้วยตนเอง	2.75	0.44	พอใจมาก

(ต่อ)

ตารางที่ 4.4 (ต่อ)

รายการ	$\bar{x}$	S.D.	แปลผล
15. ข้าพเจ้าพอใจในการเรียนจากสื่อที่นำมาใช้ในการเรียนเรื่อง พลเมืองดีของชาติ	2.75	0.44	พอใจมาก
เฉลี่ย	2.61	0.53	พอใจมาก
ด้านการวัดและการประเมินผล			
16. ข้าพเจ้ามีโอกาสได้ทราบคะแนนของผลงานที่ข้าพเจ้าทำ	2.75	0.44	พอใจมาก
17. ข้าพเจ้าพอใจคะแนนที่ข้าพเจ้าได้จากการทำแบบทดสอบย่อย	2.45	0.60	พอใจมาก
18. ข้าพเจ้าชอบเวลาที่คุณครูถามหลังการเรียนแต่ละครั้ง	2.60	0.60	พอใจมาก
19. คุณครูมักจะชมข้าพเจ้าและเพื่อน ๆ เสมอเมื่อตั้งใจทำกิจกรรม	2.35	0.59	พอใจมาก
20. ข้าพเจ้าไม่ชอบเวลาเพื่อนแสดงความคิดเห็นกับผลงานกลุ่มของข้าพเจ้า	1.95	0.76	พอใจปานกลาง
เฉลี่ย	2.42	0.35	พอใจมาก
โดยรวม	2.58	0.24	พอใจมาก

จากตารางที่ 4.4 พบว่านักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 มีความพึงพอใจต่อการจัดการเรียนรู้เรื่อง พลเมืองดีของชาติ วิชาสังคมศึกษา โดยการจัดการเรียนรู้แบบร่วมมือเทคนิค Co-op Co-op โดยรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{x} = 2.58$, S.D. = 0.24) เมื่อพิจารณาแต่ละด้านทั้ง 4 ด้าน พบว่า มีความพึงพอใจอยู่ในระดับมากทั้ง 4 ด้าน ได้แก่ ด้านเนื้อหา ($\bar{x} = 2.69$, S.D. = 0.26) ด้านสื่อและอุปกรณ์การเรียนการสอน ($\bar{x} = 2.61$, S.D. = 0.53) ด้านการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน ($\bar{x} = 2.58$, S.D. = 0.29) และด้านการวัดและการประเมินผล มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ ($\bar{x} = 2.42$, S.D. = 0.35) ตามลำดับ

บทที่ 5

สรุปผล อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ

การวิจัยเรื่องการพัฒนากิจกรรมการจัดการเรียนรู้แบบร่วมมือโดยใช้เทคนิค Co-op Co-op เรื่อง พลเมืองดีของชาติวิชาสังคมศึกษา ชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 ผู้วิจัยได้สรุปผล อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ ดังนี้

1. สรุปผล
2. อภิปรายผล
3. ข้อเสนอแนะ

5.1 สรุปผล

5.1.1 ประสิทธิภาพของแผนจัดกิจกรรมการเรียนรู้แบบร่วมมือเทคนิค Co-op Co-op เรื่อง พลเมืองดีของชาติ ชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 มีประสิทธิภาพเท่ากับ 82.88/77.17 ซึ่งมีประสิทธิภาพสูงกว่าเกณฑ์ที่ตั้งไว้ (75/75)

5.1.2 ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนเรื่องพลเมืองดีของชาติ หลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

5.1.3 นักเรียนมีความพึงพอใจต่อการจัดกิจกรรมการเรียนรู้แบบร่วมมือเทคนิค Co-op Co-op เรื่อง พลเมืองดีของชาติ ชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 ชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 ในภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{x} = 2.58$, S.D. = 0.24)

5.2 อภิปรายผล

จากการวิจัยเรื่องการพัฒนากิจกรรมการจัดการเรียนรู้แบบร่วมมือโดยใช้เทคนิค Co-op Co-op เรื่อง พลเมืองดีของชาติ วิชาสังคมศึกษา ชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 มีผลการวิจัยดังต่อไปนี้

5.2.1 การพัฒนากิจกรรมการจัดการเรียนรู้แบบร่วมมือโดยใช้เทคนิค Co-op Co-op เรื่อง พลเมืองดีของชาติ วิชาสังคมศึกษา ชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 ที่พัฒนาขึ้นให้มีประสิทธิภาพเท่ากับ 82.88/77.17 ซึ่งสูงกว่าเกณฑ์ 75/75 หมายความว่านักเรียนได้คะแนนเฉลี่ยจากการทำใบงานและคะแนนพฤติกรรมการทำงานจากแผนการจัดการเรียนรู้ เรื่อง พลเมืองดีของชาติ วิชาสังคม

ศึกษา โดยใช้แผนการจัดกิจกรรมการเรียนรู้แบบร่วมมือเทคนิค Co-op Co-op ทั้ง 16 แผน คิดเป็นร้อยละ 82.88 พบว่า ผู้เรียนทุกคนมีความสนใจในการเรียนมีความรับผิดชอบ รู้จักแบ่งหน้าที่รับผิดชอบ เป็นทั้งผู้นำและผู้ตามที่ดีรู้จักรับฟังความคิดเห็นของคนอื่น มีปฏิสัมพันธ์กับบุคคลอื่น มีความพยายามในการทำงานให้ประสบผลสำเร็จ รู้จักซักถามและตอบคำถามสุดท้ายคือมีส่วนร่วมในกิจกรรมการทำงานกลุ่ม ซึ่งพฤติกรรมเหล่านี้บ่งชี้ให้เห็นว่าผู้เรียนมีการพัฒนาทางการเรียนไปในทางที่ดีขึ้น และค่าเฉลี่ยจากการทำแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนหลังเรียนคิดเป็นร้อยละ 77.17 พบว่า นักเรียนมีความสามารถในการคิดวิเคราะห์สังเคราะห์ประเมินค่าและจากการวิเคราะห์แสดงว่าการพัฒนาแผนการเรียนรู้ เรื่อง พลเมืองดีของชาติ วิชาสังคมศึกษา ระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 โดยใช้แผนการจัดกิจกรรมการเรียนรู้แบบร่วมมือเทคนิค Co-op Co-op ที่พัฒนาขึ้น มีประสิทธิภาพสูงกว่าเกณฑ์มาตรฐาน 75/75 สอดคล้องกับผลวิจัยของ สุดารัตน์ กองพลพรหม (2559, น 126) ได้ทำการวิจัย เรื่อง ผลการพัฒนากิจกรรมการเรียนรู้ เรื่อง ประเพณีบุญเบิกฟ้ามหาสารคาม กลุ่มสาระการเรียนรู้ สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม ชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 โดยการเรียนรู้แบบร่วมมือเทคนิค Co-op Co-op ผลปรากฏว่า มีประสิทธิภาพเท่ากับ 85.00/94.30 ซึ่งสูงกว่าเกณฑ์ที่ตั้งไว้ และสอดคล้องกับ อรพินธ์ กันทะรัน (2552, น. 79-91) ที่มีผลการวิจัยพบว่า การจัดกิจกรรมการเรียนรู้ เรื่อง คุณธรรมพื้นฐาน 8 ประการ กลุ่มสาระการเรียนรู้ สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม ชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 โดยใช้กระบวนการเรียนรู้แบบกลุ่มร่วมมือ Co-op Co-op มีประสิทธิภาพเท่ากับ 91.68/89.48 ซึ่งสูงกว่าเกณฑ์ที่กำหนดไว้ ทั้งนี้อาจเป็นเพราะการจัดกิจกรรมการเรียนรู้แบบร่วมมือเทคนิค Co-op Co-op เป็นการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ที่คำนึงถึงความแตกต่างระหว่างบุคคล ความสามารถในการเรียนรู้ และความร่วมมือในการเรียนรู้ เริ่มจากการแบ่งกลุ่มออกเป็นกลุ่มเล็ก ๆ โดยสมาชิกกลุ่มมีความสามารถในการเรียนรู้รู้ต่อกัน เพื่อให้ผู้ที่เรียนเก่งได้ช่วยเหลือเพื่อนที่เรียนอ่อน ให้สมาชิกทุกคนมีบทบาทและหน้าที่ตามที่ได้รับมอบหมาย โดยให้นักเรียนรับผิดชอบศึกษาค้นคว้า และนำประสบการณ์การเรียนรู้หรือผลการเรียนรู้ที่ได้มาสรุปเป็นของกลุ่ม สมาชิกในกลุ่มร่วมตรวจสอบความถูกต้องและปรับปรุงแก้ไข มีการช่วยเหลือในการเรียนรู้ และนอกจากนี้การจัดกิจกรรมการเรียนรู้แบบร่วมมือเทคนิค Co-op Co-op เรื่อง พลเมืองดีของชาติ กลุ่มสาระการเรียนรู้ สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรมชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 ที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นทำให้นักเรียนเกิดการเรียนรู้ได้ดี ผู้เรียนได้พัฒนาการทำงานเป็นกลุ่มให้มีประสิทธิภาพมากขึ้น จากกระบวนการที่ผู้วิจัยเลือกมาใช้เหมาะสมกับเนื้อหาและจุดประสงค์การเรียนรู้ ซึ่งตรงกับเป้าหมายการจัดการเรียนการสอน ทำให้บรรลุวัตถุประสงค์

5.2.2 ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 โรงเรียนบ้านสารจอตเก่า โดยใช้แผนการจัดกิจกรรมการเรียนรู้แบบร่วมมือเทคนิค Co-op Co-op เรื่อง พลเมืองดีของชาติ วิชาสังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม กับเกณฑ์ร้อยละ 75 มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูงกว่าเกณฑ์อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 เป็นไปตามสมมติฐานที่ตั้งไว้ทั้งนี้อาจเป็นเพราะการเรียนการสอน

โดยใช้แผนจัดการเรียนรู้ เรื่อง พลเมืองดีของชาติ ใช้การจัดกิจกรรมการเรียนรู้แบบร่วมมือเทคนิค Co-op Co-op ทั้งนี้อาจเป็นเพราะแผนการจัดการกิจกรรมการเรียนรู้ที่สร้างขึ้น เป็นการจัดกิจกรรมการเรียนรู้แบบกลุ่มที่เน้นให้นักเรียนได้ปฏิบัติกิจกรรมด้วยตนเองอย่างสม่ำเสมอทุกกิจกรรมในกลุ่มเรียนรู้ร่วมกัน โดยแต่ละคนมีส่วนร่วมในการเรียนรู้และความสำเร็จของกลุ่ม คนเก่งก็จะช่วยเหลือคนอ่อนเมื่อประสบผลสำเร็จสมาชิกในกลุ่มก็เกิดความภาคภูมิใจร่วมกันจึงสามารถทำให้นักเรียนทำแบบทดสอบในเนื้อหาที่กำหนดให้ได้อย่างมีประสิทธิภาพเป็นไปตามแนวคิด ทฤษฎีการเรียนรู้แบบร่วมมือของ Johnson and Johnson (1991, p. 3) ได้ให้แนวคิดว่าการเรียนรู้แบบร่วมมือหรือแบบมีส่วนร่วมหมายถึง การจัดกิจกรรมการเรียนรู้ที่ผู้เรียนมีความรู้ความสามารถต่างกัน ได้ร่วมกันทำงานกลุ่มด้วยความตั้งใจและเต็มใจรับผิดชอบในบทบาทหน้าที่ในกลุ่มของตน ทำให้งานของกลุ่มดำเนินไปสู่เป้าหมายของงานได้ สอดคล้องกับผลการวิจัยของเพียรศรี รื่นกลาง (2553, น. 116) ได้ศึกษาการพัฒนาทักษะการอ่านและการเขียนสะกดคำภาษาไทย นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 โดยใช้แบบฝึกทักษะประกอบกิจกรรมการเรียนรู้แบบ Co-op Co-op ผลการศึกษาพบว่า คะแนนเฉลี่ยผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนหลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

5.2.3 นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 โรงเรียนบ้านสารจอตเก่า มีความพึงพอใจต่อการจัดกิจกรรมการเรียนรู้แบบร่วมมือเทคนิค Co-op Co-op เรื่อง พลเมืองดีของชาติ วิชาสังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม โดยรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{x} = 2.58$, S.D. = 0.24) ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของเขอรื่นนันท พันอุสาร์ท (2559, น. 98) ได้ศึกษาการพัฒนากิจกรรมการเรียนรู้แบบร่วมมือเทคนิค Co-op Co-op ประกอบสื่อประสมเรื่องระบำขุมนุมนเฝ้าไทย สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ผลการศึกษาพบว่า ความพึงพอใจของนักเรียนที่มีต่อการจัดกิจกรรมการเรียนรู้แบบร่วมมือเทคนิค Co-op Co-op ประกอบสื่อประสมเรื่อง ระบำขุมนุมนเฝ้าไทย สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 โดยรวมมีความพึงพอใจมากที่สุด และสอดคล้องกับงานวิจัยของสุตารัตน์ กองพลพรหม (2559, น. 126) ได้ทำการวิจัยเรื่อง ผลการพัฒนากิจกรรมการเรียนรู้ เรื่อง ประเพณีบุญเบิกฟ้ามหาสารคาม กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม ชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 โดยการเรียนรู้แบบร่วมมือเทคนิค Co-op Co-op ผลการศึกษาพบว่านักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 มีความพึงพอใจต่อการเรียนด้วยการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ เรื่อง ประเพณีบุญเบิกฟ้ามหาสารคาม โดยรวมอยู่ในระดับมากที่สุด ทั้งนี้อาจเป็นเพราะการจัดการเรียนการสอนแบบกลุ่มร่วมมือทำให้นักเรียนมีส่วนร่วมในกิจกรรมการเรียนการสอนได้แสดงบทบาทตามหน้าที่ที่ตนถนัดอย่างเต็มที่ ได้รับความสนุกสนานจากการเรียน และการทำงานร่วมกับเพื่อน ๆ จนทำให้งานประสบผลสำเร็จ นอกจากนี้ยังเป็นการฝึกทักษะการมีปฏิสัมพันธ์กับบุคคลอื่น และฝึกทักษะทางสังคมอีกด้วย ซึ่งครูผู้สอนเป็นเพียงผู้จัดโอกาส บรรยากาศ สิ่งแวดล้อม และแหล่งเรียนรู้ที่เอื้อให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้ ส่งผลให้นักเรียนมีเจตคติที่ดีต่อการจัดการเรียนการสอน ซึ่งเป็นพื้นฐานที่ดีต่อการศึกษาต่อในระดับสูงขึ้น

5.3 ข้อเสนอแนะ

การพัฒนากิจกรรมการจัดการเรียนรู้แบบร่วมมือโดยใช้เทคนิค Co-op Co-op เรื่อง พลเมืองดี ของชาติ วิชาสังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม ชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 มีข้อเสนอแนะเพื่อนำผลการวิจัยไปใช้และข้อเสนอแนะเพื่อทำการวิจัยครั้งต่อไปดังนี้

5.3.1 ข้อเสนอแนะเพื่อนำผลการวิจัยไปใช้

5.3.1.1 ในการจัดการเรียนการสอนครูผู้สอนควรมีการสอดแทรกคุณธรรมจริยธรรม ความเสียสละ เพื่อให้นักเรียนในกลุ่มมีความเห็นอกเห็นใจต่อสมาชิกในกลุ่มเป็นการสร้างสัมพันธ์ไมตรี ทั้งกับสมาชิกในกลุ่มและครูผู้สอน

5.3.1.2 ครูผู้สอนควรอธิบายแนะนำขั้นตอน แนวทางการลงมือปฏิบัติในกิจกรรมการเรียนรู้แบบร่วมมือ เทคนิค Co-op Co-op ให้ผู้เรียนเกิดความเข้าใจและปฏิบัติได้ถูกต้อง และระหว่างการจัดการกิจกรรมครูผู้สอนควรสังเกตพฤติกรรมอย่างต่อเนื่อง

5.3.1.3 ครูผู้สอนควรแจ้งผลการปฏิบัติกิจกรรมทันทีเพื่อเป็นกำลังใจและแนวทางการปรับปรุงแก้ไขกิจกรรมที่ปฏิบัติไม่ได้

5.3.1.4 ครูผู้สอนควรเตรียมรางวัลการเสริมแรงโดยอาจให้รางวัลทุกกลุ่มตามคะแนน มากน้อยและไม่ควรเปรียบเทียบกันระหว่างกลุ่ม

5.3.2 ข้อเสนอแนะเพื่อทำการวิจัยครั้งต่อไป

5.3.2.1 ควรมีการศึกษาเปรียบเทียบผลการเรียนรู้ระหว่างการจัดการจัดการเรียนรู้อย่างร่วมมือแบบร่วมมือเทคนิค Co-op Co-op กับสื่อการเรียนการสอนรูปแบบต่าง ๆ เพื่อเป็นการส่งเสริมและหาแนวทางในการปรับปรุงพัฒนาการจัดการเรียนการสอนให้มีประสิทธิภาพและประสิทธิผลต่อไป

5.3.2.2 ควรมีการวิจัยเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน ด้วยแผนการจัดการเรียนรู้แบบร่วมมือเทคนิค Co-op Co-op กับแผนการจัดการเรียนรู้แบบร่วมมือเทคนิคอื่น ๆ

5.3.2.3 ควรมีการวิจัยเกี่ยวกับการนำแผนการจัดการเรียนรู้แบบร่วมมือโดยใช้เทคนิค Co-op Co-op เรื่อง พลเมืองดีของชาติ วิชาสังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม ที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นไป ทดลองใช้กับโรงเรียนอื่น ๆ เพื่อจะได้ข้อสรุปการวิจัยที่กว้างขึ้น

บรรณานุกรม

มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม
RAJABHAT MAHASARAKHAM UNIVERSITY

บรรณานุกรม

- กาญจนา คุณารักษ์. (2543). *การเรียนรู้แบบร่วมมือในชั้นเรียนบูรณาการ*. กรุงเทพฯ: ทับแก้ว.
- กาญจนา ไชยพันธุ์. (2544). *การทดสอบทางจิตวิทยา*. ขอนแก่น: ภาควิชาจิตวิทยาการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยขอนแก่น.
- กระทรวงศึกษาธิการ. (2551). *ตัวชี้วัดและสาระการเรียนรู้แกนกลางกลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม ตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551*. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์ชุมนุมสหกรณ์การเกษตรแห่งประเทศไทย จำกัด.
- กระทรวงศึกษาธิการ, กรมวิชาการ. (2546). *การจัดการเรียนรู้สู่ความเป็นเลิศด้านวิทยาศาสตร์*. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์การศาสนา.
- กรมวิชาการ. (2546). *การจัดสาระการเรียนรู้กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา และ วัฒนธรรม*. กรุงเทพฯ: ครูสภาลาดพร้าว.
- กรมอาชีวศึกษา. (2551). *หลักสูตรประกาศนียบัตรวิชาชีพ พุทธศักราช 2545*. กรุงเทพฯ: กรมอาชีวศึกษา.
- กิ่งดาว กลิ่นจันทร์. (2536). *ผลของการเรียนแบบร่วมมือโดยใช้เทคนิคการแข่งขันระหว่างกลุ่ม ด้วยเกมที่มีต่อความสามารถในการอ่านความเข้าใจภาษาไทยของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษา ปีที่ 1*. (วิทยานิพนธ์ปริญญามหาบัณฑิต). กรุงเทพฯ: จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- เกษศิริรินทร์ ธนะไชย. (2553). *การเปรียบเทียบความคิดสร้างสรรค์ เรื่องการประดิษฐ์ของใช้ด้วยเศษ วัสดุในท้องถิ่นกลุ่ม สาระการเรียนรู้การงานอาชีพและเทคโนโลยี (งานประดิษฐ์) ของ นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6*. (วิทยานิพนธ์ปริญญามหาบัณฑิต). เลย: มหาวิทยาลัย ราชภัฏเลย.
- จันทร์ดา ตันติพงศานุรักษ์. (2543). *การจัดการเรียนรู้แบบร่วมมือ (Cooperative Learning)*. *วารสารวิชาการ*, 3(12), 36-55.
- ชนินทร์ชัย อินทிரากรณ์ และคณะ. (2540). *พจนานุกรมศัพท์การศึกษา*. กรุงเทพฯ: ไอ. คิว. บุ๊ค เซ็นต์เตอร์.
- ขวลิต ชูกำแพง. (2550). *การวัดด้านจิตพิสัย*. มหาสารคาม: มหาวิทยาลัยมหาสารคาม.
- ชาญชัย วงศ์สามัญ. (2543). *การวางแผนการสอน*. ขอนแก่น: ขอนแก่นการพิมพ์.
- เชอริ่นันท์ พันอนุสารห์. (2559). *การพัฒนากิจกรรมการเรียนรู้แบบร่วมมือเทคนิค Co-op Co-op ประกอบสื่อประสม เรื่อง ระบายขนมเผ่าไทย สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6*. (วิทยานิพนธ์ปริญญามหาบัณฑิต). มหาสารคาม: มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม.

- ฐิติมา อุ่นใจ. (2548). *การเปรียบเทียบการคิดแบบเอกมัยของเด็กปฐมวัยที่ได้รับประสบการณ์การเรียนรู้แบบร่วมมือกับประสบการณ์ตามแผนปกติ*. (วิทยานิพนธ์ปริญญาโทบริหารการศึกษา). กรุงเทพฯ: มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช.
- คำริ มุศรีพันธุ์. (2547). *การพัฒนาแผนการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ เรื่อง สารเสพติดให้โทษ กลุ่มสร้างเสริมประสบการณ์ชีวิต ชั้นประถมศึกษาปีที่ 6*. (วิทยานิพนธ์ปริญญาโทบริหารการศึกษา). มหาสารคาม: มหาวิทยาลัยมหาสารคาม.
- นาคยา ปิลันธนานนท์. (2543). *การเรียนรู้แบบร่วมมือ*. กรุงเทพฯ: จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- นวลจิตต์ เขาวงกตพิงษ์. (2545). *การจัดการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ*. กรุงเทพฯ: สำนักงานปฏิรูปการศึกษา.
- บุญชม ศรีสะอาด. (2541). *การพัฒนาการสอน*. กรุงเทพฯ: สุวีริยาสาส์น.
- บุญชม ศรีสะอาด. (2545). *การวิจัยเบื้องต้น* (พิมพ์ครั้งที่ 7). กรุงเทพฯ: สุวีริยาสาส์น.
- บุญชม ศรีสะอาด. (2546). *การวิจัยสำหรับครู*. กรุงเทพฯ: สุวีริยาสาส์น.
- บุญชม ศรีสะอาด. (2554). *พื้นฐานการวิจัยการศึกษา* (พิมพ์ครั้งที่ 5). มหาสารคาม: มหาวิทยาลัยมหาสารคาม.
- บรรดล สุขปิติ. (2542). *การสร้างแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์*. นครปฐม: ไทยวัฒนาพานิช.
- ประภัสสร ปรีเอี่ยม. (2553). *การพัฒนาการบริหารจัดการเพื่อเพิ่มโอกาสทางการศึกษาของนักเรียนที่มีความต้องการพิเศษ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามหาสารคาม เขต 2*. *วารสารครุศาสตร์มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม*, 7(12).
- ประยงค์ วุฒิชัยภูมิ. (2546). *การพัฒนาแผนการสอนวิชาคณิตศาสตร์ เรื่อง วงกลม ชั้นประถมศึกษาปีที่ 6*. (วิทยานิพนธ์ปริญญาโทบริหารการศึกษา). มหาสารคาม: มหาวิทยาลัยมหาสารคาม.
- ประสาธน์ เนื่องเฉลิม. (2560). *วิจัยการเรียนการสอน* (พิมพ์ครั้งที่ 3). กรุงเทพฯ: จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- ประสาธน์ อิศรปรีดา. (2547). *สารัตถะจิตวิทยาการศึกษา*. มหาสารคาม: คลังนานาวิทยา.
- ปรียาภรณ์ วงศ์อนุตรโรจน์. (2551). *จิตวิทยาการศึกษา*. กรุงเทพฯ: ศูนย์สื่อสอนเสริม.
- เผชญิ กิจระการ. (2544). *การวิเคราะห์ประสิทธิภาพของสื่อและเทคโนโลยีเพื่อการศึกษา*. *วารสารการวัดผลการศึกษา มหาวิทยาลัยมหาสารคาม*, 7(2), 60-67.
- เผชญิ กิจระการ และสมนึก ภัททิยธนี. (2545). *ดัชนีประสิทธิผล (Effectiveness Index : E.I.)*. *วารสารการวัดผลการศึกษา มหาวิทยาลัยมหาสารคาม*, 8(2), 30-36.
- พวงรัตน์ ทวีรัตน์. (2540). *วิธีวิจัยทางพฤติกรรมศาสตร์และสังคมศาสตร์* (พิมพ์ครั้งที่ 7). กรุงเทพฯ: สำนักทดสอบทางการศึกษาและจิตวิทยา มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒประสานมิตร.

- พนมพร เฝ้าเจริญ. (2541). *การสอนที่เน้นการเรียนรู้แบบร่วมมือ (Cooperative Learning)*. ใน *ผลงานวิชาการการจัดการเรียนการสอนเพื่อพัฒนาการเรียนรู้*. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์คุรุสภาลาดพร้าว.
- ไพศาล วรคำ. (2555). *การวิจัยทางการศึกษา [Educational Research]* (พิมพ์ครั้งที่4).
มหาสารคาม: มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม.
- มนสิข สิทธิสมบูรณ์. (2550). *ระเบียบวิธีวิจัย* (พิมพ์ครั้งที่ 8). พิษณุโลก: มหาวิทยาลัยนเรศวร.
- ยุวเรข สุวรรณรัตน์. (2557). *การศึกษาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน การคิดวิเคราะห์และความพึงพอใจ กลุ่มสาระสังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรมของนักเรียน ชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 โรงเรียนตำรวจตระเวนชายแดนชุกชีวิทยา ที่ได้รับจัดการเรียนแบบโยนิโสมนสิการร่วมกับการเรียนแบบร่วมมือ*. (วิทยานิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต). สกลนคร: มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร.
- รุจิร ภู่อาระ. (2545). *การเขียนแผนการเรียนรู้*. กรุงเทพฯ: บัคพอยท์.
- ล้วน สายศ และอังคณา สายยศ. (2541). *เทคนิคการสร้างและสอบข้อสอบความถนัดทางการเรียน*. กรุงเทพฯ: ชมรมเด็ก.
- วัฒนาพร ระงับทุกข์. (2542). *แผนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นศูนย์กลาง*. กรุงเทพฯ: แอลทีพีเอส.
- วิมลรัตน์ สุนทรโรจน์. (2549). *นวัตกรรมเพื่อการเรียนรู้*. กรุงเทพฯ: ช้างทอง.
- วิมลรัตน์ สุนทรโรจน์. (2550). *นวัตกรรมตามแนวคิด Backward Design*. กรุงเทพฯ: ช้างทอง.
- สิริอร วิชชาวุธ. (2547). *จิตวิทยาทั่วไป*. กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์.
- สุดารัตน์ กองพลพรหม. (2559). *ผลการพัฒนากิจกรรมเรียนรู้ เรื่อง ประเพณีบุญเบิกฟ้า มหาสารคาม กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม ชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 โดยใช้การเรียนรู้อย่างร่วมมือเทคนิค Co-op Co-op*. (วิทยานิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต).
มหาสารคาม: มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม.
- สุวิทย์ มูลคำ และอรทัย มูลคำ. (2545). *การจัดการเรียนรู้ : เพื่อพัฒนาความรู้และทักษะ*.
กรุงเทพฯ: ดวงกลมสมัย.
- สมนึก ภัททิยธนี. (2544). *การวัดผลการศึกษา* (พิมพ์ครั้งที่ 3). กทม: ประสานการพิมพ์.
- สมนึก ภัททิยธนี. (2546). *การวัดผลการศึกษา*. มหาสารคาม: ภาควิชาวิจัยและพัฒนาการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม.
- สมนึก ภัททิยธนี. (2549). *การวัดผลการศึกษา*. กทม: ประสานการพิมพ์.
- สมบัติ กาญจนารักพงศ์. (2547). *เทคนิคการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ที่หลากหลาย : การเรียนรู้แบบร่วมมือ*. กรุงเทพฯ : ธารอักษร

- สำลี รักสุทธี. (2544). *เทคนิควิธีการพัฒนาหลักสูตรแบบบูรณาการ*. กรุงเทพฯ: พัฒนาการศึกษา.
- อารีย์ วชิรวารการ. (2542). *การวัดและการประเมินผลการเรียน*. กรุงเทพฯ: สถาบันราชภัฏธนบุรี.
- อภิชาติ สนธิลา. (2554). *การพัฒนาการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ลูกเสือสามัญ เรื่อง กิจกรรมกาบูกเบิก
ชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 โดยใช้การจัดการเรียนรู้แบบกลุ่มร่วมมือเทคนิค Co-op Co-op*.
(วิทยานิพนธ์ปริญญาโทบริหารการศึกษา). มหาสารคาม: มหาวิทยาลัยมหาสารคาม.
- อรรถัย วรรณประเสริฐ. (2556). *ผลการจัดการเรียนรู้แบบมีส่วนร่วมของภูมิปัญญาท้องถิ่น
กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6*.
(วิทยานิพนธ์ปริญญาโทบริหารการศึกษา). ชลบุรี: มหาวิทยาลัยบูรพา.
- อรพินธ์ กันทะรัน. (2552). *ผลการจัดการเรียนรู้ เรื่อง คุณธรรมพื้นฐาน 8 ประการ กลุ่มสาระการ
เรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม ชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 โดยใช้กระบวนการกลุ่ม
ร่วมมือ Co-op Co-op*. (วิทยานิพนธ์ปริญญาโทบริหารการศึกษา). มหาสารคาม: มหาวิทยาลัย
มหาสารคาม.
- อรพรรณ พรสีมา. (2541). *การเรียนแบบร่วมแรงร่วมใจ ในคู่มือการดำเนินการอบรมพัฒนาการ
เรียนการสอนกลุ่มสร้างเสริมประสบการณ์ชีวิตเน้นเด็กเป็นศูนย์กลาง*. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์
คุรุสภาลาดพร้าว.
- Efe, R. and Efe, H. (2011). Using Student Group Leaders to Motivate Students
in Cooperative Learning Methods in Crowded Classrooms.
Educational Research and Reviews, 6(2), 187-196.
- Huang, Tien-Chi. (2011). Cooperative Weblog Learning in Higher Education : Its
Facilitating Effects on Social Interaction, Time Lag, and Cognitive Load.
Educational Technology and Society, (14)1, 95-106.
- Best, John W. (1977). *Research in Education* (3rd ed.) Englewood Cliffs, New Jersey :
Prentice Hall, Inc.
- Lin, L. (2010). *Perspective of Teachers And Student Toward Cooperative Learning
Jigsaw Tasks in Taiwanese EFL Classrooms*.
<http://gradworks.umi.com/34/07/3407274.html>
- Maxfield, and Marian. B. (2011). *The Effects of Small Group Cooperation Methods
and Question Strategies on Problem Solving Skills, Achievement, and
Attitude During Problem-Based Learning*.
http://etd.ohiolink.edu/view.cgi?acc_num=kent1301113251

McConnell, David C. and David G. Winter. (1994). *Motivating Economic Achievement*.

New York: The Fress.

Millis, B.J. and P.G. Jur. Cottell. (1998). *Cooperative Learning for Higher Education*

Faculty American Council on Education.

Susanledlow Repman, J., and Rooze. G.E. (2003). *The Relationship of Learning,*

Behavior, and Cognitive Style in Hypermedia Based Instruction:

Implications for Design. New York: Haworth Press

มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม
RAJABHAT MAHASARAKHAM UNIVERSITY

ภาคผนวก

มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม
RAJABHAT MAHASARAKHAM UNIVERSITY

ภาคผนวก ก

ตัวอย่างแผนการจัดการเรียนรู้
มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม
RAJABHAT MAHASARAKHAM UNIVERSITY

แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 1

กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม	ชั้นประถมศึกษาปีที่ 3
หน่วยการเรียนรู้ที่ 6 เรื่อง พลเมืองดีของชาติ	เวลา 16 ชั่วโมง
เรื่อง บทบาทหน้าที่ของสมาชิกในชุมชน	เวลา 2 ชั่วโมง

สาระสำคัญ

สมาชิกทุกคนในชุมชนต้องปฏิบัติตนให้ถูกต้องเหมาะสมตามบทบาทหน้าที่ของสมาชิกที่ดีในชุมชน

ตัวชี้วัด

มฐ ส 2.2ป.3/1 ระบุบทบาทหน้าที่ของสมาชิกของชุมชนในการมีส่วนร่วมในกิจกรรมต่างๆ ตามกระบวนการประชาธิปไตย

จุดประสงค์การเรียนรู้

บอกบทบาทหน้าที่ของบุคคลต่างๆ ในชุมชนได้

สาระการเรียนรู้

บทบาทหน้าที่ของสมาชิกในชุมชน

สมรรถนะสำคัญของผู้เรียน

ความสามารถในการคิด

- 1) ทักษะการตีความ
- 2) ทักษะการแปลความ
- 3) ทักษะการให้เหตุผล

ความสามารถในการใช้ทักษะชีวิต

คุณลักษณะอันพึงประสงค์

1. มีวินัย
2. ใฝ่เรียนรู้
3. มุ่งมั่นในการทำงาน

กิจกรรมการเรียนรู้

วิธีสอนโดยการจัดการเรียนรู้แบบร่วมมือ : เทคนิคกลุ่มร่วมมือ Co-op Co-op

ชั้นนำเข้าสู่บทเรียน

สื่อการเรียนรู้ : เกมบัตรภาพ และบัตรคำ

คำถามกระตุ้นความคิด : บุคคลที่มีบทบาทสำคัญต่อชุมชน ได้แก่ใครบ้าง(พระสงฆ์ ผู้สูงอายุ ครู ตำรวจ ผู้ใหญ่บ้าน และนักเรียน ฯลฯ)

1. นักเรียนตอบคำถามกระตุ้นความคิด
2. ครูให้ตัวแทนนักเรียน 12 คน เล่นเกมจับคู่ โดยครูชี้แจงกติกาการเล่นเกม ให้นักเรียนฟัง
3. เริ่มเล่นเกม ครูให้สัญญาณให้ผู้เล่นจับคู่ภาพกับข้อความ ใครเสร็จทีหลังเพื่อนเป็นฝ่ายแพ้ จากนั้นให้ผู้เล่นนำภาพแต่ละคู่ไปติดที่ป้ายนิเทศ
4. เมื่อเล่นเกมเสร็จครูชี้แจงให้นักเรียนทราบว่า ภาพดังกล่าวสอดคล้องกับการเป็นสมาชิกในชุมชน

ขั้นสอน

สื่อ/แหล่งการเรียนรู้ :

1. หนังสือเรียน สังคมศึกษาฯ ป.3
2. บทเรียนคอมพิวเตอร์
3. หนังสือค้นคว้าเพิ่มเติม
4. ใบงานที่ 6.1
5. ห้องสมุด

คำถามกระตุ้นความคิด : นักเรียนปฏิบัติตามบทบาทหน้าที่ของตนเองอย่างไรบ้าง และผลของการปฏิบัติเป็นอย่างไร (พิจารณาตามคำตอบของนักเรียน โดยให้อยู่ในดุลยพินิจของครูผู้สอน)

1. ครูแบ่งนักเรียนเป็นกลุ่ม กลุ่มละ 4 คน คละกันตามความสามารถ คือ เก่ง ปานกลาง ค่อนข้างเก่ง ปานกลาง ค่อนข้างอ่อน และอ่อน แล้วชี้ให้นักเรียนเห็นความสำคัญของการทำงานร่วมกัน และปฏิบัติตามกติกาของการเรียนรู้แบบร่วมมือ เช่น
  - การช่วยเหลือกัน และการรับฟังความคิดเห็นของผู้อื่นอย่างมีเหตุผล
  - ทุกคนต้องมีความรับผิดชอบในภาระหรือหน้าที่ของตน
  - สมาชิกทุกคนมีบทบาทเท่าเทียมกัน
  - สมาชิกทุกคนต้องมีปฏิสัมพันธ์ที่ดีต่อกันอย่างต่อเนื่อง

ครูให้สมาชิกทุกคนในกลุ่มมีความกระตือรือร้นและตั้งใจทำงานร่วมกันให้ประสบความสำเร็จอย่างมีคุณภาพ

2. ครูอธิบายความรู้เรื่อง บทบาทหน้าที่ของสมาชิกในชุมชนให้นักเรียนฟัง เช่น

- พระสงฆ์
- ผู้สูงอายุ
- ครู
- นักเรียน
- ตำรวจ
- ผู้ใหญ่บ้าน
- แพทย์ ฯลฯ

3. นักเรียนแต่ละกลุ่มศึกษาความรู้เพิ่มเติมเรื่อง บทบาทหน้าที่ของสมาชิกในชุมชน จากหนังสือเรียนหรือหนังสือค้นคว้าเพิ่มเติม หรือห้องสมุด แล้วบันทึกความรู้ที่ได้จากการศึกษาลงในแบบบันทึกการอ่าน

4. นักเรียนแต่ละกลุ่มร่วมกันทำใบงานที่ 6.1 เรื่อง บทบาทหน้าที่ของสมาชิกในชุมชน โดยแบ่งหน้าที่กันเขียนผัง มโนทัศน์ คนละ 2 หัวข้อ ให้ผู้ที่เรียนอ่อนได้เลือกหัวข้อก่อน

5. สมาชิกแต่ละคนสืบค้นความรู้เพื่อเป็นคำตอบในหัวข้อที่ตนรับผิดชอบ แล้วบันทึกลงในใบงานที่ 6.1

6. สมาชิกแต่ละคนนำคำตอบมาอภิปรายร่วมกันในกลุ่มจนได้คำตอบที่สมบูรณ์ และมีความเข้าใจตรงกันทุกคน

7. สมาชิกแต่ละกลุ่มส่งใบงานที่ 6.1 จากนั้นครูสุ่มตัวแทนกลุ่มออกมานำเสนอผลงานหน้าชั้นเรียน หรือช่วยกันเฉลยคำตอบในใบงานตามความเหมาะสม

8. นักเรียนตอบคำถามกระตุ้นความคิด

ขั้นสรุป

สื่อการเรียนรู้ : แบบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน

1. นักเรียนช่วยกันสรุปบทบาทหน้าที่ของสมาชิกในชุมชน
2. นักเรียนแต่ละคนทำแบบฝึกกิจกรรมที่ 1 จากแบบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนเป็นการบ้าน เสร็จแล้วนำส่งครูตรวจ

สื่อ/แหล่งเรียนรู้

1. สื่อการเรียนรู้
  - 1.1 หนังสือเรียน สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม ป.3
  - 1.2 แบบวัดและบันทึกผลการเรียนรู้ สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม ป.3
  - 1.3 หนังสือค้นคว้าเพิ่มเติม

- 1.4 เกมจับคู่
  - 1.5 บัตรภาพ
  - 1.6 บัตรคำ
  - 1.7 ใบงานที่ 6.1 เรื่อง บทบาทหน้าที่ของสมาชิกในชุมชน
2. แหล่งการเรียนรู้
    - ห้องสมุด

การวัดและประเมินผล

วิธีการ	เครื่องมือ	เกณฑ์
ตรวจแบบทดสอบก่อนเรียน หน่วยการเรียนรู้ที่ 6	แบบทดสอบก่อนเรียน หน่วยการเรียนรู้ที่ 6	(ประเมินตามสภาพจริง)
ตรวจใบงานที่ 6.1	ใบงานที่ 6.1	ร้อยละ 60 ผ่านเกณฑ์
ประเมินการนำเสนอผลงาน	แบบประเมินการนำเสนอผลงาน	ระดับคุณภาพ 2 ผ่าน เกณฑ์
สังเกตพฤติกรรมการทำงานกลุ่ม	แบบสังเกตพฤติกรรมการทำงานกลุ่ม	ระดับคุณภาพ 2 ผ่าน เกณฑ์

แบบบันทึกหลังแผนการสอน

- ด้านความรู้

.....

.....

- ด้านสมรรถนะสำคัญของผู้เรียน

.....

.....

- ด้านคุณลักษณะอันพึงประสงค์

.....

.....

- ด้านอื่นๆ (พฤติกรรมเด่น หรือพฤติกรรมที่มีปัญหาของนักเรียนเป็นรายบุคคล (ถ้ามี))

.....

.....

- ปัญหา/อุปสรรค

.....

.....

- แนวทางการแก้ไข

.....

.....

ความเห็นของผู้บริหารสถานศึกษาหรือผู้ที่ได้รับมอบหมาย

ข้อเสนอแนะ

.....

.....

.....

.....

ลงชื่อ

(.....)

ตำแหน่ง.....

เอกสารประกอบการสอน

แบบทดสอบก่อนเรียน หน่วยการเรียนรู้ที่ 6

คำชี้แจง ให้นักเรียนเลือกคำตอบที่ถูกต้องที่สุดเพียงข้อเดียว

1. พระสงฆ์มีบทบาทหน้าที่สำคัญในชุมชนอย่างไร
  - ก. เป็นหัวหน้าชุมชน
  - ข. ป้องกันปราบปรามผู้กระทำความผิด
  - ค. ดูแลความสงบสุขของคนในชุมชน
  - ง. อบรมสั่งสอนชาวบ้านให้ประพฤติดี
2. การใช้สิทธิเลือกตั้งเกี่ยวข้องกับกระบวนการประชาธิปไตยอย่างไร
  - ก. เข้าร่วมกิจกรรมของชุมชน
  - ข. บำเพ็ญประโยชน์ต่อชุมชน
  - ค. มีส่วนร่วมในกิจกรรมทางการเมือง
  - ง. ปฏิบัติตนตามกฎหมายระเบียบของชุมชน
3. ใครเป็นตัวแทนในชั้นเรียน
  - ก. หัวหน้าห้อง
  - ข. ประธานนักเรียน
  - ค. คณะกรรมการระดับชั้น
  - ง. คณะกรรมการโรงเรียน
4. เมื่อมีตัวแทนหรือผู้นำที่ดีในระดับต่างๆ แล้วจะเกิดการเปลี่ยนแปลงอย่างไร
  - ก. เกิดความวุ่นวายในการทำงาน
  - ข. การดำเนินกิจกรรมเป็นไปอย่างราบรื่น
  - ค. ตัวแทนหรือผู้นำมีอำนาจเบ็ดเสร็จเด็ดขาด
  - ง. ขั้นตอนการทำงานมีความละเอียด ชับซ้อนมากยิ่งขึ้น
5. การเลือกตำแหน่งในข้อใด เป็นการออกเสียงเลือกตั้งโดยตรงของประชาชน
  - ก. ผู้ใหญ่บ้าน
  - ข. นายอำเภอ
  - ค. ประธานสภาผู้แทนราษฎร
  - ง. ผู้ว่าราชการจังหวัด
6. วิธีการเลือกแบบใด ที่จะได้หัวหน้าห้องตามความต้องการของนักเรียนมากที่สุด
  - ก. ครูเป็นผู้แต่งตั้ง
  - ข. การออกเสียงโดยตรง
  - ค. การเลือกตัวแทนออกเสียง
  - ง. การเลือกจากผู้ที่มีความรู้ความสามารถโดดเด่นที่สุด
7. ใครปฏิบัติหน้าที่หัวหน้าห้องได้ถูกต้องเหมาะสม
  - ก. นำน้ำเพื่อนๆ คุยกันในห้องเรียน
  - ข. แนนนำเพื่อนๆ โดดเรียนเป็นประจำ
  - ค. นนหน้าเพื่อนๆ ไปหาเรื่องเพื่อนโรงเรียนอื่น
  - ง. นุ่นเป็นตัวแทนประสานงานกับครูและเพื่อนๆ ในห้อง
8. ตัวแทนหรือผู้นำชุมชนที่ดี ควรมีลักษณะอย่างไร
  - ก. ร่ำรวย
  - ข. พุดจาดี
  - ค. ชื่อสัตย์
  - ง. เครื่องขริมน้ำเกรงขาม
9. นักเรียนสามารถบำเพ็ญประโยชน์ต่อชุมชนได้อย่างไร
  - ก. ช่วยกันดูแลต้นไม้ในชุมชน
  - ข. ช่วยกันจับคนร้ายในชุมชน
  - ค. ช่วยกันออกเงินปฏิสังขรณ์วัด
  - ง. ช่วยกันซ่อมแซมไฟฟ้าในชุมชน
10. การดูแลรักษาผู้ป่วยและคนในชุมชนให้มีสุขภาพดี เป็นหน้าที่ของใคร
  - ก. ครูข. ตำรวจ
  - ค. แพทย์ง. ผู้ใหญ่บ้าน

แบบทดสอบหลังเรียน หน่วยการเรียนรู้ที่ 6

คำชี้แจง ให้นักเรียนเลือกคำตอบที่ถูกต้องที่สุดเพียงข้อเดียว

1. การดูแลรักษาผู้ป่วยและคนในชุมชนให้มีสุขภาพดีเป็นหน้าที่ของใคร
  - ก. ผู้ใหญ่บ้าน
  - ข. แพทย์
  - ค. ตำรวจ
  - ง. ครู
2. นักเรียนสามารถบำเพ็ญประโยชน์ต่อชุมชนได้อย่างไร
  - ก. ช่วยกันซ่อมแซมไฟฟ้าในชุมชน
  - ข. ช่วยกันออกเงินปฏิสังขรณ์วัด
  - ค. ช่วยกันจับคนร้ายในชุมชน
  - ง. ช่วยกันดูแลต้นไม้ในชุมชน
3. ตัวแทนหรือผู้นำชุมชนที่ดี ควรมีลักษณะอย่างไร
  - ก. เครื่องข้อม นุ่งเกรงขาม ข. ซื่อสัตย์
  - ค. พุดจาดี ง. ร่ารวย
4. ใครปฏิบัติหน้าที่หัวหน้าห้องได้ถูกต้องเหมาะสม
  - ก. นุ่นเป็นตัวแทนประสานงานกับครูและเพื่อนๆ ในห้อง
  - ข. นนท์นำเพื่อนๆ ไปหาเรื่องเพื่อนโรงเรียนอื่น
  - ค. แนนนำเพื่อนๆ โดดเรียนเป็นประจำ
  - ง. น้ำนำเพื่อนๆ คุยกันในห้องเรียน
5. วิธีการเลือกแบบใด ที่จะได้หัวหน้าห้องตามความต้องการของนักเรียนมากที่สุด
  - ก. การเลือกจากผู้ที่มีความรู้ความสามารถโดดเด่นที่สุด
  - ข. การเลือกตัวแทนออกเสียง
  - ค. การออกเสียงโดยตรง
  - ง. ครูเป็นผู้แต่งตั้ง
6. การเลือกตำแหน่งในข้อใด เป็นการออกเสียงเลือกตั้งโดยตรงของประชาชน
  - ก. ผู้ว่าราชการจังหวัด
  - ข. ประธานศาลฎีกา
  - ค. นายอำเภอ
  - ง. ผู้ใหญ่บ้าน
7. เมื่อมีตัวแทนหรือผู้นำที่ดีในระดับต่างๆ แล้วจะเกิดการเปลี่ยนแปลงอย่างไร
  - ก. ขั้นตอนการทำงานมีความละเอียด ซับซ้อนมากยิ่งขึ้น
  - ข. ตัวแทนหรือผู้นำมีอำนาจเบ็ดเสร็จเด็ดขาด
  - ค. การดำเนินกิจกรรมเป็นไปอย่างราบรื่น
  - ง. เกิดความวุ่นวายในการทำงาน
8. ใครเป็นตัวแทนในชั้นเรียน
  - ก. คณะกรรมการโรงเรียน
  - ข. คณะกรรมการระดับชั้น
  - ค. ประธานนักเรียน
  - ง. หัวหน้าห้อง
9. การใช้สิทธิเลือกตั้งเกี่ยวข้องกับกระบวนการประชาธิปไตยอย่างไร
  - ก. ปฏิบัติตนตามกฎระเบียบของชุมชน
  - ข. มีส่วนร่วมในกิจกรรมทางการเมือง
  - ค. บำเพ็ญประโยชน์ต่อชุมชน
  - ง. เข้าร่วมกิจกรรมของชุมชน
10. พระสงฆ์มีบทบาทหน้าที่ที่สำคัญในชุมชนอย่างไร
  - ก. อบรมสั่งสอนชาวบ้านให้ประพฤติดี
  - ข. ดูแลความสงบสุขของคนในชุมชน
  - ค. ป้องกันปราบปรามผู้กระทำความผิด
  - ง. เป็นหัวหน้าชุมชน

เฉลยแบบทดสอบก่อนเรียน หน่วยการเรียนรู้ที่ 6

1. ง   2. ค   3. ก   4. ข   5. ก   6. ข   7. ง   8. ค   9. ก   10. ค

เฉลยแบบทดสอบหลังเรียน หน่วยการเรียนรู้ที่ 6

1. ข   2. ง   3. ข   4. ก   5. ค   6. ง   7. ค   8. ง   9. ข   10. ก

มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม
RAJABHAT MAHASARAKHAM UNIVERSITY

เกมจับคู่

วิธีเล่น

1. ตัวแทนนักเรียน (ผู้เล่นเกม) ยืนเข้าแถว
2. ผู้เล่นเกมนับ 1-12 ต่อกันไปเรียงตามลำดับ ผู้ที่ได้เลขคี่ยืนก้าวมาด้านหน้า 1 ก้าว ส่วนผู้ที่ได้เลขคู่ยืนอยู่กับที่

3. ครูแจกบัตรภาพให้แก่แถวเลขคี่ โดยปิดบัตรเข้าที่ลำตัว ได้แก่

- ภาพพระสงฆ์
- ภาพครู
- ภาพตำรวจ
- ภาพนักเรียน
- ภาพผู้ใหญ่ในบ้าน
- ภาพแพทย์

4. ครูแจกบัตรคำให้แก่ผู้เล่นแถวเลขคู่ โดยยังไม่ให้เปิดดู ดังนี้

รักษาคนไข้

อบรมสั่งสอน

จับคนร้าย

ดูแลลูกบ้าน

แสดงธรรม

เรียนหนังสือ

5. ครูแจ้งกติกาว่า ผู้เล่นทุกคนห้ามส่งเสียง เมื่อได้ยินสัญญาณให้ทุกคนหาคู่ โดยการชูภาพหรือบัตรคำให้ทุกคนดู แล้วจึงไปจับคู่กัน ใครเสร็จก่อนให้นั่งลง ส่วนคนที่เสร็จทีหลังเป็นฝ่ายแพ้

RAJABHAT MAHASARAKHAM UNIVERSITY

บัตรคำ

รักษาคนไข้

อบรมสั่งสอน

จับคนร้าย

ดูแลลูกบ้าน

แสดงธรรม

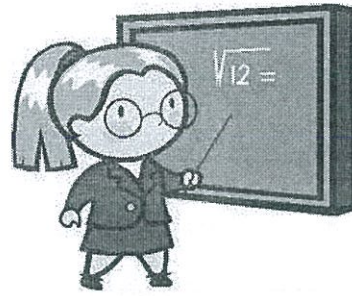
เรียนหนังสือ

บัตรภาพ

ภาพที่ 1

ภาพที่ 2

ภาพที่ 3

ภาพที่ 4

ภาพที่ 5

ภาพที่ 6

ใบงานที่ 6.1
บทบาทหน้าที่ของสมาชิกในชุมชน

คำชี้แจง ให้นักเรียนเขียนผังมโนทัศน์ เรื่อง บุคคลผู้มีบทบาทหน้าที่สำคัญในชุมชน

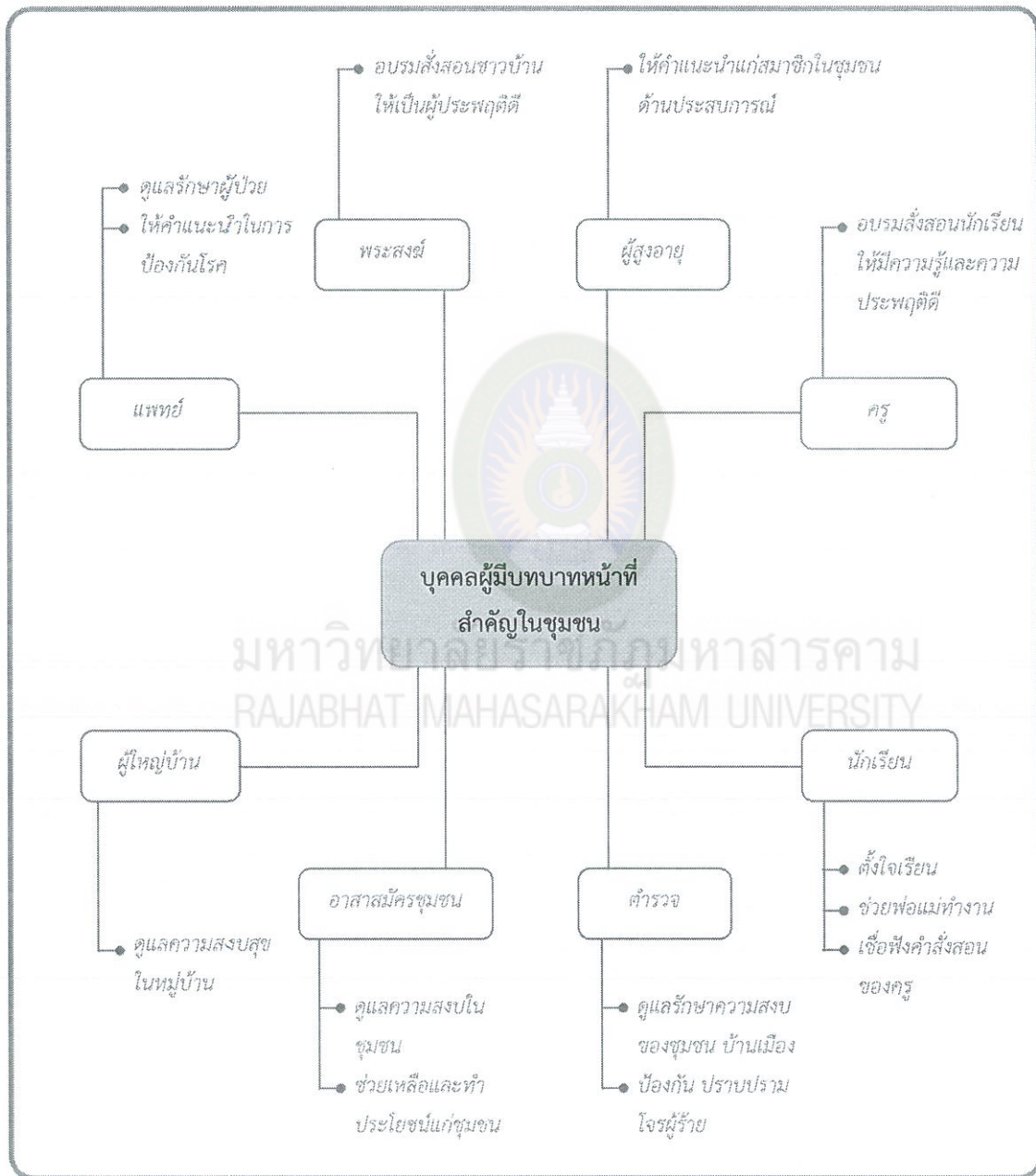
มคอคผู้มีบทบาทหน้าที่
สำคัญในชุมชน

มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม
RAJABHAT MAHASARAKHAM UNIVERSITY

ใบงานที่ 6.1(เฉลย)
 บทบาทหน้าที่ของสมาชิกในชุมชน

คำชี้แจง ให้นักเรียนเขียนผังมโนทัศน์ เรื่อง บุคคลผู้มีบทบาทหน้าที่สำคัญในชุมชน

แบบประเมินผลงานกลุ่ม

(สำหรับนักเรียน)

คำชี้แจง

1. ให้นักเรียนประเมินผลงานของกลุ่มในชั้นเรียนตามรายการที่กำหนดให้ โดยให้คะแนนตามเกณฑ์ ดังนี้

ให้ 1 คะแนน หมายถึง ผลงานควรได้รับการแก้ไขปรับปรุงทั้งหมด

ให้ 2 คะแนน หมายถึง ผลงานอยู่ในระดับพอใช้

ให้ 3 คะแนน หมายถึง ผลงานอยู่ในระดับดี

2. ให้ประเมินตามความเป็นจริงที่ตนสังเกตได้

กลุ่มที่	คะแนน/รายการประเมิน							รวม	เฉลี่ย
	ความถูกต้องของเนื้อหา	การนำเสนอที่น่าสนใจ	มีความคิดสร้างสรรค์หรือมีความละเอียดหลากหลาย	ให้ข้อคิดในการนำไปใช้	สมาชิกกลุ่มทำงานเสร็จตามเวลา	นักเรียนไม่ถูกรบกวนในการทำงานโดยกลุ่มอื่น	สมาชิกกลุ่มร่วมแสดงความคิดเห็นต่อผลงานในชั้น		
	3	3	3	3	3	3	3	21	
1									
2									
3									
4									
5									

ลงชื่อ.....ผู้ประเมิน
(.....)

การประเมินชิ้นงาน/ภาระงาน (รวบยอด)

แบบประเมินรายงาน เรื่อง หลักประชาธิปไตย

รายการประเมิน	คำอธิบายระดับคุณภาพ / ระดับคะแนน		
	ดี (3)	พอใช้ (2)	ปรับปรุง (1)
1. การระบุบทบาทหน้าที่ของสมาชิกของชุมชนในการมีส่วนร่วมในกิจกรรมต่างๆ ตามกระบวนการประชาธิปไตย	ระบุบทบาทหน้าที่ของสมาชิกของชุมชนในการมีส่วนร่วมในกิจกรรมต่างๆตามกระบวนการประชาธิปไตยได้ถูกต้อง 4 ประเด็นขึ้นไป	ระบุบทบาทหน้าที่ของสมาชิกของชุมชนในการมีส่วนร่วมในกิจกรรมต่างๆตามกระบวนการประชาธิปไตยได้ถูกต้อง 2-3 ประเด็น	ระบุบทบาทหน้าที่ของสมาชิกของชุมชนในการมีส่วนร่วมในกิจกรรมต่างๆ ตามกระบวนการ ประชาธิปไตยได้ถูกต้อง 1 ประเด็น
2. การวิเคราะห์ความแตกต่างของกระบวนการการตัดสินใจในชั้นเรียน โรงเรียน และชุมชนโดยวิธีการออกเสียงโดยตรงและการเลือกตัวแทนออกเสียง	วิเคราะห์ความแตกต่างของกระบวนการการตัดสินใจในชั้นเรียน โรงเรียน และชุมชนโดยวิธีการออกเสียงโดยตรงและการเลือกตัวแทนออกเสียงได้ถูกต้องทั้ง 3 ประเด็น	วิเคราะห์ความแตกต่างของกระบวนการการตัดสินใจในชั้นเรียน โรงเรียน และชุมชนโดยวิธีการออกเสียงโดยตรงและการเลือกตัวแทนออกเสียงได้ถูกต้อง 2 ประเด็น	วิเคราะห์ความแตกต่างของกระบวนการการตัดสินใจในชั้นเรียน โรงเรียน และชุมชนโดยวิธีการออกเสียงโดยตรงและการเลือกตัวแทนออกเสียงได้ถูกต้อง 1 ประเด็น
3. การยกตัวอย่างการเปลี่ยนแปลงในชั้นเรียน โรงเรียน และชุมชนที่เป็นผลจากการตัดสินใจของบุคคลและกลุ่ม	ยกตัวอย่างการเปลี่ยนแปลงในชั้นเรียน โรงเรียน และชุมชนที่เป็นผลจากการตัดสินใจของบุคคลและกลุ่มได้ถูกต้อง 4 ตัวอย่างขึ้นไป	ยกตัวอย่างการเปลี่ยนแปลงในชั้นเรียน โรงเรียน และชุมชนที่เป็นผลจากการตัดสินใจของบุคคลและกลุ่มได้ถูกต้อง 2-3 ตัวอย่าง	ยกตัวอย่างการเปลี่ยนแปลงในชั้นเรียน โรงเรียน และชุมชนที่เป็นผลจากการตัดสินใจของบุคคลและกลุ่มได้ถูกต้อง 1 ตัวอย่าง

เกณฑ์การตัดสินคุณภาพ

ช่วงคะแนน	8 - 9	5 - 7	ต่ำกว่า 5
ระดับคุณภาพ	ดี	พอใช้	ปรับปรุง

ภาคผนวก ข

แบบสอบถามวัดความพึงพอใจของนักเรียน
มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม
RAJABHAT MAHASARAKHAM UNIVERSITY

แบบสอบถามวัดความพึงพอใจของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 ที่มีต่อการพัฒนา
กิจกรรมการจัดการเรียนรู้แบบร่วมมือโดยใช้เทคนิค Co-op Co-op
เรื่อง พลเมืองดีของชาติ
กลุ่มสาระสังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3

คำชี้แจง

1. แบบสอบถามวัดความพึงพอใจของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 ที่มีต่อการพัฒนา
กิจกรรมการจัดการเรียนรู้แบบร่วมมือโดยใช้เทคนิค Co-op Co-op เรื่อง พลเมืองดีของชาติ ของ
นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 โรงเรียนบ้านสารจอตเก่าในด้านความพึงพอใจ โดยแบ่งคำถาม
ออกเป็น 4 ด้าน คือ

- 1.1 ด้านเนื้อหา
- 1.2 ด้านการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน
- 1.3 ด้านสื่อและอุปกรณ์การเรียนการสอน
- 1.4 ด้านการวัดและการประเมินผล

2. แบบสอบถามมีทั้งหมด 20 ข้อ ใช้เวลา 20 นาที

3. ให้นักเรียนอ่านข้อความแต่ละข้อให้ละเอียดและพิจารณาอย่างรอบคอบ แล้วเลือกตอบข้อที่
ตรงกับความรู้สึกจริง ๆ ของนักเรียน การตอบแบบสอบถามไม่มีคำตอบใดถูกหรือผิด เพราะแต่ละคน
ย่อมมีความคิดเห็นแตกต่างกัน การเลือกคำตอบในแต่ละข้อจะไม่มีผลต่อคะแนนของนักเรียนแต่อย่างใด

4. วิธีตอบคำถาม ให้นักเรียนอ่านข้อความ แล้วพิจารณาว่ามีความรู้สึกตรงกับคำตอบใดก็ให้ทำ
เครื่องหมาย ✓ ลงในช่องที่ตรงกับความพึงพอใจในช่องนั้น

3 หมายถึงความพึงพอใจอยู่ในระดับมาก

2 หมายถึงความพึงพอใจอยู่ในระดับปานกลาง

1 หมายถึงความพึงพอใจอยู่ในระดับน้อย

5. ถ้านักเรียนต้องการเปลี่ยนคำตอบในแต่ละข้อใหม่ให้ใช้ยางลบเครื่องหมาย / ออกให้สะอาด
หรือขีดทับเครื่องหมาย ≠ ให้ชัดเจน

รายการประเมิน	ระดับความพึงพอใจ		
	3	2	1
ด้านเนื้อหา			
1. เรื่องพลเมืองดีของชาติเป็นเรื่องที่ข้าพเจ้าชอบ	.....	.....	.....
2. เรื่องพลเมืองดีของชาติเป็นเรื่องที่ไม่ยากเกินไป	.....	.....	.....
3. ข้าพเจ้าอยากเรียนเรื่องพลเมืองดีของชาติให้มากกว่านี้	.....	.....	.....
4. เรื่องพลเมืองดีของชาติที่ข้าพเจ้าเรียนเป็นเรื่องที่เกี่ยวข้องกับชีวิตประจำวัน	.....	.....	.....
5. ความรู้ที่ข้าพเจ้าได้รับจากการเรียนสามารถนำไปใช้ใน ชีวิตประจำวันได้	.....	.....	.....
ด้านการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน			
6. การจัดกิจกรรมการเรียนการสอนแบบ Co-op Co-op กระตุ้นให้ข้าพเจ้าอยากเรียน	.....	.....	.....
7. ข้าพเจ้าชอบที่จะวางแผนการทำงานร่วมกับเพื่อน	.....	.....	.....
8. ข้าพเจ้ายินดีเสมอเมื่อได้ช่วยเพื่อนในกลุ่ม	.....	.....	.....
9. ข้าพเจ้าดีใจมากที่ได้สนทนากับเพื่อน ๆ เกี่ยวกับการปฏิบัติตนเป็นพลเมืองที่ดี	.....	.....	.....
10. ข้าพเจ้าและเพื่อน ๆ ได้ศึกษาเป็นกลุ่มและช่วยกันทำงานเป็นกลุ่ม จนมีความมั่นใจและกล้าแสดงออก	.....	.....	.....
ด้านสื่อและอุปกรณ์การเรียนการสอน			
11. สื่อประกอบการเรียนที่ครูนำมาใช้ชั่วโมงเรียนทำให้ข้าพเจ้าสนุก	.....	.....	.....
12. สื่อและอุปกรณ์การเรียนตรงกับเรื่องที่เรียน	.....	.....	.....
13. สื่อและอุปกรณ์การเรียนมีเพียงพอกับจำนวนนักเรียน	.....	.....	.....
14. ข้าพเจ้าเข้าใจและจำได้ดีเมื่อได้ใช้สื่อที่ครูนำมาสอนด้วยตนเอง	.....	.....	.....
15. ข้าพเจ้าพอใจในการเรียนจากสื่อที่นำมาใช้ในการเรียนเรื่องพลเมืองดีของชาติ	.....	.....	.....
ด้านการวัดและการประเมินผล			
16. ข้าพเจ้ามีโอกาสได้ทราบคะแนนของผลงานที่ข้าพเจ้าทำ	.....	.....	.....

รายการประเมิน	ระดับความพึงพอใจ		
	3	2	1
17. ข้าพเจ้าพอใจคะแนนที่ข้าพเจ้าได้จากการทำแบบทดสอบย่อย	.....	.....	.....
18. ข้าพเจ้าชอบเวลาที่คุณครูถามหลังการเรียนแต่ละครั้ง	.....	.....	.....
19. คุณครูมักจะชมข้าพเจ้าและเพื่อนๆ เสมอเมื่อตั้งใจทำกิจกรรม	.....	.....	.....
20. ข้าพเจ้าไม่ชอบเวลาเพื่อนแสดงความคิดเห็นกับผลงานกลุ่มของข้าพเจ้า	.....	.....	.....
รวมทั้งสิ้น			

มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม
RAJABHAT MAHASARAKHAM UNIVERSITY

ภาคผนวก ค

แบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน
มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม
RAJABHAT MAHASARAKHAM UNIVERSITY

แบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน
 กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม เรื่อง พลเมืองดีของชาติ
 สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3

คำชี้แจง :

1. แบบทดสอบนี้มีจำนวน 30 ข้อ ข้อละ 1 คะแนน
2. ให้นักเรียนกาเครื่องหมายกากบาท (X) ทับอักษร ก ข ค หรือ ง ในกระดาษคำตอบ

ที่เห็นว่าถูกต้อง

<p>1. ประเพณีและวัฒนธรรมในครอบครัว สามารถถ่ายทอดได้โดยวิธีใด</p> <p>ก. การบังคับ</p> <p>ข. การสังเกตจากเพื่อน</p> <p>ค. การเลียนแบบพฤติกรรมจากครู</p> <p>ง. การอบรมสั่งสอนของคุณพ่อคุณแม่</p> <p>2. นักเรียนจะมีวิธีแสดงความรักต่อพ่อ แม่อย่างไร จึงจะเหมาะสมที่สุด</p> <p>ก. พาพ่อแม่ไปเที่ยว</p> <p>ข. ชื่อของขวัญให้พ่อแม่</p> <p>ค. เชื้อฟังกำสั่งสอนของพ่อแม่</p> <p>ง. เขียนเรียงความเรื่องพ่อแม่ของฉัน</p> <p>3. นักเรียนควรปฏิบัติตนอย่างไร เมื่อเดินผ่านผู้ใหญ่</p> <p>ก. เดินสวนทางไป</p> <p>ข. เดินหลีกไปอีกทาง</p> <p>ค. ค้อมตัว แล้วเดินผ่านไป</p> <p>ง. หลบทาง แล้วเดินผ่านไป</p> <p>4. ประเพณีการบวชพระ ผู้ที่จะบวชพระได้ต้องมีอายุครบกี่ปี</p> <p>ก. 10 ปีขึ้นไป</p> <p>ข. 15 ปีขึ้นไป</p> <p>ค. 18 ปีบริบูรณ์</p> <p>ง. 20 ปีขึ้นไป</p>	<p>5. ประเพณี บุญบั้งไฟ เป็นประเพณีของภาคใด</p> <p>ก. ภาคเหนือ</p> <p>ข. ภาคกลาง</p> <p>ค. ภาคอีสาน</p> <p>ง. ภาคใต้</p> <p>6. การปฏิบัติตามประเพณีและวัฒนธรรมในท้องถิ่น มีประโยชน์อย่างไร</p> <p>ก. เข้าใจวิถีชีวิตของคนในท้องถิ่น</p> <p>ข. ทำให้นายทุนเข้ามาลงทุนในท้องถิ่นเพิ่มมากขึ้น</p> <p>ค. ช่วยหล่อหลอมให้คนในท้องถิ่นเป็นอันหนึ่งอันเดียวกัน</p> <p>ง. สร้างความสัมพันธ์อันดีระหว่างคนที่อาศัยอยู่คนละภาคของประเทศ</p> <p>7. ข้อใดไม่ใช่ประโยชน์ของการบวช</p> <p>ก. ช่วยรักษาประเพณี</p> <p>ข. ช่วยให้ได้รู้จักกันมากขึ้น</p> <p>ค. ช่วยสืบต่อพระพุทธศาสนา</p> <p>ง. ช่วยขัดเกลาความประพฤติของผู้บวช</p> <p>8. ใครปฏิบัติตนตามความเชื่อของศาสนาคริสต์</p> <p>ก. ภูมिरักษาดีทุกวันพระ</p> <p>ข. พลุไปโบสถ์ทุกวันอาทิตย์</p> <p>ค. ภพไม่รับประทานเนื้อสุกร</p> <p>ง. ดินถือศีลอดเป็นประจำทุกปี</p>
--	---

<p>9. ปู่อาศัยอยู่ในจังหวัดขอนแก่นปูจะหาอาหารชนิดใดกินได้ง่ายที่สุด</p> <p>ก. แฉ่ว ข. น้ำบูดู ค. แกงฮังเล ง. น้ำพริกปลาร้า</p> <p>10. ข้อใดเป็นสาเหตุของความแตกต่างในการดำเนินชีวิตของคนที่อาศัยอยู่ในกรุงเทพฯ มากที่สุด</p> <p>ก. ฐานะ ข. ประเพณี ค. ภูมิอากาศ ง. ภูมิประเทศ</p> <p>11. “ตรงกับวันที่ 6 เมษายน ของทุกปี” จากข้อความนี้ สอดคล้องกับข้อใด</p> <p>ก. วันจักรี ข. วันพืชมงคล ค. วันฉัตรมงคล ง. วันรัฐธรรมนูญ</p> <p>12. ใครปฏิบัติตนสัมพันธ์กับวันหยุดที่เกี่ยวกับชาติและพระมหากษัตริย์</p> <p>ก. มัธยมศึกษาชั้น 5 ข. มั่งรตน้ำดำหัวคุณตา ค. หิมาร่วมพัฒนาลำคลองในชุมชน ง. มั่นติดธงเสมาธรรมจักรที่หน้าบ้าน</p> <p>13. วันใดเป็นวันที่มีพระรัตนตรัยเกิดขึ้นครั้งแรกในโลก</p> <p>ก. วันมาฆบูชา ข. วันวิสาขบูชา ค. วันเข้าพรรษา ง. วันอาสาฬหบูชา</p> <p>14. การปฏิบัติของใครเกี่ยวข้องกับกิจกรรมในวันสำคัญทางศาสนาน้อยที่สุด</p> <p>ก. นิ่งไปเวียนเทียนที่วัด ข. นิดไปเที่ยวชมวัดโบราณที่อยู่ชยา ค. นุขนำอาหารและขนมไปเลี้ยงเด็กกำพร้า ง. นำปฏิบัติตนโดยเว้นจากอบายมุขต่าง ๆ</p>	<p>15. วันพืชมงคลแสดงถึงการให้ความสำคัญแก่ใคร</p> <p>ก. เกษตรกร ข. ข้าราชการ ค. พ่อค้าแม่ค้า ง. พระมหากษัตริย์</p> <p>16. ในวันสงกรานต์เราควรปฏิบัติอย่างไร</p> <p>ก. ไปเวียนเทียนที่วัด ข. ไปรดน้ำดำหัวผู้ใหญ่ ค. ไปถวายสังฆทานที่วัด ง. ไปกินเลี้ยงที่บ้านเพื่อนสนิท</p> <p>17. ใครเหมาะสมที่จะเป็นคนที่ในท้องถิ่นมากที่สุด</p> <p>ก. ต่ายพาคนในท้องถิ่นไปท่องเที่ยวต่างจังหวัด ข. ตูเปิดร้านขายสินค้าเกี่ยวกับเทคโนโลยีท้องถิ่น ค. ตูตั้งสหกรณ์ท้องถิ่นเพื่อช่วยแก้ปัญหาการกตราคาผลผลิต ง. ตูอมรับราชการครู และสอนอยู่ในโรงเรียนประจำท้องถิ่น</p> <p>18. พระสงฆ์มีบทบาทหน้าที่สำคัญในชุมชนอย่างไร</p> <p>ก. เป็นหัวหน้าชุมชน ข. ป้องกันปราบปรามผู้กระทำความผิด ค. ดูแลความสงบสุขของคนในชุมชน ง. อบรมสั่งสอนชาวบ้านให้ประพฤติดี</p> <p>19. นักเรียนสามารถบำเพ็ญประโยชน์ต่อชุมชนได้อย่างไร</p> <p>ก. ช่วยกันดูแลต้นไม้ในชุมชน ข. ช่วยกันจับคนร้ายในชุมชน ค. ช่วยกันออกเงินปฏิสังขรณ์วัด ง. ช่วยกันซ่อมแซมไฟฟ้าในชุมชน</p> <p>20. การใช้สิทธิเลือกตั้งเกี่ยวข้องกับกระบวนการประชาธิปไตยอย่างไร</p> <p>ก. เข้าร่วมกิจกรรมของชุมชน ข. บำเพ็ญประโยชน์ต่อชุมชน ค. มีส่วนร่วมในกิจกรรมทางการเมือง ง. ปฏิบัติตนตามกฎระเบียบของชุมชน</p>
---	---

<p>21. ใครมีส่วนร่วมในกิจกรรมประชาธิปไตย</p> <p>ก. ป่านชวนแม่ไปทำบุญที่วัด</p> <p>ข. นิดเข้าร่วมกิจกรรมปลูกป่า</p> <p>ค. ต้นเลือกว่าจะซื้อสินค้าร้านใด</p> <p>ง. แต่งชื่อขนมจากเพื่อนที่เลือกเธอเป็นหัวหน้าห้อง</p> <p>22. นักเรียนมีส่วนร่วมในกิจกรรมประชาธิปไตยอย่างไร</p> <p>ก. เลือกหัวหน้าห้อง</p> <p>ข. เลือกประธานนักเรียน</p> <p>ค. เลือกคณะกรรมการการสถานศึกษา</p> <p>ง. ถูกทั้ง ก และ ข</p> <p>23. ใครเป็นตัวแทนในชั้นเรียน</p> <p>ก. หัวหน้าห้อง</p> <p>ข. ประธานนักเรียน</p> <p>ค. คณะกรรมการโรงเรียน</p> <p>ง. คณะกรรมการระดับชั้น</p> <p>24. ใครปฏิบัติหน้าที่หัวหน้าห้องได้ถูกต้องเหมาะสม</p> <p>ก. นำน้ำเพื่อน ๆ คุยกันในห้องเรียน</p> <p>ข. แนนนำเพื่อน ๆ โดดเรียนเป็นประจำ</p> <p>ค. นนท้นำเพื่อน ๆ ไปหาเรื่องเพื่อนโรงเรียนอื่น</p> <p>ง. นุ่นเป็นตัวแทนประสานงานกับครูและเพื่อน ๆ ในห้อง</p> <p>25. วิธีการเลือกแบบใด ที่จะได้หัวหน้าห้องตามความต้องการของนักเรียนมากที่สุด</p> <p>ก. ครูเป็นผู้แต่งตั้ง</p> <p>ข. การออกเสียงโดยตรง</p> <p>ค. การเลือกตัวแทนออกเสียง</p> <p>ง. การเลือกจากผู้ที่มีความรู้ความสามารถโดดเด่นที่สุด</p>	<p>26. ข้อใดสัมพันธ์กับการเปลี่ยนแปลงในโรงเรียน</p> <p>ก. สร้างลานกีฬา</p> <p>ข. สร้างห้องพยาบาล</p> <p>ค. สร้างบ่อบำบัดน้ำเสีย</p> <p>ง. สร้างสวนสาธารณะ</p> <p>27. ตัวแทนหรือผู้นำชุมชนที่ดี ควรมีลักษณะอย่างไร</p> <p>ก. ร่ำรวย</p> <p>ข. ชื่อสัตย์</p> <p>ค. พุดจาดี</p> <p>ง. เครื่องขริม นำเกรงขาม</p> <p>28. ใครมีความเหมาะสมที่จะเป็นผู้นำมากที่สุด</p> <p>ก. หนูน้ามั่นใจในตนเอง</p> <p>ข. หนูนึมเรียนหนังสือเก่ง</p> <p>ค. หนูนุซมีความรับผิดชอบ</p> <p>ง. หนูนิตมีมนุษยสัมพันธ์ที่ดี</p> <p>29. การเลือกตำแหน่งในข้อใด เป็นการออกเสียงเลือกตั้งโดยตรงของประชาชน</p> <p>ก. ผู้ใหญ่บ้าน</p> <p>ข. นายอำเภอ</p> <p>ค. ประธานศาลฎีกา</p> <p>ง. ผู้ว่าราชการจังหวัด</p> <p>30. การมีผู้นำชุมชนทำให้เกิดการเปลี่ยนแปลงในข้อใดมากที่สุด</p> <p>ก. ชุมชนมีการพัฒนา</p> <p>ข. ชุมชนมีตัวแทนไปประชุมกับจังหวัด</p> <p>ค. คนในชุมชนมีฐานะความเป็นอยู่ที่ดีขึ้น</p> <p>ง. คนในชุมชนย้ายถิ่นฐานไปประกอบอาชีพในเมืองใหญ่</p>
---	---

เฉลยแบบทดสอบก่อนเรียน-หลังเรียน
 กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม
 สาระที่ 2 หน้าที่พลเมือง วัฒนธรรมและการดำเนินชีวิต

ข้อ	เฉลย	ข้อ	เฉลย
1	ง	16	ข
2	ค	17	ค
3	ค	18	ง
4	ง	19	ก
5	ค	20	ค
6	ค	21	ข
7	ข	22	ง
8	ข	23	ก
9	ก	24	ง
10	ก	25	ข
11	ก	26	ก
12	ค	27	ข
13	ง	28	ค
14	ข	29	ก
15	ก	30	ก

ภาคผนวก ง

เครื่องมือสำหรับผู้เชี่ยวชาญเพื่อตรวจสอบคุณภาพ

RAJABHAT MAHASARAKHAM UNIVERSITY

แบบประเมินความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญที่มีต่อแผนการจัดการเรียนรู้ เรื่องการพัฒนา
กิจกรรมการเรียนรู้แบบร่วมมือโดยใช้เทคนิค Co-op Co-op เรื่อง พลเมืองดีของชาติ
ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3

คำชี้แจง : แบบประเมินแผนการจัดการเรียนรู้ จำนวน 16 แผน มีจุดมุ่งหมาย เพื่อพัฒนาการจัดการ
เรียนรู้เรื่อง พลเมืองดีของชาติ ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 โปรดทำเครื่องหมาย ✓ ลงใน
ช่องว่างที่ตรงกับความคิดเห็นของท่าน ข้อละ 1 ระดับความคิดเห็น มีทั้งหมด 5 ระดับ คือ

5	หมายถึง	เหมาะสมมากที่สุด
4	หมายถึง	เหมาะสมมาก
3	หมายถึง	เหมาะสมปานกลาง
2	หมายถึง	เหมาะสมน้อย
1	หมายถึง	เหมาะสมน้อยที่สุด

ความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญ ที่มีต่อแผนการจัดการเรียนรู้ เรื่องการพัฒนากิจกรรมการเรียนรู้แบบ
ร่วมมือ โดยใช้เทคนิค Co-op Co-op เรื่อง พลเมืองดีของชาติ ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3

รายการประเมิน	ระดับความเหมาะสม				
	5	4	3	2	1
1. จุดประสงค์เชิงพฤติกรรม					
1.1 ถูกต้องตามหลักการเรียนรู้					
1.2 ผลการเรียนรู้ที่คาดหวังสอดคล้องกับเนื้อหา					
1.3 ภาษาที่ใช้มีความชัดเจนเข้าใจง่าย					
1.4 ระบุพฤติกรรมที่ต้องการจัดได้อย่างชัดเจน					
2. เนื้อหาสาระ					
2.1 สาระการเรียนรู้เหมาะสมกับเวลาที่ใช้สอน					
2.2 สาระการเรียนรู้น่าสนใจและเป็นประโยชน์ต่อการเรียนรู้					
2.3 ครบถ้วนเพียงพอที่จะเป็นพื้นฐานการสร้างความรู้ใหม่ เกิดพฤติกรรมหรือ ทักษะที่ต้องการ					
2.4 ชัดเจนไม่สับสน เนื้อหาเหมาะสมกับระดับของนักเรียน					
3. การจัดกิจกรรมการเรียนรู้					
3.1 สอดคล้องกับจุดประสงค์การเรียนรู้					
3.2 สอดคล้องกับความต้องการ ความสามารถ และวัยของผู้เรียน					
3.3 น่าสนใจ จูงใจให้ผู้เรียนกระตือรือร้นที่จะเรียนและเข้าร่วมกิจกรรม					

3.4 เป็นกิจกรรมที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ					
4. กระบวนการวัดและประเมินผล					
4.1 วิธีวัดผลเครื่องมือมีความสอดคล้องกับจุดประสงค์การเรียนรู้					
4.2 วิธีวัดผลเครื่องมือมีความสอดคล้องกับขั้นตอนและกระบวนการเรียนรู้ในกิจกรรม					

ลงชื่อ .....ผู้เชี่ยวชาญ

(.....)

ตำแหน่ง.....

มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม
RAJABHAT MAHASARAKHAM UNIVERSITY

แบบประเมินสำหรับผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบคุณภาพของเครื่องมือ
แบบทดสอบวิชาสังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม
หน่วยการเรียนรู้ที่ 2 เรื่อง พลเมืองดีของชาติขั้นประถมศึกษาปีที่ 3

ตัวอย่าง ข้อสอบ วิชาสังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม หน่วยการเรียนรู้ที่ 2 เรื่อง พลเมืองดี
 ขั้นประถมศึกษาปีที่ 3

การวิจัยเรื่อง การพัฒนากิจกรรมการจัดการเรียนรู้แบบร่วมมือโดยใช้เทคนิค Co-op Co-op เรื่อง
 พลเมืองดีของชาติ กลุ่มสาระสังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3

ผู้วิจัย นายลักษณะสิน พาคลัง

คำชี้แจง :แบบประเมินฉบับนี้ใช้สำหรับท่านซึ่งเป็นผู้เชี่ยวชาญในการตรวจสอบว่าข้อคำถามแต่ละข้อ
 มีความสอดคล้องกับวัตถุประสงค์เชิงพฤติกรรมหรือไม่โดยมีเกณฑ์การประเมินดังนี้

- ให้คะแนน +1 หมายถึงแน่ใจว่าข้อสอบวัดจุดประสงค์/เนื้อหา
 ให้คะแนน 0 หมายถึงไม่แน่ใจว่าข้อสอบวัดจุดประสงค์/เนื้อหา
 ให้คะแนน -1 หมายถึงแน่ใจว่าข้อสอบไม่วัดจุดประสงค์/เนื้อหา

จุดประสงค์การเรียนรู้	พฤติกรรมข้อสอบ	ข้อคำถาม	ความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญ			
			+1	0	-1	ข้อเสนอแนะ
1. อธิบาย ความหมายของ ประเพณีและ วัฒนธรรมใน ครอบครัวได้	ความเข้าใจ	1. ประเพณีและวัฒนธรรมในครอบครัว สามารถถ่ายทอดได้โดยวิธีใด ก. การบังคับ ข. การสังเกตจากเพื่อน ค. การเลียนแบบพฤติกรรมจากครู ง. การอบรมสั่งสอนของคุณพ่อคุณแม่ ตอบ ง.				
2. ยกตัวอย่าง ประเพณีและ วัฒนธรรมใน ครอบครัวได้	การนำไปใช้	2. นักเรียนจะมีวิธีแสดงความรักต่อพ่อ แม่ อย่างไร จึงจะเหมาะสมที่สุด ก. พาพ่อแม่ไปเที่ยว ข. ซื้อของขวัญให้พ่อแม่ ค. เชื้อฟังคำสั่งสอนของพ่อแม่ ง. เขียนเรียงความเรื่องพ่อแม่ของฉัน ตอบ ค.				

จุดประสงค์การเรียนรู้	พฤติกรรม ข้อสอบ	ข้อความถาม	ความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญ			
			+1	0	-1	ข้อเสนอแนะ
	การวิเคราะห์	3. ข้อใดเป็นประเพณีวัฒนธรรมในครอบครัวน้อยที่สุด ก. ไหว้พ่อแม่ ข. ทำงานบ้าน ค. แสดงความรัก ง. ทำบุญตักบาตร ตอบ ง.				
3. บอกประโยชน์และปฏิบัติตนตามประเพณีและวัฒนธรรมในครอบครัวได้	ความเข้าใจ	4. คนไทยมีวัฒนธรรมการทักทายอย่างไร ก. การไหว้ ข. การจับมือ ค. การหอมแก้ม ง. การโอบกอด ตอบ ก.				
	การนำไปใช้	5. นักเรียนควรปฏิบัติตนอย่างไร เมื่อเดินผ่านผู้ใหญ่ ก. เดินสวนทางไป ข. เดินหลีกเลี่ยงอีกทาง ค. ค้อมตัว แล้วเดินผ่านไป ง. หลบทาง แล้วเดินผ่านไป ตอบ ค.				
4. อธิบายความหมายของประเพณีและวัฒนธรรมในท้องถิ่นได้	ความรู้ ความจำ	6. ประเพณีการบวชพระ ผู้ที่จะบวชพระได้ต้องมีอายุครบกี่ปี ก. 10 ปีขึ้นไป ข. 15 ปีขึ้นไป ค. 18 ปีบริบูรณ์ ง. 20 ปีขึ้นไป ตอบ ง.				
5. ยกตัวอย่างประเพณีและวัฒนธรรมในท้องถิ่นได้	ความรู้ ความจำ	7. ประเพณี บุญบั้งไฟ เป็นประเพณีของภาคใด ก. ภาคเหนือ ข. ภาคกลาง ค. ภาคอีสาน ง. ภาคใต้ ตอบ ค.				

จุดประสงค์การเรียนรู้	พฤติกรรม ข้อสอบ	ข้อความถาม	ความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญ			
			+1	0	-1	ข้อเสนอแนะ
	ความรู้ ความจำ	8. ประเพณี แห่นาคโหด เป็นประเพณีของจังหวัดใด ก. เลย ข. ชัยภูมิ ค. สกลนคร ง. ขอนแก่น ตอบ ข.				
6.บอกประโยชน์และปฏิบัติตามประเพณีและวัฒนธรรมในท้องถิ่นได้	ความเข้าใจ	9. การปฏิบัติตามประเพณีและวัฒนธรรมในท้องถิ่นมีประโยชน์อย่างไร ก. เข้าใจวิถีชีวิตของคนในท้องถิ่น ข. ทำให้นายทุนเข้ามาลงทุนในท้องถิ่นเพิ่มมากขึ้น ค. ช่วยหล่อหลอมให้คนในท้องถิ่นเป็นอันหนึ่งอันเดียวกัน ง. สร้างความสัมพันธ์อันดีระหว่างคนที่อาศัยอยู่คนละภาคของประเทศ ตอบ ค.				
6.บอกประโยชน์และปฏิบัติตามประเพณีและวัฒนธรรมในท้องถิ่นได้	ความเข้าใจ	10. ข้อใดไม่ใช่ประโยชน์ของการบวช ก. ช่วยรักษาประเพณี ข. ช่วยให้ได้รู้จักกันมากขึ้น ค. ช่วยสืบต่อพระพุทธศาสนา ง. ช่วยขัดเกลาความประพฤติของผู้บวช ตอบ ข.				
7.บอกพฤติกรรม การดำเนินชีวิตที่แตกต่างกันของตนเองและผู้อื่นได้	การวิเคราะห์	11. ใครปฏิบัติตามความเชื่อของศาสนาคริสต์ ก. ภูมिरักษาศีลทุกวันพระ ข. พลุไปโบสถ์ทุกวันอาทิตย์ ค. ภพไม่รับประทานเนื้อสุกร ง. ดินถือศีลตลอดเป็นประจำทุกปี ตอบ ข.				
	การวิเคราะห์	12. ปูอาศัยอยู่ในจังหวัดขอนแก่นปูจะหาอาหารชนิดใดกินได้ง่ายที่สุด ก. แฉ่ว ข. น้ำบูดู ค. แกงยังเล ง. น้ำพริกปลาร้า ตอบ ก.				

จุดประสงค์การเรียนรู้	พฤติกรรม ข้อสอบ	ข้อความคำถาม	ความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญ			
			+1	0	-1	ข้อเสนอแนะ
8. บอกสาเหตุที่ทำให้พฤติกรรม การดำเนินชีวิตของคนในสังคมแตกต่างกันได้	การวิเคราะห์	13. ข้อใดไม่สัมพันธ์กัน ก. กานอ้ายอยู่ในเมืองจิ้งจ่าขาย ข. แก้วอ้ายอยู่ในชนบทหิ้งปลูผัก ค. กิ่งอ้ายอยู่ใกล้ภูเขาจำทำประมง ง. กูกอ้ายอยู่ใกล้ทะเลจึงเปิดรีสอร์ท ตอบ ค.				
	การวิเคราะห์	14. ข้อใดเป็นสาเหตุของความแตกต่างในการดำเนินชีวิตของคนที่อาศัยอยู่ในกรุงเทพฯ มากที่สุด ก.ฐานะ ข. ประเพณี ค. ภูมิอากาศ ง. ภูมิประเทศ ตอบ ก.				
9. บอกความสำคัญของวันหยุดราชการที่เกี่ยวกับชาติและพระมหากษัตริย์ได้	ความรู้ ความจำ	15. “ตรงกับวันที่ 6 เมษายน ของทุกปี” จากข้อความนี้สอดคล้องกับข้อใด ก.วันจักรี ข. วันพืชมงคล ค. วันฉัตรมงคล ง. วันรัฐธรรมนูญ ตอบ ก.				
10. บอกแนวทางการปฏิบัติตนเนื่องในวันหยุดราชการที่เกี่ยวกับชาติและพระมหากษัตริย์ได้	การนำไปใช้	16.นักเรียนควรปฏิบัติตนอย่างไร ในวันที่ 23 ตุลาคมของทุกปี ก. รดน้ำดำหัวผู้ใหญ่ ข. จุดเทียนชัยถวายพระพร ค. ถวายพวงมาลาที่พระบรมรูปทรงม้า ง.ไปดูพระราชพิธีจรดพระนังคัลแรกนาขวัญ ตอบ ค.				
	การนำไปใช้	17. ใครปฏิบัติตนสัมพันธ์กับวันหยุดที่เกี่ยวกับชาติและพระมหากษัตริย์ ก. มิคร์กษาศิล 5 ข. มั่งรดน้ำดำหัวคุณตา ค. หมิวร่วมพัฒนาลำคลองในชุมชน ง. มินติดธงเสมาธรรมจักรที่หน้าบ้าน ตอบ ค.				

จุดประสงค์การเรียนรู้	พฤติกรรม ข้อสอบ	ข้อความคำถาม	ความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญ			
			+1	0	-1	ข้อเสนอแนะ
11.บอกความสำคัญของวันหยุดราชการที่เกี่ยวกับศาสนาได้	ความรู้ ความจำ	18.วันใดเป็นวันที่มีพระรัตนตรัยเกิดขึ้นครั้งแรกในโลก ก.วันมาฆบูชา ข. วันวิสาขบูชา ค. วันเข้าพรรษา ง. วันอาสาฬหบูชา ตอบ ง.				
12.บอกแนวทางการปฏิบัติตนเนื่องในวันหยุดราชการที่เกี่ยวกับศาสนาได้	การวิเคราะห์	19. การปฏิบัติของใครเกี่ยวข้องกับกิจกรรมในวันสำคัญทางศาสนาน้อยที่สุด ก. นิ่งไปเวียนเทียนที่วัด ข. นิดไปเที่ยวชมวัดโบราณที่อยู่ธยา ค. นุขน้ำอาหารและขนมไปเลี้ยงเด็กกำพร้า ง. น้ำปฏิบัติตนโดยเว้นจากอบายมุขต่าง ๆ ตอบ ข.				
13.บอกความสำคัญของวันหยุดราชการที่เกี่ยวกับประเพณีและวัฒนธรรมไทยได้	ความรู้ ความจำ	20.วันพีชมงคลแสดงถึงการให้ความสำคัญแก่ใคร ก. เกษตรกร ข. ข้าราชการ ค. พ่อค้าแม่ค้า ง. พระมหากษัตริย์ ตอบ ก.				
14. บอกแนวทางการปฏิบัติตนเนื่องในวันหยุดราชการที่เกี่ยวกับประเพณีและวัฒนธรรมไทยได้	การนำไปใช้	21. ในวันสงกรานต์เราควรปฏิบัติอย่างไร ก. ไปเวียนเทียนที่วัด ข. ไปรดน้ำดำหัวผู้ใหญ่ ค. ไปถวายสังฆทานที่วัด ง. ไปกินเลี้ยงที่บ้านเพื่อนสนิท ตอบ ข.				
15.ยกตัวอย่างบุคคลซึ่งมีผลงานที่เป็นประโยชน์แก่ชุมชนและท้องถิ่นของตนได้	การประเมินค่า	22. บุคคลตัวอย่างในท้องถิ่น ควรมีลักษณะอย่างไรมากที่สุด ก. เมตตา ข. กตัญญู ค. เสียสละ ง.การศึกษาดี ตอบ ค.				

จุดประสงค์การเรียนรู้	พฤติกรรม ข้อสอบ	ข้อความคำถาม	ความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญ			
			+1	0	-1	ข้อเสนอแนะ
	การประเมิน ค่า	23. ใครเหมาะสมที่จะเป็นคนที่ในท้องถิ่นมากที่สุด ก. ต่ายพาคนในท้องถิ่นไปท่องเที่ยวต่างจังหวัด ข. ตูเปิดร้านขายสินค้าเกี่ยวกับเทคโนโลยี ท้องถิ่น ค. ตูยตั้งสหกรณ์ท้องถิ่นเพื่อช่วยแก้ปัญหา การกตริการคผลผลิต ง. ต้อมรับราชการครู และสอนอยู่ในโรงเรียน ประจำท้องถิ่น ตอบ ค.				
16.บอกบทบาท หน้าที่ของบุคคล ต่างๆ ในชุมชนได้	ความเข้าใจ	24. พระสงฆ์ มีบทบาทหน้าที่สำคัญในชุมชนอย่างไร ก. เป็นหัวหน้าชุมชน ข. ป้องกันปราบปรามผู้กระทำความผิด ค. ดูแลความสงบสุขของคนในชุมชน ง. อบรมสั่งสอนชาวบ้านให้ประพฤติดี ตอบ ง.				
	การนำไปใช้	25. นักเรียนสามารถบำเพ็ญประโยชน์ต่อ ชุมชนได้อย่างไร ก. ช่วยกันดูแลต้นไม้ในชุมชน ข. ช่วยกันจับคนร้ายในชุมชน ค. ช่วยกันออกเงินปฏิสังขรณ์วัด ง. ช่วยกันซ่อมแซมไฟฟ้าในชุมชน ตอบ ก.				
	ความเข้าใจ	26. การดูแลรักษาผู้ป่วยและคนในชุมชนให้ มีสุขภาพดีเป็นหน้าที่ของใคร ก. ครู ข. แพทย์ ค. ตำรวจ ง. ผู้ใหญ่บ้าน ตอบ ข.				
17. บอกข้อปฏิบัติ ในการมีส่วนร่วมใน กิจกรรมต่างๆ ใน สังคมตาม กระบวนการ ประชาธิปไตยได้	ความเข้าใจ	27. การใช้สิทธิเลือกตั้งเกี่ยวข้องกับ กระบวนการประชาธิปไตยอย่างไร ก. เข้าร่วมกิจกรรมของชุมชน ข. บำเพ็ญประโยชน์ต่อชุมชน ค. มีส่วนร่วมในกิจกรรมทางการเมือง ง. ปฏิบัติตนตามกฎหมายระเบียบของชุมชน ตอบ ค.				

จุดประสงค์การเรียนรู้	พฤติกรรมข้อสอบ	ข้อความคำถาม	ความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญ			
			+1	0	-1	ข้อเสนอแนะ
17.บอกข้อปฏิบัติในการมีส่วนร่วมในกิจกรรมต่างๆ ในสังคมตามกระบวนการประชาธิปไตยได้	ความเข้าใจ	28. ใครมีส่วนร่วมในกิจกรรมประชาธิปไตย ก. ป่านชวนแม่ไปทำบุญที่วัด ข. นิดเข้าร่วมกิจกรรมปลูกป่า ค. ต้นเลือกว่าจะซื้อสินค้าร้านใด ง. แต่งชื่อขนมจากเพื่อนที่เลือกเธอเป็นหัวหน้าห้อง ตอบ ข.				
18.มีส่วนร่วมในกิจกรรมต่างๆ ในสังคมตามกระบวนการประชาธิปไตยได้อย่างเหมาะสม	การนำไปใช้	29. นักเรียนมีส่วนร่วมในกิจกรรมประชาธิปไตยอย่างไร ก. เลือกหัวหน้าห้อง ข. เลือกประธานนักเรียน ค. เลือกคณะกรรมการการศึกษา ง. ถูกทั้ง ก และ ข ตอบ ง.				
19.บอกลักษณะของตัวแทนในชั้นเรียนและโรงเรียนได้	ความเข้าใจ	30.ใครเป็นตัวแทนในชั้นเรียน ก. หัวหน้าห้อง ข. ประธานนักเรียน ค. คณะกรรมการโรงเรียน ง. คณะกรรมการระดับชั้น ตอบ ก.				
	การวิเคราะห์	31. ใครปฏิบัติหน้าที่หัวหน้าห้องได้ถูกต้องเหมาะสม ก. นำน้ำเพื่อน ๆ คุยกันในห้องเรียน ข. แนนนำเพื่อน ๆ โดดเรียนเป็นประจำ ค. นนท์นำเพื่อน ๆ ไปหาเรื่องเพื่อนโรงเรียนอื่น ง. นุ่นเป็นตัวแทนประสานงานกับครูและเพื่อนๆ ในห้อง ตอบ ง.				
19.บอกลักษณะของตัวแทนในชั้นเรียนและโรงเรียนได้	การประเมินค่า	32. ข้อใดเป็นหน้าที่ของหัวหน้าห้องที่เหมาะสมที่สุด ก. ออกคำสั่งให้เพื่อนเก็บขยะ ข. รวบรวมการบ้านเพื่อส่งคุณครู ค. คอยจดชื่อคนทำผิดเพื่อบอกครู ง. ดูแลความเรียบร้อยในห้องเรียน ตอบ ง.				

จุดประสงค์การเรียนรู้	พฤติกรรม ข้อสอบ	ข้อคำถาม	ความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญ			
			+1	0	-1	ข้อเสนอแนะ
20.บอกวิธีการเลือกตัวแทนในชั้นเรียนและโรงเรียนอย่างถูกต้องและเหมาะสมได้	ความเข้าใจ	33. วิธีการเลือกแบบใด ที่จะได้หัวหน้าห้องตามความต้องการของนักเรียนมากที่สุด ก. ครูเป็นผู้แต่งตั้ง ข. การออกเสียงโดยตรง ค. การเลือกตัวแทนออกเสียง ง. การเลือกจากผู้ที่มีความรู้ความสามารถโดดเด่นที่สุด ตอบ ข.				
	ความเข้าใจ	34. การเลือกแบบใด ที่จะได้หัวหน้าห้องตามความต้องการของนักเรียน ก. แต่งตั้งจากครู ข. ออกเสียงโดยตรง ค. เลือกตัวแทนออกเสียง ง. เลือกจากคนที่เรียนเก่งที่สุด ตอบ ข.				
21.บอกการเปลี่ยนแปลงในชั้นเรียนและโรงเรียนซึ่งเกิดจากการตัดสินใจของบุคคลและกลุ่ม พร้อมทั้งบอกผลดีที่เกิดขึ้นต่อสมาชิกได้	การวิเคราะห์	35. ข้อใดสัมพันธ์กับการเปลี่ยนแปลงในโรงเรียน ก. สร้างลานกีฬา ข. สร้างห้องพยาบาล ค. สร้างบ่อบำบัดน้ำเสีย ง. สร้างสวนสาธารณะ ตอบ ก.				
22.บอกลักษณะของผู้นำในชุมชนได้	การวิเคราะห์	36. ตัวแทนหรือผู้นำชุมชนที่ดี ควรมีลักษณะอย่างไร ก. ร่ารวย ข. ซื่อสัตย์ ค. พุดจาดี ง. เครื่องขริมน่าเกรงขาม ตอบ ข.				
	การประเมินค่า	37. ใครมีความเหมาะสมที่จะเป็นผู้นำมากที่สุด ก. หนูมั่นใจในตนเอง ข. หนูมีหนังสือเก่ง ค. หนูมีความสุขรับผิดชอบ ง. หนูมีมนุษยสัมพันธ์ที่ดี ตอบ ค.				

จุดประสงค์การเรียนรู้	พฤติกรรม ข้อสอบ	ข้อความถาม	ความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญ			
			+1	0	-1	ข้อเสนอแนะ
23.บอกวิธีการเลือกผู้นำหรือตัวแทนในชุมชนอย่างถูกต้องและเหมาะสมได้	ความรู้ ความจำ	38.การเลือกตำแหน่งในข้อใด เป็นการออกเสียงเลือกตั้งโดยตรงของประชาชน ก. ผู้ใหญ่บ้าน ข. นายอำเภอ ค. ประธานศาลฎีกา ง. ผู้ว่าราชการจังหวัด ตอบ ก.				
24.บอกการเปลี่ยนแปลงในชุมชนซึ่งเกิดจากการตัดสินใจของบุคคลและกลุ่มพร้อมกับผลดีที่เกิดขึ้นต่อสมาชิกได้	การวิเคราะห์	39. เมื่อมีตัวแทนหรือผู้นำที่ดีในระดับต่างๆแล้วจะเกิดการเปลี่ยนแปลงอย่างไร ก. เกิดความวุ่นวายในการทำงาน ข. การดำเนินกิจกรรมเป็นไปอย่างราบรื่น ค. ตัวแทนหรือผู้นำมีอำนาจเบ็ดเสร็จเด็ดขาด ง. ขั้นตอนการทำงานมีความละเอียดซับซ้อนมากยิ่งขึ้น ตอบ ข.				
24.บอกการเปลี่ยนแปลงในชุมชนซึ่งเกิดจากการตัดสินใจของบุคคลและกลุ่มพร้อมกับผลดีที่เกิดขึ้นต่อสมาชิกได้	การวิเคราะห์	40. การมีผู้นำชุมชนทำให้เกิดการเปลี่ยนแปลงในข้อใดมากที่สุด ก. ชุมชนมีการพัฒนา ข. ชุมชนมีตัวแทนไปประชุมกับจังหวัด ค. คนในชุมชนมีฐานะความเป็นอยู่ที่ดีขึ้น ง. คนในชุมชนย้ายถิ่นฐานไปประกอบอาชีพในเมืองใหญ่ ตอบ ก.				

ลงชื่อ .....ผู้เชี่ยวชาญ

(.....)

ตำแหน่ง .....

แบบประเมินดัชนีความสอดคล้องของเครื่องมือวิจัย (IOC)
สำหรับผู้เชี่ยวชาญพิจารณาประเมิน และให้คำแนะนำ

ตัวอย่าง แบบสอบถาม เรื่องความพึงพอใจของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 ที่มีต่อการพัฒนา กิจกรรมการจัดการเรียนรู้แบบร่วมมือโดยใช้เทคนิค Co-op Co-op เรื่อง พลเมืองดีของชาติ กลุ่มสาระสังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3

การวิจัยเรื่อง การพัฒนากิจกรรมการจัดการเรียนรู้แบบร่วมมือโดยใช้เทคนิค Co-op Co-op เรื่อง พลเมืองดีของชาติ กลุ่มสาระสังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3

ผู้วิจัย นายลักษณะสิน พาคลั่ง

คำชี้แจง เชิญท่านพิจารณาข้อคำถาม/ข้อสอบ สำหรับการวิจัยแต่ละข้อว่า มีความเหมาะสม ไม่ขัด จริยธรรมและสอดคล้องกับ นิยามเชิงปฏิบัติการ วัตถุประสงค์ ของตัวแปรที่ศึกษาหรือไม่ถ้าพิจารณา แล้วเห็นว่า สอดคล้องให้เขียน ✓ ที่ช่อง +1 , ไม่แน่ใจ ที่ช่อง 0 , ไม่สอดคล้อง ที่ช่อง -1 และ กรุณาให้คำแนะนำ

ข้อคำถาม	ความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญ			
	+1	0	-1	ข้อเสนอแนะ
ด้านเนื้อหา				
1. เรื่องพลเมืองดีของชาติเป็นเรื่องที่ข้าพเจ้าชอบ				
2. เรื่องพลเมืองดีของชาติเป็นเรื่องที่ไม่ยากเกินไป				
3. ข้าพเจ้าอยากเรียนเรื่องพลเมืองดีของชาติให้มากกว่านี้				
4. เรื่องพลเมืองดีของชาติที่ข้าพเจ้าเรียนเป็นเรื่องที่เกี่ยวข้องกับชีวิตประจำวัน				
5. ความรู้ที่ข้าพเจ้าได้รับจากการเรียนสามารถนำไปใช้ในชีวิตประจำวันได้				
ด้านการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน				
6. การจัดกิจกรรมการเรียนการสอนแบบ Co-op Co-op กระตุ้นให้ข้าพเจ้าอยากเรียน				
7. ข้าพเจ้าชอบที่จะวางแผนการทำงานร่วมกับเพื่อน				
8. ข้าพเจ้ายินดีเสมอเมื่อได้ช่วยเพื่อนในกลุ่ม				
9. ข้าพเจ้าดีใจมากที่ได้สนทนากับเพื่อนๆ เกี่ยวกับการปฏิบัติตนเป็นพลเมืองที่ดี				
10. ข้าพเจ้าและเพื่อนๆ ได้ศึกษาเป็นกลุ่มและช่วยกันทำงานเป็นกลุ่ม จนมีความมั่นใจและกล้าแสดงออก				

ข้อความถาม	ความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญ			
	+1	0	-1	ข้อเสนอแนะ
ด้านสื่อและอุปกรณ์การเรียนการสอน				
11. สื่อประกอบการเรียนที่ครูนำมาใช้ชั่วโมงเรียนทำให้ข้าพเจ้าสนุก				
12. สื่อและอุปกรณ์การเรียนตรงกับเรื่องที่เรียน				
13. สื่อและอุปกรณ์การเรียนมีเพียงพอกับจำนวนนักเรียน				
14. ข้าพเจ้าเข้าใจและจำได้ดีเมื่อได้ใช้สื่อที่ครูนำมาสอนด้วยตนเอง				
15. ข้าพเจ้าพอใจในการเรียนจากสื่อที่นำมาใช้ในการเรียนเรื่อง พลเมืองดีของชาติ				
ด้านการวัดและการประเมินผล				
16. ข้าพเจ้ามีโอกาสได้ทราบคะแนนของผลงานที่ข้าพเจ้าทำ				
17. ข้าพเจ้าพอใจคะแนนที่ข้าพเจ้าได้จากการทำงานแบบทดสอบย่อย				
18. ข้าพเจ้าชอบเวลาที่คุณครูถามหลังการเรียนแต่ละครั้ง				
19. คุณครูมักจะชมข้าพเจ้าและเพื่อนๆ เสมอเมื่อตั้งใจทำกิจกรรม				
20. ข้าพเจ้าไม่ชอบเวลาเพื่อนแสดงความคิดเห็นกับผลงานกลุ่มของข้าพเจ้า				

ลงชื่อ .....ผู้เชี่ยวชาญ

(.....)

มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม
RAJABHAT MAHASARAKHAM UNIVERSITY

ตำแหน่ง .....

ภาคผนวก จ

มหาวิทยาลัยราชภัฏนครราชสีมา
RAJABHAT MAHASARAKHAM UNIVERSITY

ตารางที่ จ.1

ผลการประเมินความเหมาะสมของแผนการจัดการเรียนรู้ เรื่อง พลเมืองดีของชาติ ระดับชั้น

ประถมศึกษาปีที่ 3 โดยใช้แผนจัดการเรียนรู้แบบร่วมมือเทคนิค Co-op Co-op

รายการประเมิน	$\bar{x}$	S.D.	ระดับความคิดเห็น
1. จุดประสงค์เชิงพฤติกรรม			
1.1 ถูกต้องตามหลักการเรียนรู้	4.60	0.54	เหมาะสมมากที่สุด
1.2 ผลการเรียนรู้ที่คาดหวังสอดคล้องกับเนื้อหา	4.60	0.54	เหมาะสมมากที่สุด
1.3 ภาษาที่ใช้มีความชัดเจนเข้าใจง่าย	4.40	0.54	เหมาะสมมาก
1.4 ระบุพฤติกรรมที่ต้องการจัดได้อย่างชัดเจน	4.00	0.70	เหมาะสมมาก
รวมเฉลี่ย	4.40	0.58	เหมาะสมมาก
2. เนื้อหาสาระ			
2.1 สาระการเรียนรู้เหมาะสมกับเวลาที่ใช้สอน	4.20	0.83	เหมาะสมมาก
2.2 สาระการเรียนรู้น่าสนใจและเป็นประโยชน์ต่อการเรียนรู้	4.60	0.54	เหมาะสมมากที่สุด
2.3 ครบถ้วนเพียงพอที่จะเป็นพื้นฐานการสร้างความรู้ใหม่ เกิดพฤติกรรมหรือทักษะที่ต้องการ	4.00	0.70	เหมาะสมมาก
2.4 ชัดเจนไม่สับสน เนื้อหาเหมาะสมกับระดับของนักเรียน	4.40	0.54	เหมาะสมมาก
รวมเฉลี่ย	4.30	0.65	เหมาะสมมาก
3. การจัดกิจกรรมการเรียนรู้			
3.1 สอดคล้องกับจุดประสงค์การเรียนรู้	4.60	0.54	เหมาะสมมากที่สุด
3.2 สอดคล้องกับความต้องการ ความสามารถ และวัยของผู้เรียน	4.20	0.44	เหมาะสมมาก
3.3 น่าสนใจ จูงใจให้ผู้เรียนกระตือรือร้นที่จะเรียนและเข้าร่วมกิจกรรม	4.80	0.44	เหมาะสมมากที่สุด
3.4 เป็นกิจกรรมที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ	5.00	0.00	เหมาะสมมากที่สุด
รวมเฉลี่ย	4.65	0.35	เหมาะสมมากที่สุด
4. กระบวนการวัดและประเมินผล			
4.1 วิธีวัดผลเครื่องมือมีความสอดคล้องกับจุดประสงค์การเรียนรู้	4.20	0.40	เหมาะสมมาก
4.2 วิธีวัดผลเครื่องมือมีความสอดคล้องกับขั้นตอนและกระบวนการเรียนรู้ในกิจกรรม	4.20	0.83	เหมาะสมมาก
รวมเฉลี่ย	4.20	0.61	เหมาะสมมาก
โดยรวม	4.38	0.54	เหมาะสมมาก

ตารางที่ จ.2

ผลการประเมินความสอดคล้องระหว่างแบบทดสอบกับจุดประสงค์การเรียนรู้ จำนวน 40 ข้อ

ข้อที่	ความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญ					$\sum R$	IOC	แปลผล
	คนที่ 1	คนที่ 2	คนที่ 3	คนที่ 4	คนที่ 5			
1	1	1	1	1	1	5	1.00	ใช้ได้
2	1	1	1	1	1	5	1.00	ใช้ได้
3	1	1	1	1	0	4	0.80	ใช้ได้
4	1	1	1	1	1	5	1.00	ใช้ได้
5	-1	1	1	1	1	4	0.80	ใช้ได้
6	1	1	1	1	1	5	1.00	ใช้ได้
7	1	1	0	1	1	4	0.80	ใช้ได้
8	1	1	1	1	1	5	1.00	ใช้ได้
9	1	1	1	1	1	5	1.00	ใช้ได้
10	1	1	1	1	1	5	1.00	ใช้ได้
11	1	1	1	1	1	5	1.00	ใช้ได้
12	1	1	1	1	1	5	1.00	ใช้ได้
13	1	1	1	1	1	5	1.00	ใช้ได้
14	1	1	1	0	1	4	0.80	ใช้ได้
15	1	-1	1	1	1	4	0.80	ใช้ได้
16	1	1	-1	1	1	4	0.80	ใช้ได้
17	1	1	0	1	1	4	0.80	ใช้ได้
18	-1	1	1	1	1	4	0.80	ใช้ได้
19	1	1	1	1	0	4	0.80	ใช้ได้
20	1	0	0	1	1	3	0.60	ใช้ได้
21	1	1	1	1	1	5	1.00	ใช้ได้
22	1	1	1	1	1	5	1.00	ใช้ได้
23	1	1	0	1	1	4	0.80	ใช้ได้
24	1	-1	1	1	1	4	0.80	ใช้ได้
25	1	1	1	1	1	5	1.00	ใช้ได้
26	1	1	0	1	1	4	0.80	ใช้ได้
27	0	1	1	1	1	4	0.80	ใช้ได้
28	1	-1	1	1	1	4	0.80	ใช้ได้
29	1	1	1	0	1	4	0.80	ใช้ได้
30	1	1	1	1	1	5	1.00	ใช้ได้

(ต่อ)

ตารางที่ จ.2 (ต่อ)

ข้อที่	ความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญ					$\sum R$	IOC	แปลผล
	คนที่ 1	คนที่ 2	คนที่ 3	คนที่ 4	คนที่ 5			
31	1	1	1	1	1	5	1.00	ใช้ได้
32	1	1	1	1	1	5	1.00	ใช้ได้
33	0	1	1	1	1	4	0.80	ใช้ได้
34	1	1	1	1	1	5	1.00	ใช้ได้
35	1	1	1	-1	1	4	0.80	ใช้ได้
36	1	1	1	1	1	5	1.00	ใช้ได้
37	1	1	0	1	1	4	0.80	ใช้ได้
38	1	1	1	1	1	5	1.00	ใช้ได้
39	1	-1	1	1	1	4	0.80	ใช้ได้
40	1	1	-1	1	1	4	0.80	ใช้ได้

ตารางที่ จ.3

ผลการประเมินความสอดคล้องของแบบสอบถามโดยผู้เชี่ยวชาญ

ข้อที่	ความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญ					$\sum R$	IOC	แปลผล
	คนที่ 1	คนที่ 2	คนที่ 3	คนที่ 4	คนที่ 5			
1	1	1	1	1	1	5	1.00	ใช้ได้
2	1	1	1	1	1	5	1.00	ใช้ได้
3	1	1	0	1	0	3	0.60	ใช้ได้
4	1	1	-1	1	1	4	0.80	ใช้ได้
5	-1	1	1	1	1	4	0.80	ใช้ได้
6	1	1	0	1	1	4	0.80	ใช้ได้
7	1	1	1	1	1	5	1.00	ใช้ได้
8	0	1	1	1	1	4	0.80	ใช้ได้
9	-1	1	1	1	1	4	0.80	ใช้ได้
10	1	1	1	1	1	5	1.00	ใช้ได้
11	1	0	1	1	1	4	0.80	ใช้ได้
12	1	1	1	0	1	4	0.80	ใช้ได้
13	1	1	1	1	1	5	1.00	ใช้ได้
14	1	1	1	1	1	5	1.00	ใช้ได้
15	1	-1	1	1	1	4	0.80	ใช้ได้

(ต่อ)

ตารางที่ จ.3 (ต่อ)

ข้อที่	ความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญ					$\sum R$	IOC	แปลผล
	คนที่ 1	คนที่ 2	คนที่ 3	คนที่ 4	คนที่ 5			
16	1	1	-1	1	1	4	0.80	ใช้ได้
17	1	1	0	1	1	4	0.80	ใช้ได้
18	-1	1	1	1	1	4	0.80	ใช้ได้
19	1	1	1	1	0	4	0.80	ใช้ได้
20	1	0	0	1	1	3	0.60	ใช้ได้

ตารางที่ จ.4

ผลการวิเคราะห์ค่าความยากง่าย (P) ค่าอำนาจจำแนก (B) และค่าความเชื่อมั่น (r_{cd}) แบบทดสอบรายข้อของข้อสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน

ข้อที่	ค่าความยากง่าย (P)	แปลผล	อำนาจจำแนก (B)	แปลผล	แปลผลคุณภาพของข้อสอบ
1	0.70	ใช้ได้	0.35	ใช้ได้	ใช้ได้
2	0.70	ใช้ได้	0.35	ใช้ได้	ใช้ได้
3	0.73	ใช้ได้	0.32	ใช้ได้	ใช้ได้
4	0.70	ใช้ได้	0.35	ใช้ได้	ใช้ได้
5	0.63	ใช้ได้	0.44	ใช้ได้	ใช้ได้
6	0.30	ใช้ได้	0.43	ใช้ได้	ใช้ได้
7	0.53	ใช้ได้	-0.03	ตัดทิ้ง	ปรับปรุงหรือตัดทิ้ง
8	0.58	ใช้ได้	0.50	ใช้ได้	ใช้ได้
9	0.25	ใช้ได้	0.49	ใช้ได้	ใช้ได้
10	0.63	ใช้ได้	0.44	ใช้ได้	ใช้ได้
11	0.55	ใช้ได้	0.33	ใช้ได้	ใช้ได้
12	0.33	ใช้ได้	0.21	ใช้ได้	ใช้ได้
13	0.48	ใช้ได้	0.42	ใช้ได้	ใช้ได้
14	0.53	ใช้ได้	0.17	ตัดทิ้ง	ปรับปรุงหรือตัดทิ้ง
15	0.48	ใช้ได้	0.62	ใช้ได้	ใช้ได้
16	0.20	ใช้ได้	0.16	ตัดทิ้ง	ปรับปรุงหรือตัดทิ้ง
17	0.45	ใช้ได้	0.65	ใช้ได้	ใช้ได้
18	0.48	ใช้ได้	0.62	ใช้ได้	ใช้ได้
19	0.50	ใช้ได้	0.39	ใช้ได้	ใช้ได้

(ต่อ)

ตารางที่ จ.4 (ต่อ)

ข้อที่	ค่าความยากง่าย (P)	แปลผล	อำนาจจำแนก (B)	แปลผล	แปลผลคุณภาพของข้อสอบ
20	0.30	ใช้ได้	0.24	ใช้ได้	ใช้ได้
21	0.33	ใช้ได้	0.60	ใช้ได้	ใช้ได้
22	0.53	ใช้ได้	0.36	ใช้ได้	ใช้ได้
23	0.28	ใช้ได้	-0.13	ตัดทิ้ง	ปรับปรุงหรือตัดทิ้ง
24	0.15	ทิ้ง	0.22	ใช้ได้	ปรับปรุงหรือตัดทิ้ง
25	0.50	ใช้ได้	0.59	ใช้ได้	ใช้ได้
26	0.55	ใช้ได้	0.14	ตัดทิ้ง	ปรับปรุงหรือตัดทิ้ง
27	0.30	ใช้ได้	0.24	ใช้ได้	ใช้ได้
28	0.38	ใช้ได้	0.54	ใช้ได้	ใช้ได้
29	0.53	ใช้ได้	0.36	ใช้ได้	ใช้ได้
30	0.63	ใช้ได้	0.44	ใช้ได้	ใช้ได้
31	0.70	ใช้ได้	0.35	ใช้ได้	ใช้ได้
32	0.70	ใช้ได้	0.35	ใช้ได้	ใช้ได้
33	0.73	ใช้ได้	0.32	ใช้ได้	ใช้ได้
34	0.70	ใช้ได้	0.35	ใช้ได้	ใช้ได้
35	0.63	ใช้ได้	0.44	ใช้ได้	ใช้ได้
36	0.30	ใช้ได้	0.43	ใช้ได้	ใช้ได้
37	0.53	ใช้ได้	-0.03	ตัดทิ้ง	ปรับปรุงหรือตัดทิ้ง
38	0.58	ใช้ได้	0.50	ใช้ได้	ใช้ได้
39	0.25	ใช้ได้	0.49	ใช้ได้	ใช้ได้
40	0.63	ใช้ได้	0.44	ใช้ได้	ใช้ได้

ค่าความเชื่อมั่นของแบบทดสอบทั้งหมด (Lovett Reliability) = 0.93

ตารางที่ จ.5

คะแนนทดสอบก่อนเรียนและคะแนนทดสอบหลังเรียน

นักเรียนคนที่	คะแนนก่อนเรียน Pre-test	คะแนนหลังเรียน Post-test	คะแนนผลต่าง D
1	7	17	10
2	9	18	9
3	9	19	10
4	13	20	7
5	8	18	10
6	7	22	15
7	11	25	14
8	13	19	6
9	10	23	13
10	9	27	18
11	10	20	10
12	12	24	12
13	22	29	7
14	12	25	13
15	14	26	12
16	14	22	8
17	8	27	19
18	15	22	7
19	20	30	10
20	21	30	9

ประวัติผู้วิจัย

ชื่อ สกุล	นายลักษณะสิน พาค้าง
วัน เดือน ปี เกิด	5 สิงหาคม 2531
ที่อยู่ปัจจุบัน	304 หมู่ 2 บ้านหนองไผ่ ตำบลหนองโพนงาม อำเภอเกษตรสมบูรณ์ จังหวัดชัยภูมิ 36120
สถานที่ทำงาน	โรงเรียนบ้านสารจอตเก่า ตำบลหนองโพนงาม อำเภอเกษตรสมบูรณ์ จังหวัดชัยภูมิ
ประวัติการศึกษา	
พ.ศ. 2555	ศาสตรบัณฑิต (ศน.บ.) สาขาวิชารัฐศาสตร์การปกครอง มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย
พ.ศ. 2562	ครุศาสตรมหาบัณฑิต (ค.ม.) สาขาวิชาสังคมศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม